

รายงานวิจัย

เรื่อง

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น
ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น

Desired Characteristics of Japanese Instructors Perceived by
Thai-Nichi Institute of Technology Students

ผู้วิจัย

พรรัตน์ เย็นใจ
วิภาณี เฟื่องเนตร

สำนักวิชาพื้นฐานและภาษา
สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น

ปีการศึกษา 2557

คำนำ

รายงานการวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่ง จากสำนักวิชาพื้นฐานและภาษา สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น และโดยผู้อำนวยการสำนักวิชาพื้นฐานและภาษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณวิมล รุ่งธีระ ที่ให้โอกาสในการเข้าร่วมโครงการอบรมเทคนิคการเขียนบทความวิจัยและบทความวิชาการ ด้วยความเมตตานับแต่เริ่มต้นจนสำเร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณอธิการบดีสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น รองศาสตราจารย์ ดร.บัณฑิต ไรจน์ อารยานนท์ ที่ให้การสนับสนุนผู้วิจัยได้ทำการวิจัยตลอดปีการศึกษา

ขอขอบพระคุณอาจารย์บัณฑิต อนุญาหงษ์ ผู้ริเริ่มโครงการ อีกทั้งยังเป็นอาจารย์พี่เลี้ยง คอยช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา และแนะนำการทำวิจัยตั้งแต่ต้นจนเสร็จสมบูรณ์

ขอขอบคุณนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น ปีการศึกษา 2557 ที่ให้ความร่วมมือในการทำแบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยเป็นอย่างดี

ท้ายที่สุด ผู้วิจัยขอน้อมระลึกถึงพระคุณบุพการี บิดามารดา และครูอาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนตลอดมา คุณค่าความดีงามและประโยชน์อันพึงมีจากรายงานการวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่บิดาที่ล่วงลับไป และขอขอบคุณคณาจารย์สำนักวิชาพื้นฐานและภาษาที่ให้ความสนใจและให้ความช่วยเหลือตลอดมา

พรรัตน์ เย็นใจ

20 ก.ย. 2558

TNI

TAI - NICHII INSTITUTE OF TECHNOLOGY

บทคัดย่อภาษาไทย

หัวข้อวิจัย	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น
ชื่อผู้วิจัย	พรรัตน์ เย็นใจ และวิภาณี เพ็งเนตร
คณะ/สำนัก	วิชาพื้นฐานและภาษา
สถาบัน	สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น
ปีการศึกษา	2557

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น 2) เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น จำแนกตามเพศ ชั้นปี และคณะ 3) เพื่อศึกษาข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 291 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling Technique) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (one way ANOVA) หรือ F-test และวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นักศึกษามีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น โดยรวมทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า ด้านบุคลิกภาพ และด้านคุณธรรม และจริยธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านความสามารถในการสอน และด้านการให้คำปรึกษา อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

2. นักศึกษาที่เป็นเพศชายและเพศหญิง มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ในระดับสูงกว่านักศึกษาเพศชาย เมื่อทำการเปรียบเทียบเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการให้คำปรึกษา

3. นักศึกษาที่ศึกษาในชั้นปีที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น โดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาในชั้นปีที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการให้คำปรึกษา

4. นักศึกษาที่ศึกษาคณะต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น โดยรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทำการเปรียบเทียบเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกด้าน

5. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่นตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น สรุปได้ดังนี้

5.1 อาจารย์ควรจะดูแลเอาใจใส่นักศึกษาให้ทั่วถึงเป็นรายบุคคล

5.2 อาจารย์ชาวญี่ปุ่นควรจะสามารถด้านการพูดภาษาไทยได้บ้าง เพื่อที่จะสื่อสารกับนักศึกษาได้เข้าใจมากขึ้น ส่วนอาจารย์ชาวไทยก็ควรที่จะออกเสียงภาษาญี่ปุ่นให้ชัดเจน

5.3 อาจารย์ควรบอกเล่าประสบการณ์ของตนเอง เพื่อกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ที่นอกเหนือจากตำราเรียน

5.4 อาจารย์ควรจัดหากิจกรรมที่น่าสนใจเพื่อที่จะทำให้นักศึกษารู้สึกสนุกสนานกับการเรียน

คำสำคัญ: คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น, กระบวนการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่น, เทคนิคการสอนภาษาญี่ปุ่น

TNI

TAHITI - NICHI INSTITUTE OF TECHNOLOGY

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ

Research Title	Desired Characteristics of Japanese Instructors Perceived by Thai-Nichi Institute of Technology Students
Name	Pornrat Yenjai, Wipanee Pengnate
Faculty/College	College of General Education and Languages
Institute	Thai-Nichi Institute of Technology
ปีการศึกษา	2014

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to study desired characteristics of Japanese instructors perceived by Thai-Nichi Institute of Technology students in four aspects: Teaching Ability, Personality, Morality and Virtues, and Giving Consultation 2) to compare students' opinions on the four aspects according to students' gender, academic year and faculty, and 3) to gather supplemental suggestions.

Research samples were 291 TNI students in second semester of 2014 academic year, derived through simple random sampling technique. The instruments used for gathering the data were the rating-scale and open-ended questionnaire. The statistics used for analyzing the data were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test, and content analysis.

The research findings were as follows:

1. Opinions in desired characteristics of Japanese teachers of Thai-Nichi Institute of Technology students as a whole were at high level ($\bar{x} = 4.45$). When considered in each aspect, it was found that their opinions were at the highest level on Personality and Morality and Virtues ($\bar{x} = 4.63$, $\bar{x} = 4.60$ respectively). For Teaching Ability and Giving Consultation, it was founded that their opinions were at high level ($\bar{x} = 4.35$, $\bar{x} = 4.20$ respectively).

2. The students with different genders showed statistically significant differences in overall at .05. When considered in each aspect, it was found that there were statistically significant differences at .05 level on Giving Consultation.

3. The students with different academic year showed no significant differences in overall. When considered in each aspect, it was found that there were statistically significant differences at .05 level on Giving Consultation.

4. The students with different faculty showed statistically significant differences in overall at .05. When considered in each aspect, it was found that there were statistically significant differences at .05 level on Teaching Ability, Personality, Morality and Virtues, and Giving Consultation.

5. TNI students had supplemental suggestions as following:

5.1 Japanese teachers should provide high concern on the students during their Japanese learning because there were different levels of the students' in Japanese ability.

5.2 Japanese teachers should learn how to speak Thai because this would be easier for the students to ask questions in classroom.

5.3 It was important for Japanese teachers to share their experiences in order to motivate the students' learning.

5.4 Japanese teachers should provide interesting learning activities to create enjoyable lessons.

Keywords: Japanese Teaching-Learning Technique, Japanese Teaching-Learning Process, desired characteristics of Japanese instructors

TNI

THAI - NICHI INSTITUTE OF TECHNOLOGY

สารบัญ

บทที่

หน้า

คำนำ
บทคัดย่อ
Abstract
สารบัญ
สารบัญตาราง

1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
	ขอบเขตของการวิจัย.....	3
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
	สมมติฐานของการวิจัย.....	5
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
	แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์.....	6
	ความหมายของอาจารย์.....	6
	บทบาทหน้าที่ของความเป็นอาจารย์.....	8
	คุณลักษณะของครูที่ดี.....	12
	คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ.....	17
	คุณลักษณะด้านคุณธรรมและจริยธรรม.....	22
	คุณลักษณะด้านการให้คำปรึกษา.....	26
	แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน.....	28
	ความหมายของการจัดการเรียนการสอน.....	28
	ความสำคัญของการจัดการเรียนการสอน.....	29
	องค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอน.....	30
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	32
	งานวิจัยในประเทศ.....	32
	งานวิจัยต่างประเทศ.....	35
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	36
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	36
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	36

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	37
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	37
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
4 ผลการวิจัย.....	39
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น.....	40
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น โดยรวมและเป็นรายด้าน.....	41
ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอน ภาษาญี่ปุ่น ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามเพศ ชั้นปีที่ศึกษาและคณะที่ศึกษา.....	48
ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ตามความคิดเห็นของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น.....	53
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	55
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
อภิปรายผล.....	60
ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปปฏิบัติ.....	61
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป.....	62
บรรณานุกรม.....	63
ภาคผนวก.....	66
ภาคผนวก ก เอกสารเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	67
ภาคผนวก ข แบบสอบถามความคิดเห็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่นตามความคิดเห็นของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น.....	71
ภาคผนวก ค ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม.....	76
ภาคผนวก ง แบบประเมินการหาค่าความสอดคล้อง (ค่า IOC) ของข้อคำถามแต่ละข้อในแบบสอบถาม โดยผู้เชี่ยวชาญ.....	78
ภาคผนวก จ ผลการวิเคราะห์ค่า IOC.....	82
ภาคผนวก ฉ ประวัติย่อผู้วิจัย.....	85

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น แสดงจำนวน และร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ ชั้นปีที่ศึกษา และคณะที่ศึกษา.....	40
2	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น โดยรวมและรายด้าน.....	42
3	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ตามความคิดเห็นของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น ด้านความสามารถในการสอน จำแนกเป็นรายข้อ.....	42
4	แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ตามความคิดเห็นของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น ด้านบุคลิกภาพ จำแนกเป็นรายข้อ.....	43
5	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ตามความคิดเห็นของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น ด้านคุณธรรมและจริยธรรม จำแนกเป็นรายข้อ.....	44
6	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ตามความคิดเห็นของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น ด้านการให้คำปรึกษา จำแนกเป็นรายข้อ.....	45
7	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ตามความคิดเห็นของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น โดยรวมและเป็นรายด้านจำแนกตามเพศ.....	46
8	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ตามความคิดเห็นของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น โดยรวมและเป็นรายด้านจำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา.....	47
9	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ตามความคิดเห็นของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามคณะที่ศึกษา.....	47
10	ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามเพศ.....	48

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

11	ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา.....	49
12	การทดสอบความแตกต่างของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น ด้านการให้คำปรึกษา จำแนกเป็นรายคู่ ตามชั้นปีที่ศึกษา.....	50
13	ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามคณะที่ศึกษา.....	51
14	การทดสอบความแตกต่างของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น จำแนกเป็นรายคู่ ตามคณะที่ศึกษา.....	52
15	ค่าความถี่ ร้อยละของความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีต่อ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น.....	54
16	ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach).....	77
17	แสดงผลการวิเคราะห์หาค่า IOC ของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน.....	83

TNI

TAI - NICHU INSTITUTE OF TECHNOLOGY

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาญี่ปุ่นนับว่าเป็นหนึ่งในภาษาที่สามซึ่งในปัจจุบันได้รับความนิยมจากผู้เรียนชาวไทยเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก ซึ่งสาเหตุที่นั้นอาจจะมาจากการที่มีบริษัทญี่ปุ่นเข้ามาเปิดสาขาในประเทศไทยเพิ่มขึ้น นอกจากนั้นการสร้างสรรคการ์ตูนหรือเกมของประเทศญี่ปุ่นก็ยังได้รับความนิยมจากเยาวชนไทยอีกด้วย โดยผู้เรียนแต่ละคนมีแรงจูงใจในการเรียนภาษาญี่ปุ่นที่แตกต่างกันออกไป ผู้เรียนบางคนเรียนภาษาญี่ปุ่นเพราะจุดเริ่มต้นมาจากการชื่นชอบศิลปิน เพลง การ์ตูน หรือผู้เรียนบางคนอาจจะไม่ได้มีแรงจูงใจจากสื่อบันเทิงต่างๆ

จากรายงานผลการสำรวจสภาพการศึกษาภาษาญี่ปุ่นในต่างประเทศ ระบุว่า ประเทศไทยมีจำนวนผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นเป็นลำดับที่ 7 จากทั่วโลก ซึ่งผลสำรวจในปี 2555 มีชาวไทยเรียนภาษาญี่ปุ่นจำนวน 129,616 คน เมื่อเทียบกับผลสำรวจเมื่อปี 2552 แล้ว พบว่าเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 64.5 (ปี 2552 จำนวน 78,802 คน) อย่างไรก็ตามจำนวนอาจารย์ผู้สอนตามผลสำรวจปี 2555 คือ 1,387 คน ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2552 เพียงร้อยละ 11.9 เท่านั้น (ปี 2552 จำนวน 1,240 คน) และจำนวนของสถาบันที่เปิดสอนภาษาญี่ปุ่นตามผลสำรวจปี 2555 มีจำนวน 465 แห่ง ซึ่งเพิ่มขึ้นจากผลสำรวจปี 2552 ร้อยละ 23.3 (ปี 2552 จำนวน 377 แห่ง) (เจแปนฟาวน์เดชั่น, 2556) จากจำนวนตัวเลขของผู้เรียนและอาจารย์ผู้สอน ทำให้เห็นว่าอาจารย์เป็นบุคลากรสำคัญที่จะให้ความรู้แก่ผู้เรียน ซึ่งสุชาติ กรเพชรปานิ (2548) ได้กล่าวไว้ว่า อาจารย์เป็นตัวแปรที่สำคัญที่สุดในการกำหนดคุณภาพของการศึกษา เพราะคุณลักษณะและพฤติกรรมต่างๆ ของอาจารย์ผู้สอนมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ มีความรู้ความสามารถในวิชาชีพ เป็นผู้บรมจรรยาบรรณให้กับลูกศิษย์ สอนคุณธรรม หลักการประพฤติปฏิบัติในวิชาชีพ ตลอดจนแนะนำแนวทางในการเรียนและการทำงานต่อไป

เกณฑ์มาตรฐานอาจารย์ตามข้อบังคับว่าด้วยแบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณอาจารย์ ของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา จะพบว่า ลักษณะของอาจารย์ที่ดีที่พึงประสงค์จะต้องประกอบด้วย (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2549)

1. ต้องมีวินัยในตนเอง พัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ บุคลิกภาพ และวิสัยทัศน์ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอยู่เสมอ
2. ต้องรัก ศรัทธา ซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อวิชาชีพและเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ
3. ต้องรัก เมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริมให้กำลังใจแก่ศิษย์ และผู้รับบริการตามบทบาทหน้าที่โดย

เสมอหน้า

4. ต้องส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะ และนิสัยที่ถูกต้องดีงามแก่ศิษย์และผู้รับบริการตามบทบาทหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ ด้วยความบริสุทธิ์ใจ
5. ต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ
6. ต้องไม่กระทำความผิดเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญทางกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคมของศิษย์ และผู้รับบริการ
7. ต้องให้บริการด้วยความจริงใจและเสมอภาคโดยไม่เรียกรับหรือยอมรับผลประโยชน์จากการใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ
8. พึงช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์โดยยึดมั่นในระบบคุณธรรม สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ
9. พึงประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้นำในการอนุรักษ์และพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อม รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่สร้างและพัฒนาผู้เรียนในด้านเทคโนโลยีและอุตสาหกรรม ซึ่งในระดับปริญญาตรีมีการจัดการเรียนการสอน 3 คณะ คือ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ และคณะบริหารธุรกิจ โดยเน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถทางการสื่อสารทั้งภาษาอังกฤษและภาษาญี่ปุ่น ผ่านการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาญี่ปุ่นธุรกิจ (JPN) ซึ่งเป็นวิชาบังคับ 5 รายวิชา โดยมีเป้าหมายหลัก คือการสร้างและพัฒนาบุคลากรด้านธุรกิจอุตสาหกรรมที่มีทักษะสูงในวิชาชีพ ขณะเดียวกันก็มีความสามารถในการสื่อสารทั้งภาษาอังกฤษและภาษาญี่ปุ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เนื่องจาก สำนักวิชาพื้นฐานและภาษา แผนกภาษาญี่ปุ่นยังไม่ได้มีการศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น เพื่อเป็นการเตรียมพร้อมในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาอาจารย์ผู้สอนภาษาญี่ปุ่นให้ตรงกับความต้องการมากที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น จำแนกตามเพศ ชั้นปี และคณะ
3. เพื่อศึกษาข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้เป็นการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น ในปีการศึกษา 2557 โดยมีประชากรและกลุ่มตัวอย่าง และตัวแปรที่ศึกษา ดังนี้

1. ประชากร

ประชากร ได้แก่ นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น กรุงเทพมหานคร ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2557 ชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 1,200 คน ซึ่งสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่นได้มีการจัดการเรียนการสอนนักศึกษาจำนวน 3 คณะ ได้แก่ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะบริหารธุรกิจ

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 291 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling Technique)

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ประกอบด้วย

3.1.1 เพศ จำแนกเป็น

- ชาย
- หญิง

3.1.2 ชั้นปีที่ศึกษา จำแนกเป็น

- ปีที่ 1
- ปีที่ 2
- ปีที่ 3
- ปีที่ 4

3.1.2 คณะที่ศึกษา จำแนกเป็น

- วิศวกรรมศาสตร์
- บริหารธุรกิจ
- เทคโนโลยีสารสนเทศ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

3.2.1 ด้านความสามารถในการสอน

3.2.2 ด้านบุคลิกภาพ

3.2.3 ด้านคุณธรรมและจริยธรรม

3.2.3 ด้านการให้คำปรึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น ชั้นปีที่ 1-4 ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จาก 3 คณะ ได้แก่ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ และคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ

สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น หมายถึง สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่เปิดสอนภาษาอังกฤษและภาษาญี่ปุ่น ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2557 ซึ่งประกอบด้วย 3 คณะ ได้แก่ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ และคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น หมายถึง คุณลักษณะในด้านต่างๆ ที่ต้องการให้มีในตัวอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ประกอบด้วย ด้านความสามารถในการสอน ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม และด้านการให้คำปรึกษา

1. ด้านความสามารถในการสอน หมายถึง มีการเตรียมการสอนก่อนเข้าสอน มีการชี้แจงแผนการเรียนรายวิชาเพื่อให้นักศึกษาเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ มีการวัดผลการเรียนรู้ก่อนทำการสอนเพื่อทดสอบความรู้พื้นฐานของนักศึกษา สามารถสร้างบรรยากาศที่กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ในห้องเรียนได้ มีการนำเทคนิคการเรียนการสอนใหม่ๆ มาใช้ในการสอนอยู่เสมอ มีการนำประสบการณ์ต่างๆ มาใช้ประกอบการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาที่เรียน มีการนำสื่อการสอนต่างๆ ที่น่าสนใจมาใช้ในการสอน มีการสรุปเนื้อหาของบทเรียนทุกครั้งเพื่อทบทวนความเข้าใจของผู้เรียน มีการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และมีการสอนโดยเน้นการฝึกปฏิบัติเพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจมากขึ้น

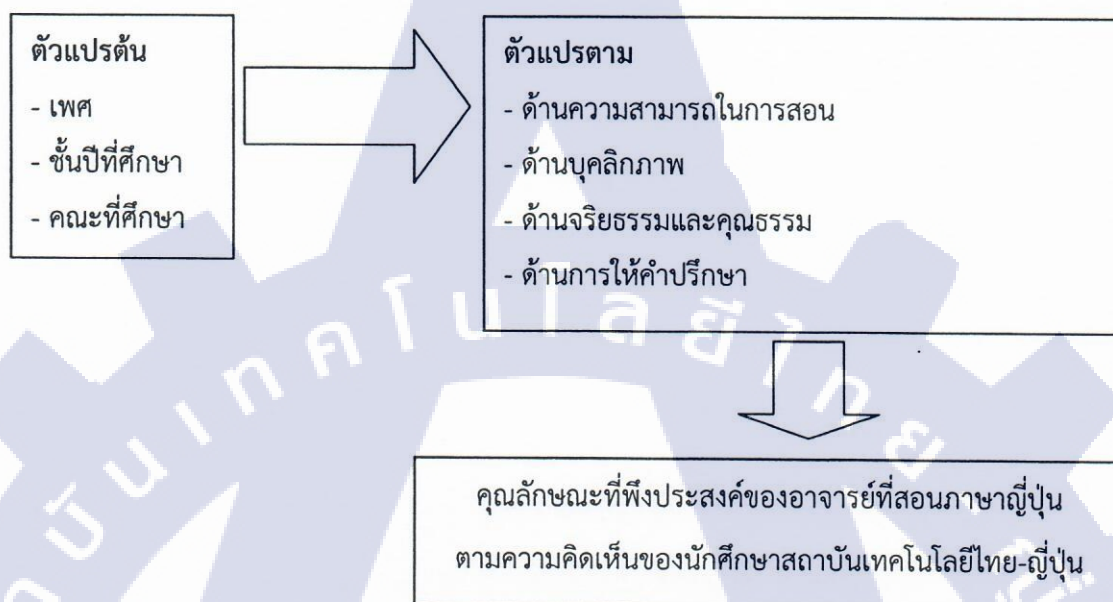
2. ด้านบุคลิกภาพ หมายถึง มีความเป็นกันเองกับนักศึกษา แต่งกายเหมาะสมกับวัย โอกาสและสถานที่พูดจาชัดเจน ถูกต้องเป็นไปตามธรรมชาติ มีมารยาทและวางตัวได้อย่างเหมาะสม มีสุขภาพสมบูรณ์ แข็งแรง มีอารมณ์ขัน ร่าเริงแจ่มใส มีความกระตือรือร้นและตื่นตัวในการสอน มีการแสดงออกถึงความเอาใจใส่กับนักศึกษา มีการร่วมมือกับอาจารย์ท่านอื่นในการแลกเปลี่ยนความรู้และอบรมสั่งสอนนักศึกษา และมีความจริงจังในการถ่ายทอดความรู้

3. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม หมายถึง มีความยุติธรรมต่อนักศึกษาในการประเมินผล มีความรับผิดชอบ ตรงเวลา ปฏิบัติหน้าที่ครบถ้วน ไม่บกพร่อง รักษาชื่อเสียง มีความรักและศรัทธาในอาชีพอาจารย์ มีความอดทนอดกลั้น สามารถควบคุมอารมณ์ได้ รับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา ประพฤติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ มีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่แสวงหาผลประโยชน์จากนักศึกษา กล่าวตักเตือนนักศึกษาเมื่อเห็นว่านักศึกษามีความประพฤติไม่ถูกต้อง ไม่ใช้เวลาในการสอนไปทำกิจกรรมอื่นที่สร้างผลประโยชน์ต่อตนเอง และไม่นำผลงานคนอื่นมาเป็นผลงานของตนเอง

4. ด้านการให้คำปรึกษา หมายถึง ให้ข่าวสารและข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับญี่ปุ่นที่เป็นประโยชน์แก่นักศึกษาอยู่เสมอ ให้คำปรึกษาในการวางแผนการเรียน ให้คำแนะนำเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในการเรียนของนักศึกษา มีการติดตามผลการเรียนของนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ให้คำปรึกษาในเรื่องส่วนตัวของนักศึกษา มีการติดตามผล

นักศึกษาที่รับคำปรึกษาไปแล้วทั้งในเรื่องการเรียนและเรื่องส่วนตัว มีหลักจิตวิทยาในการให้คำปรึกษา สามารถให้คำปรึกษาในด้านอาชีพการงานในอนาคตกับนักศึกษาได้ กำหนดเวลาให้นักศึกษาเข้าพบเพื่อขอคำปรึกษาอย่างสม่ำเสมอ และสามารถให้คำแนะนำในการเรียนต่อประเทศญี่ปุ่นได้

กรอบแนวคิด

ภาพ 1. แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักศึกษาเพศชายและนักศึกษาเพศหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ในแต่ละด้านและโดยรวมแตกต่างกัน
2. นักศึกษาที่ชั้นปีต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ในแต่ละด้านและโดยรวมแตกต่างกัน
3. นักศึกษาที่ศึกษาคณะต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ในแต่ละด้านและโดยรวมแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ การจัดการเรียนการสอน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำเสนอเป็นลำดับ ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์

- 1.1 ความหมายของอาจารย์
- 1.2 บทบาทหน้าที่ของความเป็นอาจารย์
- 1.3 คุณลักษณะของครูที่ดี
- 1.4 คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ
- 1.5 คุณลักษณะด้านคุณธรรม และจริยธรรม
- 1.6 คุณลักษณะด้านการให้คำปรึกษา

2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน

- 2.1 ความหมายของการจัดการเรียนการสอน
- 2.2 ความสำคัญของการจัดการเรียนการสอน
- 2.3 องค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอน

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 3.1 งานวิจัยภายในประเทศ
- 3.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์

1.1 ความหมายของอาจารย์

ธีรศักดิ์ อัครบรร (2542: 4) กล่าวว่า คำว่า “อาจารย์” หมายถึง ผู้สอนวิชาการต่างๆ ในสถานศึกษาทั่วไป และมักจะเฉพาะเจาะจงไปที่ผู้สอน ผู้ซึ่งได้รับการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป กล่าวได้ว่า คำว่า “อาจารย์” ได้เข้ามาแทนที่คำว่า “ครู” ในวิถีชีวิตสังคมไทยนั่นเอง

นักวิชาการ หน่วยงานทางการศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิในด้านต่างๆ ได้อธิบายความหมายของคำว่า “อาจารย์” ไว้ดังนี้

1.1.1 ความหมายแบบดั้งเดิม

ยนต์ ชุ่มจิต (2550: 7) ได้กล่าวไว้ว่า รากศัพท์เดิมของคำว่า “อาจารย์” มาจากภาษาบาลีว่า “อาจารย์” และภาษาสันสกฤตว่า “อาจารย์” พระธรรมโกศาจารย์หรือพุทธทาสภิกขุ (2529: 93) อธิบายว่า ความหมายดั้งเดิมของอาจารย์ หมายถึง ผู้ฝึกมารยาทหรือเป็นผู้ควบคุมให้อยู่ในระเบียบวินัย เป็นผู้รักษาระเบียบ กฎเกณฑ์ต่างๆ อาจารย์เป็นผู้วาง เป็นผู้ดูแลให้อยู่ในระเบียบ

แต่เดิมคำว่า “อาจารย์” เป็นคำที่ใช้เรียกกันในหมู่พระสงฆ์ในศาสนาพุทธ เป็นตำแหน่งของพระ อาวุโสที่มีหน้าที่เฉพาะในการควบคุมดูแลหรือสั่งสอนพระที่บวชใหม่ พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต 2538: 203) อธิบายความหมายของคำว่าอาจารย์ ดังนี้ “อาจารย์” แปลว่า ผู้ประพฤติการอันเกื้อกูลแก่ศิษย์ ผู้ที่ศิษย์พึง ประพฤติด้วยความเอื้อเฟื้อ ผู้สั่งสอนวิชาและอบรมดูแลความประพฤติ ในวงการพระสงฆ์มีอาจารย์ 4 ตำแหน่ง คือ

1. บรรพชาจารย์ คือ อาจารย์ในบรรพชา เป็นผู้ให้สิกขาบทในการบรรพชา
2. อุปสัมปทาจารย์ คือ อาจารย์ในอุปสมบท คือ ท่านผู้สวดกรรมวาจาในอุปสมบทกรรม
3. นิสสัยาจารย์ คือ อาจารย์ผู้ให้ศีล เป็นที่ตนไปขอถือนิสัยเป็นอันเตวาลิก คือ ยอมตนเป็นศิษย์ อยู่ในปีครอง

4. อุเทศาจารย์ หรือ ธรรมาจารย์ คือ อาจารย์ผู้ให้อุเทศ อาจารย์ผู้สอนธรรม เป็นผู้ที่ยกสั่งสอนให้ วิชาความรู้ โดยหลักวิชาที่ดี เป็นที่ปรึกษาได้ถามค้นคว้าก็ได้

1.1.2 ความหมายตามพจนานุกรม

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546: 1,361) อธิบายไว้ว่า “อาจารย์” คือ ผู้ สอนวิชาความรู้ ใช้เรียกน่านำชื่อบุคคลเพื่อแสดงความยกย่องว่ามีความรู้ในทางใดทางหนึ่ง ส่วน กูฟ (Gove, 1965: 1,172) ใน Webster’s Third New International Dictionary และ กู๊ด (Good, 1973: 307) ในหนังสือ Dictionary of Education ให้ความหมายของคำว่า “อาจารย์” (Instructor) ไว้ตรงกัน คือ เป็นผู้สอนใน วิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยที่มีตำแหน่งต่ำกว่าระดับศาสตราจารย์และเป็นผู้สอนที่ต้องรับผิดชอบต่อการสอน นักศึกษาให้เกิดความก้าวหน้าตามจุดประสงค์เฉพาะของการศึกษาที่กำหนดไว้

1.1.3 ความหมายของอาจารย์ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

ตามมาตรา 4 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ไม่ได้กำหนดคำว่า “อาจารย์” ไว้ แต่จะใช้คำว่า “คณาจารย์” แทน และให้ความหมายว่า “คณาจารย์” หมายความว่า บุคลากรซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการสอนและการวิจัยในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ระดับปริญญาของรัฐและเอกชน”

อาจสรุปความหมายของคำว่า “อาจารย์” ได้ว่า “อาจารย์” หมายถึง บุคคลที่สั่งสอนวิชาความรู้ให้แก่ศิษย์ในสถานศึกษาระดับวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยและอบรมดูแลความประพฤติของศิษย์ อบรมสั่งสอนให้ศิษย์มีระเบียบวินัย

1.2 บทบาทหน้าที่ของความเป็นอาจารย์

ความหมายของคำว่า “บทบาท” และ “หน้าที่”

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542 (2546: 602) อธิบายความหมายของคำว่า “บทบาท” ไว้ว่า เป็นการกระทำหน้าที่ที่กำหนดให้ เช่น บทบาทของพ่อแม่ บทบาทของครู เป็นต้น ส่วนในหนังสือ Dictionary of Education กู๊ด (Good, 1973: 502) ให้ความหมายของคำว่า “บทบาท” ไว้ว่า เป็นลักษณะพฤติกรรมที่แสดงออกของแต่ละบุคคลภายในกลุ่มที่กำหนด เป็นพฤติกรรมของหน้าที่ที่คาดหวัง หรือหน้าที่ที่บุคคลต้องกระทำให้บรรลุผลสำเร็จภายใต้สภาพแวดล้อมทางสังคมที่กำหนด

จากความหมายข้างต้น ทำให้พอสรุปความได้ว่า “บทบาท” คือ ภาระที่ต้องรับผิดชอบตามสถานภาพของแต่ละบุคคล” หมายความว่า บุคคลใดมีสถานภาพหรือตำแหน่งอย่างใดก็ต้องรับผิดชอบตามสถานภาพหรือตำแหน่งของตนที่ได้มา ไม่ว่าจะเป็นได้มาโดยกำเนิด โดยการกระทำ หรือโดยการแต่งตั้งให้เป็นไปตามที่สังคมคาดหวัง เช่น บุคคลที่เป็นพ่อแม่ ได้สถานภาพนี้มาเพราะการกระทำของตนเอง เมื่อให้กำเนิดบุตรก็ต้องให้การเลี้ยงดูจนบุตรเติบโต ปลอดภัยจากโรคภัยไข้เจ็บต่างๆ และให้การศึกษาอบรมบุตรให้เป็นคนดี มีความรู้ความสามารถ เป็นพลเมืองดีของสังคมต่อไป ส่วนบุตรที่เกิดมานั้น มีสถานภาพเป็นลูกของพ่อแม่ ตำแหน่งนี้ถือว่าได้มาโดยกำเนิดก็ต้องตอบแทนบุญคุณของพ่อแม่โดยการช่วยเหลือกิจการงานของพ่อแม่ ประพฤติตนเป็นคนดีให้พ่อแม่ชื่นใจ เป็นต้น

ดังนั้น เมื่อกล่าวถึง “บทบาทของครู” จึงหมายถึง “ภาระที่ผู้เป็นครูต้องรับผิดชอบ” ซึ่งมีมากมาย เช่น ภาระที่ต้องพัฒนาเยาวชน ภาระที่ต้องพัฒนาสังคม เป็นต้น

ส่วนคำว่า “หน้าที่” ซึ่งพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542 อธิบายคำว่า “หน้าที่” ไว้ว่า “หน้าที่” หมายถึง กิจที่ควรกระทำหรือกิจที่ต้องกระทำ ในหนังสือ Dictionary of Education ให้ความหมายของคำว่า “หน้าที่” ไว้ว่าเป็นสิ่งที่ทุกคนต้องจำยอมกระทำ โดยภาระจำยอมนั้นตามปกติแล้วจะเป็นไปตามหลักศีลธรรม แต่บางครั้งก็เป็นไปตามกฎหมายหรือข้อตกลง

ส่วนในหนังสือ Collins cobuild Dictionary English Language (1987: 442, 1574) อธิบายความหมายของหน้าที่ (Duty) ไว้ว่า หน้าที่ คือ ภารกิจที่ต้องกระทำ เพราะว่า หน้าที่นั้นเป็นส่วนหนึ่งของงานตามตำแหน่งที่ได้รับมอบหมายหรือคาดหวังในสังคม

นอกจากนี้ในหนังสือ Webster’s Third New International Dictionary กูฟ (Gove, 1965: 705) ได้ อธิบายความหมายของคำว่า “ หน้าที่” ไว้หลายนัยเช่นเดียวกัน นัยแรกอธิบายว่า หน้าที่ หมายถึง การปฏิบัติ การบริการ หรือกิจวัตรที่ต้องกระทำตามคำสั่งให้เกิดผลด้วยความยินดี หรือการปฏิบัติงานตามตำแหน่งงานอาชีพหรือ

งานวิชาชีพ ส่วนอีกนัยหนึ่งอธิบายว่าเป็นพฤติกรรมที่ได้กำหนดให้กระทำโดยความจำเป็นทางหลักศีลธรรม ความต้องการตามขนบธรรมเนียม หรือตามความพึงพอใจ โดยอาศัยความรู้สึกถึงความถูกต้องและความเหมาะสม

ยนต์ ชุ่มจิต (2550: 76-83) ได้พิจารณาบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของครูตามรูปคำภาษาอังกฤษ คำว่า “TEACHERS” ซึ่งแปลว่า “ครู” จำแนกตามตัวอักษรแต่ละตัว ดังนี้

1. T (Teaching) คือ การสอน หมายความว่า ครูมีหน้าที่และความรับผิดชอบต่อการสอนศิษย์เพื่อให้ศิษย์มีความรู้ความสามารถในวิชาการทั้งหลายทั้งปวง ซึ่งถือว่าเป็นงานหลักของครูทุกคน หากครูคนใดไม่ชอบการสอน ก็ไม่สมควรมาয়งานวิชาชีพครู หากเป็นครูโดยไร้จิตวิญญาณของความเป็นครูอย่างแท้จริงแล้ว ผลเสียที่จะเกิดกับนักเรียนนั้นย่อมมีมากกว่าผลดีที่นักเรียนจะได้รับ ดังนั้น ครูทุกคนจึงควรตระหนักในด้านการสอนเป็นอันดับแรก โดยถือว่าหัวใจของความเป็นครู คือ การอบรมสั่งสอนศิษย์ให้เป็นคนดีมีความรู้ในวิทยาการทั้งปวง อย่างไรก็ตาม การที่ครูคนใดจะทำหน้าที่ในด้านการสอนได้สมบูรณ์แบบมากน้อยเพียงใดนั้นจะต้องอาศัยองค์ประกอบอื่นๆ อีกหลายประการที่สำคัญ คือ การมีวิธีการสอนที่ดีที่เหมาะสมกับลักษณะวิชาและพื้นฐานของผู้เรียน

2. E (Ethics) คือ จริยธรรม หมายความว่า ครูต้องมีหน้าที่และความรับผิดชอบต่อการอบรม ปลุกฝัง คุณธรรม จริยธรรมให้กับนักเรียน ซึ่งถือว่าเป็นหน้าที่หลักอีกประการหนึ่งของความเป็นครู นอกจากครูอาจารย์ จะต้องอบรมส่งเสริมนักเรียนให้เป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมแล้ว ตัวครูอาจารย์ทุกคนก็ต้องประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมอันดีงามเหมาะสมด้วย เพราะพฤติกรรมอันเหมาะสมที่ครูอาจารย์ได้แสดงออก จะเป็นเครื่องมืออันสำคัญสำหรับการปลุกฝังศรัทธาให้แก่ศิษย์ เพื่อศิษย์จะได้นำเอาไปเป็นแบบอย่างสำหรับการประพฤติปฏิบัติต่อไป

3. A (Academic) คือ วิชาการ หมายความว่า ครูต้องมีหน้าที่และความรับผิดชอบต่อวิชาการทั้งของตน และของนักเรียน ซึ่งความจริงแล้วงานของครูต้องเกี่ยวข้องกับวิชาการอยู่ตลอดเวลา เพราะวิชาชีพครูต้องใช้ความรู้เป็นเครื่องมือในการประกอบวิชาชีพ ด้วยเหตุนี้ครูอาจารย์ทุกคนจะต้องหมั่นศึกษาหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอ หากไม่เป็นเช่นนั้นจะทำให้ความรู้ต่างๆ ที่ครูอาจารย์มีอยู่ล้าสมัย ไม่ทันกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกยุคโลกาภิวัตน์หรือโลกไร้พรมแดนในปัจจุบัน

4. C (Cultural heritage) คือ การสืบทอดวัฒนธรรม หมายความว่า ครูอาจารย์ต้องมีหน้าที่และความรับผิดชอบต่อการสืบทอดวัฒนธรรม ซึ่งถือว่าเป็นหน้าที่โดยตรงของผู้เป็นครูอีกประการหนึ่ง เพราะการสอนศิลปะ วิทยาการทุกสิ่งทุกอย่างให้กับศิษย์นั้น ย่อมถือได้ว่าเป็นการสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง สำหรับวิธีการที่ครูพึงกระทำ เช่น

4.1 ตัวครูเองเป็นผู้ประพฤติปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ ให้ถูกต้องเหมาะสม กล่าวคือ ครูอาจารย์จะต้องพยายามศึกษาหาความรู้ในเรื่องที่เกี่ยวกับมรดกทางวัฒนธรรม รวมทั้งขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ ให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้เสียก่อน แล้วประพฤติปฏิบัติตนให้ถูกต้อง

เหมาะสมเพื่อเป็นแบบอย่างแก่ศิษย์และบุคคลทั่วไป เช่น การแต่งกายให้เหมาะสม การแสดงความเคารพ กิริยามารยาทแบบไทยๆ และการจัดงานพิธีต่างๆ ที่ถูกต้องเหมาะสม เป็นต้น

4.2 การอบรมสั่งสอนศิษย์ให้เป็นผู้เข้าใจในวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของชาติ อย่างถูกต้อง และในเวลาเดียวกันก็กระตุ้นปลุกเร้าจิตสำนึกให้นักเรียนรักและหวงแหนในมรดกทางวัฒนธรรมของตน เต็มใจที่จะปฏิบัติตามวัฒนธรรมอันดีของชาติ

5. H (Human relationship) คือ การมีมนุษยสัมพันธ์ หมายความว่า ครูจะต้องมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลต่างๆ ที่ครูต้องเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์ด้วย เพราะการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี จะก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อตนเองและต่อหมู่คณะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประโยชน์ต่อสถาบัน ครูจำเป็นต้องสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลต่างๆ ดังต่อไปนี้

5.1 การสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน สามารถกระทำดังต่อไปนี้

- 1) สอนศิษย์ให้เกิดความรู้ความสามารถในวิชาการต่างๆ อย่างเต็มกำลังความสามารถ เพื่อให้ศิษย์มีความรู้อย่างแท้จริง
- 2) สอนศิษย์ด้วยการทำบรรยากาศการเรียนการสอนให้สนุกสนานแต่ได้สาระ
- 3) อบรมดูแลความประพฤติของศิษย์ให้อยู่ในระเบียบวินัยหรือกรอบคุณธรรม ไม่ปล่อย
ให้ศิษย์ประพฤติผิดนอกกรอบระเบียบวินัยหรือกระทำสิ่งที่ไม่ดีๆ ด้วยประการทั้งปวง
- 4) ดูแลทุกข์สุขของศิษย์และพยายามหาทางช่วยเหลือ
- 5) ให้คำปรึกษาหารือและช่วยแก้ปัญหาให้แก่ศิษย์

5.2 การสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างครูกับเพื่อนครู สามารถกระทำดังต่อไปนี้

- 1) ร่วมมือกันอบรมสั่งสอนศิษย์ให้เป็นพลเมืองดีของสังคมและของชาติบ้านเมือง
- 2) ช่วยเหลือเกื้อกูลกันในทางวิชาการ เช่น แนะนำการสอน แนะนำเอกสาร ตำรา
หรือแหล่งวิทยาการต่างๆ
- 3) ช่วยเหลืองานส่วนตัวซึ่งกันและกันเท่าที่โอกาสจะอำนวย
- 4) ทำหน้าที่แทนกันเมื่อคราวจำเป็น
- 5) ให้กำลังใจในการทำงานซึ่งกันและกัน ซึ่งอาจจะแสดงออกในรูปแบบของวาจาหรือ
การกระทำก็ได้
- 6) กระทำตนให้เป็นผู้มีความสุขพอง่อนนอนต่อกัน ใช้กิริยาวาจาที่สุภาพต่อกัน ไม่แสดง
ตนในทำนองยกตนข่มผู้อื่น

5.3 การสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้ปกครอง/ชุมชน สามารถกระทำดังต่อไปนี้

- 1) แจ้งผลการเรียนหรือความเจริญก้าวหน้าของศิษย์ให้ผู้ปกครองทราบเป็นระยะๆ
- 2) ติดต่อกับผู้ปกครองเพื่อร่วมกันแก้ปัญหาของศิษย์ในกรณีที่ศิษย์มีปัญหาทางการเรียน

ความประพฤติ สุขภาพ หรืออื่นๆ

3) หาโอกาสเยี่ยมเยียนผู้ปกครองนักเรียนเพื่อสร้างความคุ้นเคย เช่น เมื่อได้ข่าวการเจ็บป่วย หรือ สมาชิกในครอบครัวถึงแก่กรรม เป็นต้น

4) เชิญผู้ปกครองร่วมกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน เช่น การแข่งขันกีฬาประจำปี งานแจกประกาศนียบัตรนักเรียน หรืองานชุมนุมศิษย์เก่า เป็นต้น

6. E (Evaluation) คือ การประเมินผล หมายความว่า ครูจะต้องมีหน้าที่และความรับผิดชอบต่อการประเมินผลการเรียนของศิษย์ งานของครูในด้านนี้ถือว่ามีความสำคัญมากประการหนึ่ง ทั้งนี้เพราะการประเมินผลการเรียนการสอนเป็นการวัดความเจริญก้าวหน้าของศิษย์ในด้านต่างๆ หลังจากมีการเรียนการสอนไปแล้ว ถ้าหากครูไม่ทำการประเมินผลการเรียนของศิษย์ ย่อมไม่สามารถที่จะทราบได้ว่าศิษย์ของตนมีความรู้หรือความเจริญก้าวหน้ามากน้อยเพียงใด ดังนั้นครูจึงควรระลึกอยู่เสมอว่า “ณ ที่ใดที่มีการสอน ที่นั่นจะต้องมีการสอบ” การสอบที่มีคุณค่านั้นจะต้องเป็นการสอบเพื่อพัฒนาต่อไป ไม่ใช่เป็นการสอบเพื่อการตัดสินได้หรือตกแต่เพียงสถานเดียวเท่านั้น

สำหรับการประเมินผลการเรียนการสอนนักเรียนนั้น ครูสามารถเลือกใช้ได้หลายวิธีในแต่ละวิชาที่สอน และอาจเลือกใช้หลายๆวิธีในการประเมินแต่ละครั้ง หรืออาจจะเลือกใช้เพียงวิธีเดียวในการประเมินผลก็ได้ วิธีการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอนนักเรียนที่ครูสามารถกระทำได้มีหลายวิธีดังต่อไปนี้

6.1 การสังเกต หมายถึง การสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนขณะกำลังเรียนหรือกำลังทำงาน การร่วมกิจกรรมกลุ่ม การตั้งใจฟังขณะที่ครูกำลังอธิบายหน้าชั้น เป็นต้น

6.2 การสัมภาษณ์ หมายถึง การสัมภาษณ์เพื่อต้องการทราบความเจริญก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งอาจจะเป็นการสัมภาษณ์ในเนื้อหาวิชาที่สอน วิธีการทำงาน หรือวิธีการเรียนของนักเรียน เป็นต้น

6.3 การทดสอบ หมายถึง การทดสอบความรู้ในเนื้อหาวิชาที่เรียน อาจจะเป็นการทดสอบความรู้ทางทฤษฎีหรือการทดสอบภาคปฏิบัติก็ได้ ถ้าจะให้ได้ดี จะต้องทำการทดสอบทั้งด้านความรู้และภาคปฏิบัติควบคู่กันด้วย

6.4 การจัดอันดับคุณภาพ หมายถึง การนำผลงานของผู้เรียนในกลุ่มนั้นมาเปรียบเทียบกับในด้านคุณภาพ และประเมินคุณภาพของนักเรียนแต่ละคนว่าคนใดควรอยู่ระดับใด

6.5 การใช้แบบสอบถามและแบบสำรวจ เป็นวิธีการประเมินผลอีกแบบหนึ่งเพื่อสำรวจตรวจสอบคุณภาพการเรียนการสอนทั้งของนักเรียนและของครู

6.6 การบันทึกย่อและระเบียบสะสม เป็นวิธีการที่ครูจดบันทึกพฤติกรรมความเจริญก้าวหน้าของนักเรียนแต่ละคนไว้เป็นลายลักษณ์อักษร

6.7 การศึกษาเป็นรายบุคคล เป็นวิธีการที่นิยมใช้กับนักเรียนที่มีปัญหาเป็นรายกรณี ปัญหาในที่นี้มีความหมายครอบคลุมทั้งเด็กนักเรียนที่เรียนเก่งและเรียนอ่อน รวมทั้งเด็กที่มีปัญหาด้านพฤติกรรมอื่นๆ ด้วย

6.8 การใช้วิธีสังคมมิติ เป็นวิธีที่นิยมใช้เพื่อให้สมาชิกในกลุ่มเดียวกันประเมินคุณภาพของสมาชิก

ในกลุ่มเดียวกัน เพื่อตรวจสอบดูว่าสมาชิกคนใดได้รับความนิยมสูงสุดในด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายๆ ด้านก็ได้

6.9 การให้ปฏิบัติและนำไปใช้ เป็นวิธีการที่ครูอาจารย์ต้องการทราบพัฒนาการทางด้านทักษะหรือการปฏิบัติงานของนักเรียนจากที่ได้แนะนำวิธีการปฏิบัติให้แล้ว

7. R (Research) คือ การวิจัย หน้าที่และความรับผิดชอบของครูในด้านนี้หมายความว่า ครูต้องพยายามหาความรู้ความจริงเพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอนและแก้ปัญหาที่เกี่ยวกับตัวนักเรียน การรับผิดชอบของครูที่เกี่ยวกับการวิจัยนี้ อาจจะเป็นการพยายามหาความรู้ความจริงด้วยวิธีการง่ายๆ ไปจนถึงการใช้กระบวนการที่ยุ่งยากซับซ้อน การที่ครูต้องมีหน้าที่และความรับผิดชอบในด้านนี้ก็เพราะในการสอนวิชาการต่างๆ กับนักเรียน นักศึกษาระดับต่างๆ นั้น ครูจะต้องพบกับปัญหานั้นๆ เช่น ปัญหาเด็กไม่ทำการบ้าน ปัญหาเด็กหนีโรงเรียน ปัญหาชู้สาวในโรงเรียน ปัญหายาเสพติด และปัญหาการลักขโมยในโรงเรียน เป็นต้น ปัญหาต่างๆ เหล่านี้เป็นปัญหาที่ครูอาจารย์ทุกระดับชั้นต้องช่วยกันแก้ไข หากสามารถแก้ไขได้ก็จะทำให้การดำเนินการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

8. S (Service) คือ การบริการ หมายความว่า ครูต้องมีหน้าที่และความรับผิดชอบต่อการบริการศิษย์และผู้ปกครอง แต่บางครั้งก็จำเป็นต้องให้บริการแก่ประชาชนในท้องถิ่นด้วย แต่โดยธรรมชาติแล้วงานบริการหลักของครู คือการบริการให้ความรู้เพื่อสร้างความเจริญงอกงามให้แก่เด็กนักเรียน เช่นเดียวกับวิชาชีพแพทย์ให้บริการดูแลรักษาสุขภาพของประชาชนทั่วไป

อาจสรุปความหมายของคำว่า “บทบาท” และ “หน้าที่” ได้ดังนี้ บทบาท หมายถึง ภาระที่ต้องรับผิดชอบตามสถานภาพของแต่ละบุคคล และหน้าที่ หมายถึง ภารกิจที่ต้องกระทำ เพราะความจำเป็นทางหลักศีลธรรม ความต้องการตามขนบธรรมเนียม หรือตามความพึงพอใจ โดยอาศัยความรู้สึกรับรู้ถึงความถูกต้องและความเหมาะสม

1.3 คุณลักษณะของครูที่ดี

ยนต์ ชุ่มจิต (2550: 131) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของครูที่ดีตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ซึ่งพระองค์ได้พระราชทานแก่ครูอาวุโสประจำปี 2522 เมื่อวันที่ 28 ตุลาคม พ.ศ. 2523 มีข้อความที่เกี่ยวกับคุณลักษณะของครูดี สรุปได้ว่า

ต้องเป็นผู้กระทำแต่ความดี

ต้องขยันหมั่นเพียรและอดสาหัสพากเพียร

ต้องเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ

ต้องหนักแน่น อดกลั้นและอดทน

ต้องรักษาวินัยสำรวมระวังความประพฤติของตนให้อยู่ในระเบียบแบบแผนอันดีงาม

ต้องปลื้มใจจากความสำเร็จและความสนุกสนานรื่นเริงที่ไม่สมควรแก่เกียรติภูมิของตน

ต้องตั้งใจให้มั่นคงและแน่วแน่

ต้องซื่อสัตย์รักษาความจริงใจ

ต้องมีเมตตาหวังดี

ต้องวางใจเป็นกลาง ไม่ปล่อยไปตามอำนาจอคติ

ต้องอบรมปัญญาให้เพิ่มพูนสมบูรณ์ขึ้นทั้งในด้านวิทยาการและความฉลาดรอบรู้ในเหตุและผล

นอกจากนี้ ยนต์ ชุ่มจิต (2550: 132-135) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของครูที่ดีตามพระราโชวาทของสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ซึ่งได้พระราชทานพระราโชวาทแก่บัณฑิตใหม่ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยครู (ต่อมาได้รับการสถาปนาเป็นสถาบันราชภัฏและมหาวิทยาลัยราชภัฏตามลำดับ) ณ อาคารใหม่สวนอัมพร เมื่อวันที่ 4 สิงหาคมที่ 5 พุทธที่ 6 พุทธศักราชที่ 7 และวันจันทร์ที่ 11 มิถุนายน พ.ศ. 2527 มีข้อความดังนี้

“...คุณสมบัติที่สำคัญสำหรับครู ผู้ปรารถนาจะทำงานให้ได้ดี มีความเจริญก้าวหน้า มีเกียรติยศ ชื่อเสียง และมีฐานะตำแหน่งอันมั่นคงถาวร

คุณสมบัติประการแรก คือ ความสามารถในการแสดงความรู้ความคิดของตนให้ผู้อื่นทราบได้อย่างแจ่มแจ้งด้วยความฉลาด ความสามารถเช่นนี้จะให้เกิดมีขึ้นได้ต้องอาศัยการฝึกฝน เริ่มต้นด้วยการฝึกคิดให้เป็นระเบียบและเป็นขั้นตอน เมื่อพิจารณาเรื่องใดก็พยายามจับประเด็นของเรื่องให้ได้อย่างถูกต้อง พยายามหาเหตุผลที่เกี่ยวข้องถึงกันให้ได้แน่ชัดและครบถ้วน ประการสำคัญที่สุด เมื่อจะแสดงความคิดเห็น จะต้องรู้จักใช้ถ้อยคำที่จะสื่อความหมายได้โดยถูกต้อง และรวบรัดชัดเจนตรงตามเป้าหมาย การฝึกดังกล่าวนี้ จำเป็นต้องปฏิบัติอย่างเคร่งครัดอยู่เสมอจนติดเป็นนิสัย จึงจะช่วยให้สำเร็จผลในการทำความเข้าใจกับผู้อื่นเพื่อประโยชน์ต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คุณสมบัติข้อที่สอง คือ ความมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี คุณสมบัติข้อนี้หมายถึง การทำตัวดีสามารถเข้ากับคนทุกเพศ ทุกวัย ทุกภูมิชั้น ได้อย่างแนบเนียน คุณสมบัติเช่นนี้จะเกิดขึ้นได้ก็ด้วยการฝึกอบรมอย่างจริงจัง ทั้งทางกายและทางใจ ประการสำคัญคือ ต้องหัดทำใจให้กว้าง เป็นกลางและเที่ยงตรง ประกอบด้วยความซื่อสัตย์ ความไม่เพ่งโทษ ไม่ประมาทหมิ่นผู้อื่น อ่อนน้อมนบนอบต่อผู้บังคับบัญชา สุภาพเป็นมิตรต่อคนเสมอกัน และเมตตาเอ็นดูต่อผู้น้อย ไม่สร้างปมหรืออคติให้แก่อะไรๆ รักษาความยาวจาให้สงบ หนักแน่น ไม่ลุแก่อิสราและอคติ ไม่เห็นความสำคัญของตนเองยิ่งกว่าของผู้อื่น สรุปแล้วก็นับว่าเป็นการฝึกฝนที่ลำบากยากอยู่ไม่น้อย แต่ทว่าถ้าแต่ละคนพยายามฝึก พยายามทำให้เกิดขึ้นได้แล้ว จะอำนวยประโยชน์ให้อย่างคาดไม่ถึง เพราะจะทำให้ได้รับความนิยมเชื่อถือไว้วางใจ และได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากทุกคนทุกฝ่ายอย่างดีโดยพร้อมพรั่ง ทั้งในหน้าที่การงานและในกิจส่วนตัวทุกๆ อย่าง

คุณสมบัติข้อที่สาม คือ ความมีค่านิยมสูง ความมีค่านิยมสูง ได้แก่ ความเฉลียวฉลาด สามารถเลือกสรรสิ่งที่ดี ที่งาม ที่เป็นคุณประโยชน์มาเป็นที่ยึดเหนี่ยว และเป็นแบบอย่างในการประพฤติตน คุณสมบัติข้อนี้จำเป็น

ที่จะต้องปฏิบัติฝึกฝนขึ้นให้พร้อมอีกข้อหนึ่ง เพราะนอกจากจะเป็นเครื่องป้องกันไม่ให้เกิดไปสู่ความเสื่อมเสียทั้งปวงแล้ว ยังสามารถประคับประครองและส่งเสริมให้บุคคลเจริญรุ่งเรืองอยู่ในความดีได้อย่างมั่นคงด้วย

คุณสมบัติข้อที่สี่ คือ ความมีวิจรรณญาณ ความมีวิจรรณญาณนี้หมายถึง ความมีวิจรรณญาณอันถ่องแท้แน่วแน่ในสรรพกิจการงาน และในการกระทำคำพูดทุกอย่างโดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เป็นของตนเอง

คณะอนุกรรมการส่งเสริมวิชาชีพครูของคุรุสภา (2534: 9-51) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเกณฑ์มาตรฐานในการปฏิบัติตนของครู ซึ่งใช้บังคับลักษณะที่ดีของครู และได้สรุปว่าครูควรมีคุณลักษณะ 4 ประการ ดังนี้

1. รอบรู้ คือ ครูจะต้องมีความรอบรู้ในวิชาชีพของตน เช่น ปรัชญาการศึกษา ประวัติการศึกษา หลักการศึกษา นโยบายการศึกษา แผนและโครงการพัฒนาการศึกษา และจะต้องมีความรู้เชี่ยวชาญในเรื่องหลักสูตร วิธีสอนและวิธีประเมินผลการศึกษาในวิชาหรือกิจการที่ตนรับผิดชอบ นอกจากนี้ครูควรมีความรู้เกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมของตนและของโลก

2. สอนดี คือ ครูจะต้องทำการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนั้นยังต้องมีการพัฒนาการสอนให้สอดคล้องกับความสามารถและความสนใจของนักเรียน อีกทั้งสามารถให้บริการและแนะแนวในด้านการเรียน การครองตน และการรักษาสุขภาพอนามัย จัดทำและใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสามารถปรับการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสถานการณ์บ้านเมืองในปัจจุบัน

3. มีคุณธรรมและจรรยาบรรณ คือ ครูต้องมีศรัทธาในวิชาชีพครู ตั้งใจใช้ความรู้ความสามารถทางวิชาชีพเพื่อให้บริการแก่นักเรียนและสังคม มีความซื่อสัตย์ต่อหลักการของวิชาชีพครู มีความรับผิดชอบในด้านการศึกษาต่อสังคมชุมชนและนักเรียน มีความรัก ความเมตตาและความปรารถนาดีต่อนักเรียน อุทิศตนและเวลาเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนได้รับความเจริญเติบโตและพัฒนาการในทุกด้าน

4. มุ่งมั่นพัฒนา คือ ครูต้องรู้จักสำรวจและปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ สนใจใฝ่รู้และศึกษาหาความรู้ต่างๆ รู้จักเพิ่มพูนวิทยฐานะของตนเอง พยายามคิดค้นทดลองใช้วิธีการใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน และร่วมพัฒนาชุมชนด้วย

นอกจากนี้ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2544: 67) ได้กล่าวถึงลักษณะที่ดีของครูอาจารย์ในระดับอุดมศึกษาว่ามีความแตกต่างจากครูระดับมัธยมศึกษา โดยเสนอเป็นทฤษฎี 9A ดังนี้

1. Attitude คือ ความศรัทธาในวิชาชีพครู จะต้องมีความคิดที่ดี เห็นว่าอาชีพครูมีความสำคัญที่สุดในการสร้างคนของประเทศชาติ ดังนั้น คนเป็นครูต้องให้ความรักความเมตตาซึ่งเป็นรากฐานสำคัญอย่างยิ่งของความเป็นครูและต้องตระหนักว่า อาชีพครูต้องรับผิดชอบต่อชีวิตแต่ละคน ต้องพยายามสร้างคนให้เป็นคนดี ความศรัทธาในวิชาชีพครูตั้งอยู่บนพื้นฐานที่ว่า ครูที่ดีต้องได้รับการเรียนรู้ ต้องได้รับวิธีการสอน การสอนเป็นศาสตร์ ต้องมีการพัฒนา ต้องเป็นพิมพ์ให้แก่คนรุ่นหลังเพื่อให้เด็กทำตามแบบอย่างที่ดี

2. Academic คือ รักวิชาการ ครูต้องรู้ศาสตร์วิชาครูในการถ่ายทอดด้วย ครูที่เก่งวิชาการแต่ไม่ประสบความสำเร็จเพราะขาดทักษะการถ่ายทอด ครูต้องมีความรู้ วิชาศาสตร์วิชาการ และรู้ศาสตร์ในการถ่ายทอดในการ

พัฒนานคน ดังนั้นคำว่าวิชาการของครู คือ มีศาสตร์ที่จะสอน มีศาสตร์การสอน และมีศาสตร์ในการพัฒนานคน

3. Advise คือ การแนะนำให้คำปรึกษา นักศึกษาทุกคนจะมีอาจารย์ที่ปรึกษาของตัวเอง ฉะนั้นครูที่ดีในมหาวิทยาลัยต้องให้คำปรึกษา ครูส่วนใหญ่ทำหน้าที่นี้แต่ไม่ครบถ้วน เพราะจะต้องแนะนำเรื่องอื่นด้วย เช่น แนะนำหลักสูตร การลงทะเบียน การใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยที่ไม่ใช่เข้าห้องเรียนอย่างเดียว แต่เป็นการใช้ชีวิตในการทำกิจกรรมต่างๆ ด้วย แนะนำอาชีพในอนาคต เช่น เตรียมตัวอย่างไรในการประกอบอาชีพในอนาคต โดยเฉพาะนักศึกษาชั้นปีที่ 3 - 4 ควรจะได้รับการแนะนำว่าจะหางานอย่างไร ทำตัวอย่างไร ผึกทักษะทางสังคม มีกิจกรรมร่วมกันของนักศึกษาในความดูแล ถ้าเห็นข้อบกพร่องจะได้ช่วยให้ผู้เรียนแก้ไขและปรับตัวให้ดีขึ้น

4. Assist คือ การให้ความช่วยเหลือ เช่น ช่วยให้ผู้เรียนสำเร็จได้เมื่อเกิดข้อบกพร่อง การจัดหาทุน การหาที่พัก ช่วยนิสิตนักศึกษาให้ประสบความสำเร็จทุกคน

5. Advance คือ การไฝ่ความก้าวหน้า สร้างผลงานใหม่ๆ สู่ชุมชน ติดตามความก้าวหน้าในศาสตร์ของตนเอง ติดตามวิชาการตลอดเวลา

6. Achieve คือ การไฝ่สัมฤทธิ์ เวลาจะทำงาน ครูต้องสร้างเป้าหมายให้ชัดเจน เพื่อนำเด็กไปสู่เป้าหมายที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

7. Associate คือ ทักษะที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น เพื่อมีส่วนร่วมทำงาน ติดต่อกับผู้อื่นได้ ครูต้องฝึกทำงานกับผู้อื่นอย่างมาก เพราะครูมักจะถือว่าตนเองมีอำนาจ มีความเป็นผู้นำ ตัดสินความได้ บางครั้งมีนิสัยไม่เชื่อฟังคนอื่น ฉะนั้นเวลาครูพูดบางครั้งครูไม่ฟังคนอื่น ไม่ฟังนักศึกษาว่าเขาคิดอย่างไรต่อการสอนของครูหรือต่อการพัฒนา จึงต้องหัดฟังคนอื่นให้เป็น ฟังนักศึกษาว่าเขามีปัญหาอย่างไรจึงประพฤติปฏิบัติอย่างนั้น นอกจากนี้ ครูบางคนคิดว่าตัวเองมีงานมาก การร่วมกิจกรรมสร้างสรรค์ไม่เป็นประโยชน์เสียเวลาต่อความก้าวหน้าของตนและเสียรายได้ ดังนั้นครูจะต้องใช้เวลาในการเสียไปให้แก่ผู้อื่นบ้าง

8. Appreciation คือ การชื่นชม ต้องรู้จักชื่นชมคนอื่น มองสิ่งที่ดีของผู้อื่น เช่น บางคนมีมารยาทดีก็ได้รับการชื่นชม ครูบางคนมีอคติต่อเด็ก เช่น ชื่นชมต่อนักศึกษาบางคน แต่มีอคติต่อบางคน ครูบางคนอยู่ในศาสตร์สาขาหนึ่งแต่ดูถูกคนในสาขาอื่น

9. Activity คือ การร่วมกิจกรรม ครูต้องแบ่งเวลาบางส่วนให้แก่กิจกรรมของนิสิตนักศึกษาและผู้อื่น และยังมีลักษณะของครูที่ดีตามความคิดของชาวตะวันตก โดยเฮสซงและวิกส์ (Hessong and Weeks อ้างถึงใน ไพพรรณ เกียรติโชติชัย 2536: 53-58) ได้สรุปแนวความคิดเกี่ยวกับลักษณะของครูที่ดีไว้ดังนี้

1. เป็นผู้มีความรอบรู้ (Being Knowledge able) การมีความรู้หรือความเข้าใจในวิชาการต่างๆ ซึ่งได้ศึกษาเล่าเรียนมาเป็นอย่างดี มีความแม่นยำในวิชาการโดยเฉพาะวิชาที่สอนตลอดจนวิชาการอื่นๆ

2. เป็นผู้มีอารมณ์ขัน (Being Humorous) การเป็นผู้ที่สามารถสอดแทรกความรู้สึกที่ทำให้ขำขันหรือสนุกสนานในการสอน อย่างไรก็ตามการมีอารมณ์ขันของครูจะต้องเป็นไปในทางสร้างสรรค์ก่อให้เกิดค่านิยมที่ดี มิฉะนั้นแล้วจะเกิดผลเสียได้เช่นกัน

3. เป็นผู้มีคามยืดหยุ่นผ่อนปรน (Being Flexible) หมายถึง การมีความสามารถในการเปลี่ยนแปลงแก้ไขหรือปรับเปลี่ยนสภาพการณ์ให้เหมาะสมกับการสอนได้ ครูจำเป็นต้องรู้จักการยืดหยุ่นในการอบรมสั่งสอนสามารถปรับแผนการเรียนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้

4. เป็นผู้มีคามตั้งใจในการทำงาน (Being Upbeat) เป็นผู้มีความรักในตัวเด็ก และยินดีในการกิจทางการสอน จะไม่มองว่าการสอนเป็นเพียงภารกิจที่ต้องรับผิดชอบเท่านั้นแต่จะยินดีเมื่อได้สอน อุทิศเวลาให้กับการทำงานที่ทำอย่างเต็มที่

5. เป็นผู้มีคามซื่อสัตย์ (Being Honest) ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นคุณลักษณะที่สำคัญมากสำหรับผู้ที่เป็นครู ความซื่อสัตย์จริงใจเป็นสิ่งที่ทำให้ศิษย์เกิดความเชื่อถือไว้วางใจ และมั่นใจที่จะปฏิบัติหรือกระทำตามคำสั่งสอนของครู

6. เป็นผู้มีคามสามารถสร้างความชัดเจน (Being Clear and Concise) ความสามารถในการทำให้ผู้ที่สัมพันธ์ด้วยเข้าใจได้รวบรัดชัดเจนนั้น เป็นเรื่องของความสามารถในการสื่อสารทั้งการใช้ภาษาพูดและภาษาเขียน นอกจากนี้การปฏิบัติหน้าที่การงานใดๆ ก็ต้องปฏิบัติด้วยความชัดเจนโปร่งใส ถูกต้องตามหลักการและระเบียบแบบแผนอันดีงาม

7. เป็นคนเปิดเผย (Being Open) คือ เป็นคนที่ไม่ทำตัวลึกลับ เจ้าเล่ห์ไม่หน้าไหว้หลังหลอก เต็มใจเปิดเผยให้ผู้อื่นรับรู้ รู้จักยอมรับความคิดของผู้อื่นด้วยความเข้าใจ

8. เป็นผู้มีคามอดทน (Being Patient) หมายถึง ความเป็นผู้มีคามเพียรพยายามหรือขยันขันแข็งสำหรับครูต้องมีคุณสมบัติข้อนี้มากเป็นพิเศษ เพราะนอกจากจะเป็นผู้ที่อดทนในหน้าที่การสอนและงานอื่นๆ แล้ว ยังต้องอดทนต่อพฤติกรรมต่างๆ ของนักเรียนด้วย

9. เป็นแบบอย่างที่ดี (Being a Role Model) ครูควรเป็นบุคคลที่กระทำตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีต่อศิษย์และสังคม เพราะนักเรียนต้องมีแบบอย่างที่ต้องดิงามเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตของตน ซึ่งครูย่อมเป็นผู้ใกล้ชิดและเป็นผู้ที่นักเรียนไว้วางใจเป็นพื้นฐานอยู่แล้ว ครูจึงต้องกระทำตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อศิษย์ทั้งในเวลาสอนและในการดำเนินชีวิต

10. เป็นผู้สามารถประยุกต์ทฤษฎีไปปฏิบัติได้ (Being Able to Relate Theory to Practice) การนำเอาความรู้ที่ได้จากการศึกษาเล่าเรียนไปใช้ให้เกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพนั้น บางครั้งสภาพการจริงไม่เหมือนกับทฤษฎีที่เรียนมา ครูต้องสามารถประยุกต์ทฤษฎีไปใช้ได้อย่างเหมาะสม

11. เป็นผู้มีคามเชื่อมั่นในตนเอง (Being Self Confident) ความเชื่อมั่นในตนเองก็คือกล้าตัดสินใจโดยสามารถเลือกวิถีทางที่ดีที่สุดในการแก้ปัญหาต่างๆ หรือวิถีทางที่ดีที่สุดในการกระทำต่างๆ ครูต้องสามารถพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองโดยการสั่งสมประสบการณ์ต่างๆ โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับการสอนให้มากที่สุด ครูต้องเชื่อมั่นในสิ่งที่ตนสอนด้วย

12. เป็นผู้มีความสามารถในการศิลปะวิทยาการหลายๆ ด้าน (Being Diversified) ครูที่ประสบความสำเร็จจะต้องมีความรู้และความสามารถในการวิทยาการอื่นๆ ด้วย ความรู้พิเศษเป็นความสามารถเฉพาะตัวที่จะช่วยให้ผู้ประกอบวิชาชีพครูอาจจะต้องใช้เพื่อช่วยให้งานในหน้าที่ครูมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ความรู้พิเศษ เช่น ความสามารถทางเครื่องดนตรีกลไก ความรู้ในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ความสามารถทางงานศิลปะ เป็นต้น

13. เป็นผู้แต่งกายเหมาะสมและมีสุขอนามัยส่วนบุคคลดี (Being Well Groomed and Having Personal Hygiene) ผู้ประกอบวิชาชีพครูต้องแต่งกายสุภาพเรียบร้อยและสะอาดอยู่เสมอ สวมใส่เสื้อผ้าถูกกาลเทศะเหมาะสมกับความเป็นครูหรือแต่งกายตามรูปแบบที่ทางสถานศึกษากำหนด นอกจากนี้สุขอนามัยส่วนบุคคลของครูก็เป็นสิ่งสำคัญ ทั้งสุขภาพทางร่างกายและจิตใจ สุขภาพของครูมีผลให้การสอนประสบความสำเร็จด้วยดี

ดังนั้นอาจสรุปได้ว่า ครูที่ดี ควรจะรอบรู้ทั้งเนื้อหา บทเรียนที่จะสอน และรอบรู้เกี่ยวกับเรื่องที่อยู่รอบนอก บทเรียน เช่น สภาพสังคมในปัจจุบัน นอกจากนั้นแล้ว ครูที่ดีควรจะมีคุณสมบัติจริงใจ มีคุณธรรมและจริยธรรม มีการวางตัวที่เหมาะสม ใฝ่หาความรู้ใหม่ๆ เพื่อนำความรู้ใหม่ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์แก่นักศึกษาต่อไป

1.4 คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ

1.4.1 ความหมายของบุคลิกภาพ

นิภา นิธยาน (2530 : 23) ได้กล่าวไว้ว่า คำว่าบุคลิกภาพ (Personality) มาจากรากศัพท์ภาษาละตินว่า Persona ซึ่งแปลว่า หน้ากากที่ตัวละครกรีกและโรมันในสมัยก่อนสวมใส่ เพื่อแสดงบุคลิกลักษณะที่แตกต่างกันให้ผู้ดูสามารถเห็นได้แม้ในระยะไกล

แสงสุริย์ สำอางค์กุล (2535: 14) ได้ให้ความหมายของบุคลิกภาพไว้ว่า บุคลิกภาพเป็นลักษณะเฉพาะและลักษณะที่ลึกซึ้งของบุคคล เป็นหน่วยรวมของลักษณะส่วนใหญ่ของโครงสร้างต่าง ๆ และกิจกรรมทั้งหมดของบุคคล และเป็นลักษณะเฉพาะที่คงที่และเปลี่ยนแปลงได้ยาก บุคลิกภาพเกี่ยวข้องกับมิติหรือด้านต่าง ๆ ที่ปัจเจกบุคคลพรรณนาว่าเป็นเอกลักษณ์ของเขาและเป็นลักษณะที่เขามีอยู่คล้ายคลึงกับคนอื่น ๆ ซึ่งประกอบด้วยรูปร่างลักษณะและพฤติกรรมที่เป็นเครื่องเตือนใจไม่ว่าจะเป็นท่วงทีวาจา ความคิดเห็น การแสดงอารมณ์

นวลละอ อสุภาผล (2527: 3 – 5) ได้รวบรวมคำจำกัดความเกี่ยวกับบุคลิกภาพของนักจิตวิทยาหลายคนไว้ว่า คำจำกัดความต่างๆ ตามที่นักทฤษฎีบุคลิกภาพกล่าวไว้ นั้นอาจสรุปได้ว่าบุคลิกภาพมีความครอบคลุม 2 ประการ คือ

1. เป็นความหมายที่แสดงถึงทักษะทางสังคมหรือความคล่องตัว เป็นความสามารถในการตอบสนองกับบุคคลต่างๆ ในสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกันไป ในความหมายนี้บุคลิกภาพสามารถฝึกได้
2. พิจารณาบุคลิกภาพในลักษณะเป็นสิ่งที่ติดตัวมาและแสดงออกหรือสร้างความรู้สึกระหว่างกับบุคคลอื่นที่ตนติดต่อดู ซึ่งบุคคลที่ติดต่อดูนั้นจะมีความคิดเห็นต่อบุคคลนั้นในลักษณะต่างๆ เช่น บุคลิกภาพ

ก้าวร้าว บุคลิกภาพยอมตาม หรือ บุคลิกภาพน่ากลัว เป็นต้น ผู้สังเกตจะเลือกคุณสมบัติ เป็นลักษณะเด่นของผู้ถูกสังเกตที่ก่อให้เกิดความประทับใจโดยภาพรวมแล้ว สรุปว่า ดี หรือเลว

สวนา พรพัฒน์กุล (2522 : 295) กล่าวว่า บุคลิกภาพหมายถึงลักษณะส่วนรวมทั้งหมดของบุคคลแต่ละคน ที่สามารถมองเห็นจากภายนอกและซ่อนเร้นอยู่ภายใน ได้แก่ รูปร่างหน้าตา ท่าทาง แนวความคิด การพูดจา ความสนใจ อารมณ์ เจตคติ รสนิยม ตลอดจนความสามารถในการทำงาน

ไพพรรณ เกียรติโชคชัย (2536: 91) ได้อธิบายไว้ว่า บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะทั้งภายนอกและภายในที่รวมตัวอยู่ในตัวบุคคลใดบุคคลหนึ่งและเป็นผลทำให้บุคคลนั้นมีความแตกต่างไปจากบุคคลอื่นๆ บุคลิกภาพแบ่งออกเป็น 2 สภาพด้วยกันคือ

1. บุคลิกภาพภายนอก หมายถึง บุคลิกภาพที่สามารถสังเกตเห็นหรือสัมผัสได้ด้วยประสาททั้ง 5 คือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย บุคลิกภาพภายนอกนี้ สามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงได้โดยการฝึก เลียนแบบ และสามารถวัดผลได้ทันที บุคลิกภาพภายนอกที่สำคัญที่สุด คือบุคลิกภาพทางกาย และวาจา

2. บุคลิกภาพภายใน หมายถึง บุคลิกภาพที่ไม่สามารถมองเห็นได้ชัดเจน เป็นส่วนที่สัมผัสได้ค่อนข้างยากและต้องใช้เวลาในการสัมผัส การที่จะสัมผัสกับบุคลิกภาพภายในนี้สามารถทำได้โดยการสังเกตเมื่อทำงานร่วมกัน อยู่ด้วยกัน ส่วนการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพภายในนี้บางอย่างไม่สามารถทำได้ บางอย่างสามารถเปลี่ยนแปลงได้แต่ต้องใช้เวลา

จากการศึกษาเอกสารต่างๆ อาจสรุปได้ว่า บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคลที่แสดงออกมา ซึ่งมีทั้งบุคลิกภาพภายนอกที่สามารถสังเกตเห็นได้ และบุคลิกภาพภายในที่ซ่อนเร้นอยู่ ต้องใช้เวลาสัมผัสจากการอยู่ร่วมกัน

1.4.2 ความสำคัญของบุคลิกภาพของครู

ธีรศักดิ์ อัครบวร (2542: 84 - 85) ได้อธิบายถึงความสำคัญของบุคลิกภาพของครูไว้ว่าบุคลิกภาพมีความสำคัญต่อครูดังนี้

1. ช่วยให้ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมและบุคคลอื่นๆ ได้ดี บุคลิกภาพเป็นลักษณะเฉพาะตัวที่บุคคลแสดงออกให้ปรากฏแก่ผู้พบเห็น ครูผู้ที่มีบุคลิกภาพดีย่อมได้เปรียบในการสมาคมกับบุคคลทั่วไปโดยเฉพาะศิษย์และผู้ปกครองนักเรียน

2. เพื่อเป็นแบบอย่างให้แก่ลูกศิษย์และบุคคลทั่วไปได้ บุคลิกภาพที่ดีของบุคคลบางคน เช่น ความซื่อสัตย์ ความเที่ยงธรรม ลักษณะการเดิน และลีลาการพูด เป็นต้น สิ่งต่างๆ เหล่านี้สามารถนำไปเป็นแบบอย่างให้ศิษย์นำไปเป็นแบบเพื่อฝึกฝนได้

3. ช่วยให้มี ความมั่นใจในตนเอง บุคคลที่มีบุคลิกภาพดี และบุคลิกภาพเหมาะสมกับหน้าที่รับผิดชอบแล้ว จะทำให้เกิดความมั่นใจในการทำงานมากยิ่งขึ้น ครูผู้ที่มีบุคลิกภาพดีย่อมมั่นใจในการไปปรากฏตัวในที่ต่างๆ ทั้งในห้องเรียนและในสังคมทั่วไป สังคมให้การยอมรับผู้ที่มีบุคลิกภาพ ในการพูดจาดี มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

4. ช่วยให้เป็นบุคคลที่มีสุขภาพจิตดี ครูผู้มีบุคลิกภาพดีทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาย่อมเป็นผู้ที่มีสุขภาพจิตดี เพราะสามารถติดต่อทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับผู้อื่นได้

5. ช่วยทำให้ครูประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน ครูที่มีบุคลิกภาพดีย่อมเป็นที่ไว้วางใจ และมั่นใจในการประกอบกิจการต่างๆ ผู้บังคับบัญชาก็อยากร่วมงานด้วย ผู้บังคับบัญชาก็มั่นใจที่จะมอบหมายงานให้รับผิดชอบ และเพื่อนร่วมงานมีความสบายใจในการปฏิบัติงาน

จึงอาจสรุปได้ว่า บุคลิกภาพมีความสำคัญต่อครู ดังนี้ บุคลิกภาพภายนอกของครู จะช่วยให้นักศึกษา ผู้ปกครอง หรือบุคคลภายนอกที่พบเห็น เกิดความเชื่อถือ เกิดความศรัทธาในตัว of ครู ส่วนความสำคัญของบุคลิกภาพภายในของครูนั้น กล่าวคือ บุคลิกภาพทางด้านอารมณ์ จะสามารถทำให้ครูเข้ากับผู้ร่วมงาน นักศึกษา หรือผู้ปกครองได้ง่าย

1.4.3 บุคลิกภาพที่ดีของครู

บุคลิกภาพของครูที่ดี ประกอบด้วยบุคลิกภาพ 4 ด้าน คือ บุคลิกภาพทางกาย บุคลิกภาพทางอารมณ์ บุคลิกภาพทางสังคม และบุคลิกภาพทางสติปัญญา ดังต่อไปนี้ (จักรแก้ว นามเมือง, 2555: 33 - 36)

1. บุคลิกภาพทางกาย ประกอบด้วย

1.1 ด้านกายภาพ หมายถึง ครูที่มีบุคลิกภาพด้านกายภาพเป็นปกติและน่าศรัทธา น่าเชื่อถือ จะมีโอกาสประสบความสำเร็จในการอยู่ร่วมกับลูกศิษย์มากกว่าครูที่มีบุคลิกภาพด้านกายภาพผิดปกติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการผิดปกติในทางที่ไม่ดี ลักษณะบุคลิกภาพทางกาย ได้แก่

- 1) รูปร่างหน้าตา กิริยาอาการ ลักษณะท่าทางที่สง่างาม
- 2) การแต่งกายที่เหมาะสม คือ การแต่งกาย (รวมถึงแต่งหน้าและทรงผมด้วย)

ที่สะอาด เรียบร้อย ดูดี น่านับถือ ถูกกาลเทศะ เรียกว่า Neat and Clean

- 3) กิริยามารยาท คือ มีกิริยามารยาทที่เรียบร้อย สุภาพอ่อนโยน นุ่มนวล
- 4) สวมใส่เสื้อผ้าที่เหมาะสมกับรูปร่าง เพศ วัย และผิวพรรณ
- 5) มีสุขภาพกายที่แข็งแรง สมบูรณ์
- 6) ร่างกายสะอาด ผิวพรรณสดใส ใบหน้าแจ่มใส
- 7) ยืน นั่ง เดิน ให้เรียบร้อยเหมาะสม

1.2 ด้านวาจา หมายถึง การแสดงออกทางวาจา การพูดด้วยน้ำเสียงที่แผ่ด้านเมตตา ปราณี นุ่มนวล การพูดด้วยลีลาที่เหมาะสม ไม่ช้าไม่เร็วจนเกินไป และรวมไปถึงการไม่พูดน้อยหรือเงียบขรึมจนเกินไป หรือการพูดมากจนน่ารำคาญ ได้แก่

- 1) การพูดด้วยถ้อยคำที่ถูกต้อง ชัดเจน
- 2) การพูดที่เหมาะสมกับบุคลิกภาพของผู้เรียน
- 3) การพูดที่ถูกกาลเทศะ

- 4) การพูดที่คล่องแคล่ว ถูกอักขระและคำควบกล้ำ
- 5) การพูดที่ไพเราะอ่อนหวาน
- 6) พูดเสียงดังฟังชัด
- 7) พูดจา มีสาระ มีเหตุผล

1.3 ด้านการวางตัว ควรมีพฤติกรรมให้เหมาะสมกับฐานะ ตำแหน่งหน้าที่ คุณวุฒิและ วัยวุฒิของตน โดยมีการแสดงออกอย่างสุภาพและจริงใจ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่สามารถผูกมัดน้ำใจของบุคคลที่อยู่ ใกล้ชิด หรือบุคคลอื่นๆ ที่มีส่วนเข้ามารู้จักและสัมพันธ์เกี่ยวข้องด้วย

1.4 ด้านอิริยาบถ ควรมีอิริยาบถในขณะสอน ขณะทำงาน ติดต่อสัมพันธ์กับผู้เรียนและ ผู้อื่นให้เหมาะสมเป็นสง่าราศี เป็นที่นิยมยกย่องหรือเกรงใจของคนทั่วไปไม่ว่าจะเป็นการนั่ง การยืน การเดิน การ ไหว้ การทำความเคารพ ควรมีความสำรวม เป็นต้น

2. บุคลิกภาพด้านอารมณ์ บุคลิกภาพทางอารมณ์ หมายถึง การมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ที่ เหมาะสม มีอารมณ์มั่นคง เสมอต้นเสมอปลาย ซึ่งจะแสดงออกให้เห็นทางสีหน้า แววตา ท่าทาง และวาจาให้ ผู้เรียนได้รับรู้ได้ ประกอบด้วย

2.1 การควบคุมอารมณ์ได้ดี ทั้งอารมณ์ดีใจ โกรธ เศร้า หรือหงุดหงิด

2.2 ความสนใจผู้เรียน หมายถึง มีความกระตือรือร้นและตื่นตัวที่จะรับรู้หรือถ่ายทอด ความรู้ต่างๆ รวมทั้งการแสวงหาประสบการณ์ที่กว้างขวางหลากหลาย มีความสนใจในตัวผู้เรียน บทเรียน และวิธี สอน มีความเข้าใจและสนใจปัญหาต่างๆ ของผู้เรียน

2.3 การมีอารมณ์ขัน ไม่เคร่งเครียดจริงจังจนเกินไป

2.4 มีอารมณ์แจ่มใส เบิกบาน ยิ้มแย้ม และร่าเริงอยู่เสมอ

2.5 มีความรับผิดชอบต่อนตนเองและผู้อื่น

2.6 มีความรับผิดชอบต่องานสูง

2.7 มีความซื่อสัตย์ จริงใจ

2.8 มีเมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา (พรหมวิหาร 4)

2.9 ตรงต่อเวลา

2.10 มีทัศนคติและค่านิยมที่ดีงาม

2.11 มีความมั่นใจในตนเอง เป็นตัวของตัวเอง

2.12 มีความยุติธรรม ไม่ลำเอียง (อคติ)

2.13 มีจิตใจกว้างขวาง ยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างกัน

2.14 ขยันหมั่นเพียร

2.15 เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ

2.16 หนักแน่น อดทนอดกลั้น และข่มใจตนเองได้

2.17 มีความกล้าแสดงออกที่เหมาะสม กล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

2.18 มีความสำนึกในหน้าที่การงาน

3. บุคลิกภาพด้านสังคม เป็นบุคลิกภาพที่แสดงออกให้ผู้อื่นพบเห็นได้ในสังคม การเข้าสู่สังคมจึงเป็นบทบาทอย่างหนึ่งของครู บุคลิกภาพด้านสังคม ประกอบด้วย

3.1 ความเป็นผู้นำ

3.2 ให้ความร่วมมือกับผู้อื่น ชุมชน และสังคม

3.3 ความมีระเบียบวินัย สำนวณระวางความประพฤติตนอยู่ในระเบียบแบบแผน

3.4 สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้ดี

3.5 มีความอ่อนน้อมถ่อมตน

3.6 มีการวางตัวที่เหมาะสมในสังคม

3.7 มีความสัมพันธ์กับผู้เรียนและเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชาที่ดี

3.8 ความเป็นกันเองกับผู้เรียน

3.9 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อทุกๆ คน

4. บุคลิกภาพด้านสติปัญญา บุคลิกภาพด้านสติปัญญา หมายถึง การใช้สติปัญญาในการสอน การแก้ปัญหาต่างๆ ได้ดีและมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย

4.1 การมีปฏิภาณไหวพริบที่ดี

4.2 ความสามารถในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้เหมาะสม

4.3 มีการตัดสินใจที่ดี

4.4 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

4.5 มีความรู้รอบตัวดี

4.6 มีความจำดี

4.7 เป็นคนช่างสังเกต ละเอียตรอบคอบ

4.8 มีความรู้ในรายวิชาที่สอนอย่างแท้จริง

4.9 มีความรู้ด้านวิจัย คอมพิวเตอร์ และสื่อเทคโนโลยีต่างๆ

4.10 มีความรู้ด้านเทคนิคการสอน การวัดผลประเมินผล

4.11 รู้ข้อมูลข่าวสารรอบตัวและเรื่องราวในท้องถิ่น

4.12 สามารถถ่ายทอดความรู้ เช่น ประยุกต์ใช้เทคนิคการสอนต่างๆ สามารถอบรมบ่มนิสัยผู้เรียนให้มีศีลธรรม วัฒนธรรม กิจนิสัย สุชนนิสัย และอุปนิสัยที่ดี สามารถพัฒนาให้ผู้เรียนใฝ่รู้ใฝ่เรียนและก้าว

ทันเทคโนโลยี สามารถพัฒนาผู้เรียนให้คิดกว้าง คิดไกล และมีวิจารณญาณที่จะวิเคราะห์ข่าวสารต่างๆ ได้ดี เป็นต้น

4.13 รู้ตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ประการ คือ รู้หลักการอยู่ร่วมกัน รู้หน้าที่ รู้หลักความจริงของธรรมชาติ รู้ความมุ่งหมายของการกระทำอันใด รับบทบาทภาระหน้าที่ ความสามารถ หรือรู้ว่าตนควรทำอะไร รู้จักประมาณตน รู้ว่าเวลาไหนควรทำอะไร ตรงต่อเวลา รู้จักท้องถิ่น ชุมชน ขนบธรรมเนียมประเพณี และรู้จักความแตกต่างของบุคคล และยอมรับความคิดเห็น

4.14 แสวงหาคำแนะนำ ให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะที่ดีต่อผู้เรียน

4.15 ลงมือกระทำจนกว่าจะถูกต้อง

4.16 ตรวจสอบความก้าวหน้าของตนเองอยู่เสมอ

4.17 หมั่นไตร่ตรอง คิดพิจารณาตนเองอยู่เสมอ

อาจสรุปได้ว่า ครูควรจะมีบุคลิกภาพที่ดี 4 ด้าน ด้านแรกคือ บุคลิกภาพทางกาย ทั้งด้านกายภาพ รูปร่างหน้าตา กริยามารยาทที่เรียบร้อย การใช้น้ำเสียง การวางตัว และอิริยาบถต่างๆ การนั่ง ยืน เดิน ควรมีความสำรวม ด้านที่สอง คือ บุคลิกภาพด้านอารมณ์ ควรจะมีการควบคุมอารมณ์ได้ดี ไม่ว่าจะอยู่ในอารมณ์ใดก็ตาม ด้านที่สาม คือ บุคลิกภาพด้านสังคม มีความเป็นผู้ นำ ให้ความร่วมมือที่ดีกับผู้อื่น มีความเป็นกันเองกับนักศึกษา และด้านสุดท้ายคือ บุคลิกภาพด้านสติปัญญา ใช้สติปัญญาในการสอน มีปฏิภาณไหวพริบที่ดี สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยใช้สติได้เป็นอย่างดี

1.5 คุณลักษณะด้านคุณธรรมและจริยธรรม

1.5.1 ความหมายของคำว่าคุณธรรม

ราชบัณฑิตยสถาน (2546: 253) ได้ให้ความหมายของคำว่า คุณ คือ ความดีที่ประจำอยู่ในสิ่งนั้นๆ ส่วนคุณธรรม หมายถึง สภาพคุณงามความดี โดย Longman Dictionary of contemporary English (1995: 180) ได้ให้ความหมายของคำว่า “คุณธรรม” ซึ่งตรงกับภาษาอังกฤษว่า “Virtue” ไว้ 2 ประการ คือ ประการแรก หมายถึงความดีงามของลักษณะนิสัย หรือพฤติกรรมที่เกิดจากการกระทำจนเคยชิน ประการที่สอง หมายถึงคุณภาพที่บุคคลได้กระทำตามความคิดและมาตรฐานของสังคมเกี่ยวกับความประพฤติและศีลธรรม ด้านพระธรรมโกศาจารย์หรือพุทธทาสภิกขุ (2529: 27-28, 40, 89-91) ได้อธิบายคำว่า “คุณธรรม” โดยแยกอธิบายความหมายของคำว่า “คุณ” หมายถึง คำที่มีอยู่ในแต่ละสิ่งซึ่งเป็นที่ตั้งแห่งความยึดถือ เป็นไปได้ทั้งทางดีและทางร้าย คือ ทำจิตใจยินดีก็เรียกว่า “คุณ” ทำจิตใจยินร้ายก็เรียกว่า “คุณ” ซึ่งเป็นไปตามธรรมชาติของมัน ส่วนคำว่า “ธรรม” มีความหมาย 4 ประการ คือ

1. ธรรมะคือ ธรรมชาติ

2. ธรรมะคือ กฎของธรรมชาติ เรามีหน้าที่ต้องเรียนรู้

3. ธรรมะคือ หน้าที่ตามกฎหมายของธรรมชาติที่เรามีหน้าที่ต้องปฏิบัติ

4. ธรรมะคือ ผลจากการปฏิบัติหน้าที่นั้น เรามีหน้าที่จะต้องมีหรือใช้มันอย่างถูกต้อง นอกจากนี้ ประภาศรี สีหอำไพ (2550: 7) ได้ให้ความหมายของคำว่า “คุณธรรม” ไว้ว่า หมายถึง หลักธรรมจริยาที่สร้างความรู้สึกลึกซึ้งชอบชั่วดีทางศีลธรรม มีคุณงามความดีภายในจิตใจจนเต็มเปี่ยมไปด้วยความสุข ความยินดี การกระทำที่ดียอมได้รับผลของความดี คือความชื่นชมยกย่อง ในขณะที่การกระทำชั่วยอมได้รับผลของความชั่ว คือความเจ็บปวดหรือความทุกข์ และเบอร์ตัน พอร์ทเตอร์ (Porter, 1980: 233) อธิบายว่า คุณธรรมเป็น ปัจจัยในการดำรงชีวิตของบุคคลในสังคม คนส่วนใหญ่ดำรงชีวิตในสังคมนั้นไม่ใช่เพียงแต่การมีชีวิตอยู่ไปเท่านั้น แต่ต้องประเมินและเลือกวิถีชีวิตที่แต่ละคนคิดว่าน่าจะดีกว่าหรือควรจะทำดีกว่า ปัจจัยในการเลือกนั้นย่อมเกี่ยวข้องกับระบบคุณธรรมทั้งระบบคุณธรรมของสังคมและส่วนบุคคล คุณธรรมของสังคมนั้นย่อมมีผลกระทบต่อบุคคลด้วย อย่างไรก็ดี คุณธรรมของคนในสังคมหนึ่งไม่จำเป็นว่าจะต้องดีหรือเป็นสิ่งที่ถูกต้องในสังคมหนึ่งก็ได้

1.5.2 ความหมายของจริยธรรม

ราชบัณฑิตยสถาน (2546: 291) ได้ให้ความหมายของคำว่าจริยธรรมไว้ว่า ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ ทิศนา ขัมมณี (2547: 47) ได้กล่าวว่า จริยธรรม หมายถึง ความประพฤติหรือการกระทำทางกาย ทาง วาจา และทางใจ ที่ดีงามเป็นที่ยอมรับของสังคม รวมทั้งหลักเกณฑ์ มาตรฐานของความประพฤติที่เป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อผู้อื่น ต่อสังคม เพื่อให้เกิดความสันติสุขในสังคม

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2524: 3) อธิบายว่า จริยธรรม หมายถึงลักษณะทางสังคมหลายลักษณะของ มนุษย์ และมีขอบเขตรวมถึงพฤติกรรมทางสังคมลักษณะต่างๆ ด้วย ลักษณะและพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับ จริยธรรม จะมีคุณสมบัติ 2 ประเภท คือ เป็นลักษณะที่สังคมต้องการกับลักษณะที่สังคมไม่ต้องการให้มีอยู่ในตัว สมาชิกในสังคมนั้นๆ

แดน คอสท์เลย์ และ ราล์ฟ ทอดด์ (Costley and Todd, 1983: 504) อธิบายว่า จริยธรรม (Ethics) เป็นสาระที่เกี่ยวข้องกับความถูกและผิดของความดีกับความชั่ว คำว่า Ethics เป็นภาษากรีกโบราณ แปลว่า คุณลักษณะ (Character) ในภาษาโรมันจะหมายถึง ธรรมเนียมประเพณี (Customs) ซึ่งการเรียนรู้จากภูมิปัญญาดั้งเดิมนั้น และคุณลักษณะมักจะเป็นสิ่งที่ถูกกำหนดโดยธรรมเนียมประเพณีของกลุ่มบุคคลซึ่งแต่ละคนอาศัยหรือทำงานร่วมกัน

1.5.3 คุณธรรมและจริยธรรมของครู

เสนีย์ มีทรัพย์ (2530: 240-245) ได้เสนอคุณธรรมของครูที่เรียกว่า “ครูธรรมนิยม” เป็นคุณธรรมที่ครูสมควรใช้เป็นหลักในการปฏิบัติตน ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน คือ อุดมคติของครู (Teacher's Will) วิญญาณของครู (Teacher's Spirit) คุณธรรมของครู (Teacher's Qualification) และจริยธรรมของครู (Teacher's Function) สำหรับคุณธรรมของครู เสนีย์ มีทรัพย์ ได้กล่าวว่า คุณธรรมของครู คือ คุณสมบัติหรือคุณภาพดีตลอดจนความสามารถที่มีอยู่ภายในตัวครู มีลักษณะดังนี้

1. มีความรู้เพียงพอและถูกต้องในระดับที่สอน

2. รับฟังและเคารพเหตุผลของผู้อื่น
3. พิจารณาคุณค่าของนักเรียนแต่ละคนด้วยเหตุผล
4. ตัดสินหรือลงโทษนักเรียนอย่างมีเหตุผล
5. ยืดหยุ่นต่อปัญหาต่าง ๆ และหาทางแก้ไขด้วยสันติวิธี
6. มีความคิดริเริ่ม
7. นำวิธีการใหม่ ๆ มาใช้ปรับปรุงการทำงานของตน
8. มีความยุติธรรม ไม่ลำเอียง
9. มีอารมณ์มั่นคงและสามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ตลอดเวลา
10. ไม่คิดแสวงหาประโยชน์ทางวัตถุเกินความจำเป็น
11. ซื่อสัตย์สุจริตและจริงใจ
12. ภูมิใจในความสำเร็จของตนเอง
13. ให้เกียรติแก่เพื่อนร่วมอาชีพและบุคคลทั่วไป
14. ไม่ดูหมิ่นศาสนาอื่น
15. มีความกรุณาและสนใจเด็กเป็นรายบุคคล
16. รักษาความลับของนักเรียน
17. เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือนักเรียนตามสมควร
18. เสียสละเพื่อประโยชน์ของสังคม
19. ไม่อาฆาตพยาบาทนักเรียน
20. ให้ความไว้วางใจแก่ผู้ร่วมงาน

สำหรับจริยธรรมของครู (Teacher's Function) เสนีย์ มีทรัพย์ ได้ให้ความหมายว่า หมายถึงการแสดงออกในสิ่งที่ควรปฏิบัติอันเป็นหน้าที่ที่ครูควรจะทำ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ประพฤติตนดีสม่ำเสมอ
2. ดำรงชีวิตและปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีของชุมชน
3. ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคมในด้านศีลธรรม วัฒนธรรม กิจนิสัย สุขนิสัย และอุปนิสัย
4. นำนักเรียนให้พ้นจากทางเสื่อมเสีย
5. ไม่ทำโทษนักเรียนจนเกินกว่าเหตุ
6. เป็นคนตรงต่อเวลา
7. สร้างความก้าวหน้าในอาชีพตามความสามารถของตน
8. เว้นการกระทำผิดเรื่องชู้สาว

9. รักษาชื่อเสียงและค่านิยมของโรงเรียนและคณะครู
10. ทำงานเป็นหมู่คณะได้ดี
11. ให้ความช่วยเหลือแก่เพื่อนร่วมอาชีพเดียวกัน
12. รับผิดชอบต่ออาชีพที่ได้รับมอบหมาย
13. รับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง
14. มีอารมณ์ขันแต่ไม่ตลกเหลวไหล
15. แต่งกายเรียบร้อยเสมอ
16. มีระเบียบวินัย
17. มีกริยาวาจาสุภาพ อ่อนโยน ยิ้มง่าย
18. แสดงกริยาวาจาสุภาพ ใช้ภาษาสุภาพและถูกต้อง
19. วางตนเหมาะสมเข้ากับชนทุกชั้น
20. ปฏิบัติตนได้เหมาะสมกับโอกาสและสถานที่
21. สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูและผู้ปกครอง
22. แนะนำให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
23. ส่งเสริมให้นักเรียนมีความเมตตา กรุณา อดทน ซื่อสัตย์และสุภาพอ่อนโยน
24. ไม่ให้นักเรียนทำในสิ่งที่เกินความสามารถและเกินความศรัทธา
25. ปฏิบัติกับนักเรียนได้เหมาะสมกับเพศและวัย
26. ทำหน้าที่การงานด้วยความรวดเร็วและถูกต้อง
27. รู้จักวิพากษ์วิจารณ์เพื่อปรับปรุงการศึกษาและการงานด้วยถ้อยคำที่สุภาพไม่ให้อีกฝ่ายเสียกำลังใจ
28. สร้างชื่อเสียงและเกียรติคุณให้แก่ตนเอง เพื่อนร่วมงานและสถาบัน
29. หลีกเลี่ยงสิ่งที่ก่อให้เกิดความแตกร้างในหมู่คณะ เช่น ความริษยาและพยาบาท
30. ใช้กลวิธีสอนที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้จริง ประกอบด้วยคุณธรรม ซึ่งสามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันอย่างมีความสุข

นอกจากนี้ยัง ชุมจิต (2541: 219-220) กล่าวว่า ครูที่มีคุณธรรมย่อมทำให้เกิดประโยชน์และมีความสำคัญหลายประการ ดังนี้

1. ด้านตัวครู

- 1.1 ทำให้ครูมีความเจริญก้าวหน้าและมีความมั่นคงในอาชีพ
- 1.2 ได้รับความยกย่องสรรเสริญจากบุคคลทั่วไป เป็นที่เคารพเชื่อถือฟังของศิษย์

1.3 มีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ไร้ภัยอันตรายใด ๆ เพราะแวดล้อมด้วยความรักและนับถือจากศิษย์และประชาชนทั่วไป

2. ด้านสถาบันวิชาชีพ

2.1 ทำให้ชื่อเสียงของคณะครูเป็นที่ศรัทธาเลื่อมใสของปวงชน

2.2 งานวิชาชีพครูมีความเจริญก้าวหน้า เพราะครูอาจารย์ทำงานเต็มกำลังความสามารถ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งที่เป็นประโยชน์ใหม่ๆ

2.3 สถาบันการศึกษาได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่เพราะได้รับความร่วมมือช่วยเหลือจากประชาชนเต็มที่

3. ด้านสังคม / ชุมชน

3.1 สมาชิกของสังคมเป็นคนดีมีคุณธรรมสูง รู้จักสิทธิและหน้าที่อย่างถูกต้อง

3.2 สังคมมีสันติสุข เพราะสมาชิกของสังคมมีคุณธรรม

3.3 สังคมได้รับการพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วในทุกๆ ด้าน

4. ด้านความมั่นคงของชาติ

4.1 สถาบันชาติ ศาสน์ กษัตริย์มีความมั่นคงเพราะประชาชนมีความรักความเข้าใจและเห็นความสำคัญอย่างแท้จริง

4.2 ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมของชาติมีความมั่นคงถาวรเพราะครูอาจารย์ได้อบรมสั่งสอนศิษย์ให้มีความรู้ความเข้าใจ และปฏิบัติได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

สรุปความว่า คุณธรรมและจริยธรรมของอาจารย์ ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านอุดมคติ ด้านวิญญาน ด้านคุณสมบัติ และด้านจริยธรรม เช่น มีความยุติธรรม ไม่ลำเอียง ซื่อสัตย์สุจริตและจริงใจ ให้เกียรติแก่ผู้ร่วมอาชีพและนักศึกษา ไม่ดูหมิ่นศาสนาอื่น และเสียสละเพื่อประโยชน์ของสังคม

1.6 คุณลักษณะด้านการให้คำปรึกษา

1.6.1 ความหมายการให้คำปรึกษา

พระเทพเวทีหรือประยุทธิ์ ปยุตโต (2534: 8) ได้ให้ทัศนะไว้ว่า การให้การปรึกษาเป็นการแนะแนวที่จะให้บุคคลสามารถช่วยเหลือตนเองได้ โดยทั่วไปคนทั้งหลายยังพึ่งตนเองได้ไม่เต็มที่หรือมีระดับการพึ่งตนเองที่ยังไม่สมบูรณ์ จึงต้องการผู้มาชี้แนะให้การปรึกษา เมื่อช่วยตัวเองไม่ได้ก็ต้องมีผู้ช่วยให้พึ่งตนเองได้โดยใช้ภาษา และกิจกรรมเข้ามาช่วย เป็นต้น การช่วยคนให้ช่วยตนเองได้ เป็นหน้าที่ของการแนะแนวการให้คำปรึกษา สำหรับอาภา จันทรสกุล (2545: 2) ได้กล่าวว่า การให้คำปรึกษาเป็นกระบวนการให้ความช่วยเหลือ โดยผู้ขอรับคำปรึกษาพบปะกับผู้ให้คำปรึกษา ภายใต้สัมพันธภาพที่ช่วยให้ผู้ขอรับการปรึกษาเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง สภาพแวดล้อม และปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่ได้ดีขึ้น ผู้ให้คำปรึกษาใช้เทคนิคและวิธีการทางจิตวิทยาช่วยให้ผู้ขอรับคำปรึกษามีโอกาส

สำรวจความรู้สึก ค่านิยม ตลอดจนข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับตนเองเพื่อนำไปสู่ทักษะในการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ เลือกเป้าหมายในการแก้ปัญหา และการตัดสินใจเลือกเป้าหมายในการดำเนินชีวิตของตนเองได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ นอกจากนั้นการให้คำปรึกษาควรดำเนินการในสภาพที่มีลักษณะเป็นส่วนตัว มีแบบแผนทางวิชาชีพ โดยผู้ให้คำปรึกษาปฏิบัติตามจรรยาบรรณในการรักษาข้อมูลของผู้รับคำปรึกษาไว้เป็นความลับ

เบิร์กและสเตฟไฟ (Burke & Steffire 1979: 182) ได้ให้คำจำกัดความของการให้คำปรึกษาว่า การให้คำปรึกษาเป็นสัมพันธภาพทางวิชาชีพ ระหว่างผู้ให้คำปรึกษาที่ผ่านการฝึกอบรมกับผู้รับคำปรึกษา สัมพันธภาพนี้ปกติเป็นสัมพันธภาพสองต่อสอง ระหว่างผู้ให้คำปรึกษากับผู้รับคำปรึกษา แต่อาจมีคนมากในกรณีของการให้คำปรึกษากลุ่ม ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาเข้าใจตนเอง และสิ่งแวดล้อม สามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้ด้วยตนเอง ซึ่งโจนส์ (Jones.1970: 10) ได้เสนอแนะว่าการให้คำปรึกษา คือกระบวนการที่ทำให้เกิดความสามารถ ซึ่งกระบวนการนี้ได้รับการออกแบบเพื่อช่วยให้บุคคลได้ดำเนินชีวิตอย่างมีสติ และเหมาะสมกับบุคลิกภาพโดยผ่านการเรียนรู้ที่จะรับผิดชอบและตัดสินใจได้ด้วยตนเอง แต่ยังคงเปลี่ยนแปลงประสบการณ์ซึ่งกันและกันด้วย ซึ่งการให้คำปรึกษาเป็นการสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้รับคำปรึกษาและผู้ให้คำปรึกษา

1.6.2 บทบาทที่สำคัญของการให้คำปรึกษา

เกลโซและเฟรตซ์ (Gelso and Fretz. 1992: 5) ได้กล่าวถึงการให้คำปรึกษาว่ามี บทบาทที่สำคัญ 3 ด้าน ดังนี้

1. บทบาทด้านการปรับปรุงแก้ไข (remedial role) เป็นบทบาทในการช่วยเหลือบุคคลเพื่อแก้ปัญหา ซึ่งอาจจะดำเนินการเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม การสอดแทรกโดยการปรับปรุงแก้ไข อาจทำรวมไปกับการให้คำปรึกษาด้านส่วนตัว สังคม หรือจิตบำบัด จัดให้กับนักศึกษาที่ต้องการความช่วยเหลือ เนื่องจากไม่สามารถแก้ไขสถานการณ์ในชีวิตได้ ซึ่งอาจเป็นปัญหาในเบื้องต้นของบุคลิกภาพหรือปัญหาที่ลึกซึ้งมากขึ้น ซึ่งอาจมีอยู่เป็นครั้งคราวหรือมีอยู่เป็นเวลานาน
2. บทบาทด้านการป้องกัน (preventive role) เป็นบทบาทที่นักจิตวิทยาการให้คำปรึกษาควรทำก่อนบทบาทด้านอื่น เพราะเป็นการกันล่อมิไว้ล่วงหน้าก่อนจะเกิดความยุ่งยากขึ้นในอนาคต
3. บทบาทด้านการศึกษาและพัฒนา (educative and developmental role) เป็นบทบาทที่มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะช่วยเหลือบุคคลแต่ละคนในการวางแผน เป็นการช่วยให้บุคคลค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตนเอง การจัดชั้นเรียนเพื่อฝึกทักษะต่างๆ ด้านการศึกษาของนักศึกษาในสถานศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์จะช่วยให้เป็นนักศึกษาที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จะมีผลดีกว่าการปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมกรรมการเรียนให้มีประสิทธิภาพในภายหลัง

1.6.3 ลักษณะของการให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา

ศิริลักษณ์ ห้าวหาญ (2544: 13; อ้างอิงจาก Kaforsin. 1985: 41-42) ได้อธิบายถึงการจัดบริการให้คำปรึกษาในด้านต่างๆ ดังนี้

1. บริการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ เป็นบริการที่จะช่วยให้นักศึกษาได้วางแผนเกี่ยวกับอาชีพได้อย่างถูกต้อง ซึ่งจะให้บริการในด้านการวางแผนการดำเนินชีวิต การเลือกสาขาวิชา การให้ข้อมูลด้านอาชีพ และการทดสอบในด้านต่างๆ
2. บริการให้คำปรึกษาด้านการศึกษา เป็นบริการที่จะช่วยให้นักศึกษามีความรู้ในเรื่องการพัฒนาทักษะต่างๆ ด้านการเรียน การสร้างนิสัยที่ดีในการเรียน การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการศึกษาต่อ ตลอดจนช่วยแก้ปัญหาการเรียน
3. บริการให้คำปรึกษาด้านส่วนตัว เป็นบริการที่จะช่วยนักศึกษาที่มีปัญหาเกี่ยวกับการปรับตัว ปัญหาเกี่ยวกับบุคลิกภาพ และปัญหาการอยู่ร่วมกันในสังคม ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้วทางสถาบันการศึกษาจะให้ความร่วมมือในกรณีที่ปัญหาไม่ซับซ้อนเกินไป

อาจสรุปความได้ว่า คุณลักษณะด้านการให้คำปรึกษา มีดังต่อไปนี้ บริการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ บริการให้คำปรึกษาด้านการศึกษา และบริการให้คำปรึกษาด้านส่วนตัว เพื่อให้นักศึกษามีการเรียนรู้ที่จะรับผิดชอบและตัดสินใจได้ด้วยตนเองจากการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างนักศึกษาและอาจารย์ผู้สอน ซึ่งการให้คำปรึกษา ยังเป็นการสร้างสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาและอาจารย์ผู้สอนด้วย

2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน

2.1 ความหมายของการจัดการเรียนการสอน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีผู้ให้คำนิยามความหมายของการจัดการเรียนการสอนไว้หลากหลาย กล่าวคือ ทิศนา ขัมมณี (2547: 4-5) ให้ความหมายว่า การจัดการเรียนการสอน คือองค์ประกอบต่างๆ ของการเรียนการสอนที่ได้รับการจัดไว้ให้มีความสัมพันธ์และส่งเสริมกันอย่างเป็นระเบียบ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับนพพงษ์ บุญจิตราดุล (2534: 18-19) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนเป็นการดำเนินการที่เกี่ยวกับการแสวงหาจุดประสงค์ของการจัดการศึกษาออกมาให้ชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางให้บุคลากรได้ปฏิบัติ ซึ่งผู้บริหารต้องมีความรู้ ความเข้าใจในหลักสูตรเป็นอย่างดี การจัดองค์ประกอบของการเรียนการสอนให้มีความสัมพันธ์กันจะส่งผลต่อการนำไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทางของการเรียนการสอนที่ได้กำหนดไว้ นอกจากนี้พรรณอร อุสุภาพ (2546: 11) ให้ความหมายว่า การจัดการเรียนการสอน คือกระบวนการจัดองค์ประกอบให้มีความสัมพันธ์กัน จะต้องอาศัยศาสตร์และศิลป์ร่วมกันในการจัดกิจกรรม เพื่อให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ได้เรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ โดยมีผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันรับผิดชอบ และเอกศักดิ์ บุตรลับ (2537: 198) กล่าวว่า ความหมายของการเรียนการสอนเป็นคำที่มีความหมายกว้างกว่าคำว่า การสอน กล่าวคือ การเรียนการสอน หมายถึง ผลรวมของการสอนทั้งหลายทั้งปวง นั่นคือ การเรียนการสอนมีความหมายครอบคลุมถึงเหตุการณ์ทุกอย่างที่มีผลต่อการทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เช่น การใช้อุปกรณ์และสื่อต่างๆตลอดจน

การสนทนา การอภิปราย และการไปศึกษานอกสถานที่ เป็นต้น ซึ่งสรุปได้ว่ากิจกรรมใดๆ ที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ถือว่าเป็นการเรียนการสอนทั้งสิ้น

2.2 ความสำคัญของการจัดการเรียนการสอน

นพพงษ์ บุญจิตราดุล (2534:19) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนมีความสำคัญต่องานวิชาการ ปรัชญา และจุดประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนต้องเขียนให้ชัดเจน เพื่อจะได้เป็นแนวทางให้บุคลากรได้ปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ และต้องมีความรู้ ความเข้าใจในหลักสูตรเป็นอย่างดี มีการจัดวิชาต่างๆ ให้เหมาะสม รวมถึงอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ตลอดจนมีการประเมินผลการเรียนการสอนและการนำผลการประเมินมาปรับปรุงใช้ต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับวิชัช ดิสสระ (2535:103) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนควรจัดให้เหมาะสมและสอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกอย่าง นอกจากนี้ระบบการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างของแต่ละบุคคล จำเป็นต้องอาศัยกลวิธีการเรียนการสอนหลายๆ รูปแบบอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะช่วยให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสายหยุด จำปาทอง (2531 :1) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษา เป็นไปเพื่อการพัฒนากำลังคน ซึ่งนับว่ามีความสำคัญยิ่งเพราะคุณภาพของคนที่ใช้ในการกิจต่างๆ ของประเทศนั้น เป็นผลมาจากการสร้างศักยภาพด้วยการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษานั้นเอง

ส่วนสมคิด สร้อยน้ำ (2542: 5-6) กล่าวว่า การเรียนการสอนเป็นสิ่งที่จำเป็นและสำคัญอย่างยิ่ง ซึ่งเป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ ทั้งนี้การสอนคือหัวใจสำคัญที่สุดของหลักสูตร เพราะการเรียนการสอนเป็นปัจจัยที่จะทำให้จุดมุ่งหมายของหลักสูตรสัมฤทธิ์ผล ความสำคัญของการเรียนการสอนสามารถแยกกล่าวเป็นข้อๆ ได้ดังนี้

1. การเรียนการสอนที่ดีจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลง การเรียนการสอนที่ดีที่เหมาะสมย่อมทำให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะดังนี้
 - 1.1 ได้รับความรู้และความเข้าใจในบทเรียน หรือเนื้อหาวิชาที่ครูสอน
 - 1.2 มีทักษะและความสามารถในการพัฒนาความรู้ที่ดีได้เรียนรู้
 - 1.3 มีเจตคติที่ดีต่อสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนรู้นั้น
 - 1.4 มีความสามารถนำวิชาการความรู้ไปใช้ได้ รวมถึงการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน
 - 1.5 สามารถนำความรู้ที่ได้เรียนรู้ไปศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมต่อไปได้
2. การสอนเป็นการจัดระบบการให้ความรู้ การเรียนการสอนเป็นการจัดระบบของตัวผู้สอนเอง เพื่อให้ความรู้แก่ผู้เรียนโดยเริ่มจากการวางแผนการสอน การปฏิบัติการสอนในชั้นเรียนตลอดจนการติดตามผลหลังการสอน และผู้เรียนก็รับมอบหมายงานจากครูไปปฏิบัติ อาจจะเป็นทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าการเรียนการสอนเป็นการจัดระบบการให้ความรู้ของผู้สอนแก่ผู้เรียน
3. การสอนทำให้จุดมุ่งหมายของการเรียนบรรลุผล การสอนหรือรูปแบบการสอนนั้นไม่มีวิธีใดที่ดีที่สุด

และเหมาะสมที่สุดกับทุกจุดมุ่งหมาย หรือกับทุกวิชา จุดมุ่งหมายหนึ่งก็เหมาะกับรูปแบบการสอนหนึ่ง ดังนั้นในการสอนครูจึงควรเลือกสรรรูปแบบการสอนให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายแต่ละเรื่อง จึงจะช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุผล

4. การสอนเป็นการเสริมสร้างความรู้ให้สมบูรณ์ ความรู้นั้นผู้เรียนอาจศึกษาค้นคว้า หรือเรียนรู้ได้จากสิ่งต่างๆที่อยู่รอบตัว แต่การสอนของครูจะช่วยให้แนวทาง ให้การสนับสนุน ให้กำลังใจ ตลอดจนครอบคลุมการเรียนการสอน อันจะช่วยเสริมสร้างความรู้ของผู้เรียนให้สมบูรณ์ขึ้น

5. การสอนช่วยในการพัฒนาหลักสูตร การสอนเป็นขั้นตอนสำคัญขั้นหนึ่งของกระบวนการพัฒนาหลักสูตร คือในขั้นการนำหลักสูตรไปใช้นั้น ถ้าผู้บริหารเข้าใจและมีเจตคติที่ดีต่อหลักสูตร จะส่งผลดีต่อการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้อย่างดี ฉะนั้น การเปลี่ยนแปลงตัวครูเป็นอันดับแรกก่อน เมื่อพฤติกรรมการสอนของครูเปลี่ยนก็นับได้ว่าการเรียนการสอนช่วยพัฒนาหลักสูตรแล้ว

6. การสอนเป็นกระบวนการแนะแนวอย่างหนึ่ง เพราะการแนะแนวเป็นกระบวนการที่ให้ความช่วยเหลือแก่บุคคล ซึ่งเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องและสมควรจัดให้ตามระดับความต้องการซึ่งกระบวนการให้ความช่วยเหลือนั้นมีจุดมุ่งหมายสำคัญ 3 ประการคือ เพื่อช่วยป้องกัน เพื่อช่วยแก้ไข และเพื่อช่วยพัฒนาบุคคล ทำนองเดียวกับการสอนที่ต้องการช่วยสร้างปัญญาให้กับเด็ก

7. การสอนเป็นการนำแผนงานไปปฏิบัติแผนการสอนที่ครูวางไว้เปรียบเทียบกับพิมพ์เขียวที่กำลังจะสร้างบ้าน หากไม่นำไปสร้างก็จะมีประโยชน์อะไร ทำนองเดียวกัน แผนการสอนของครูก็จะมีค่า ถ้าไม่นำไปปฏิบัติ และผู้ปฏิบัติก็จะได้รับความสะดวกเนื่องจากมีแนวทางของการปฏิบัติไว้พร้อมแล้ว

นอกจากนี้ อรรถย มูลคำ และสุวิทย์ มูลคำ (2544 :1) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้ของผู้เรียนจะเกิดขึ้นได้มากน้อยเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับการเรียนการสอนเป็นองค์ประกอบสำคัญ เพราะการเรียนการสอนเป็นการจัดกิจกรรมประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน โดยคำนึงถึงองค์ประกอบหลายด้าน เช่น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ลักษณะของกิจกรรม วัสดุของผู้เรียน เทคนิค บรรยากาศ สื่อการเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้ สิ่งแวดล้อมซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่สมบูรณ์และถือว่าการเรียนการสอนเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดในกระบวนการใช้หลักสูตรเพราะเป็นกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนปฏิบัติมากที่สุด นอกจากนี้ยังเป็นกิจกรรมที่ต้องใช้ศาสตร์และศิลป์เป็นอย่างดีจึงจะก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายต่อผู้เรียนซึ่งจะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงหรือการพัฒนาผู้เรียน และผลการเรียนรู้จะต้องเป็นเชื้อหรือขบวนการที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการใฝ่รู้ใฝ่เรียน ศึกษาหาความรู้ตลอดชีวิตหรือเรียกว่า เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

2.3 องค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอน

การเรียนการสอนเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญ ที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ซึ่งในการเรียนการสอนนั้นก็มีองค์ประกอบที่สำคัญ โดยมีผู้กล่าวถึงองค์ประกอบของการเรียนการสอนไว้ดังนี้

จำเนียร ศิลปะวานิช (2538: 68-70) กล่าวว่า ในกระบวนการเรียนการสอนทุกระดับจะประกอบด้วย องค์ประกอบที่สำคัญ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ผู้สอน องค์ประกอบที่ 2 ผู้เรียน องค์ประกอบที่ 3 หลักสูตร องค์ประกอบที่ 4 สื่อการเรียนการสอน องค์ประกอบที่ 5 การวัดและประเมินผล

ส่วนวัฒนาพร ระวังทุกข์ (2541: 48-51) กล่าวว่า ในการจัดการเรียนการสอนที่ครูผู้สอนต้องให้ความสนใจเพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ องค์ประกอบแรก คือ ผู้เรียน ผู้เรียนเป็นส่วนสำคัญของการจัดการเรียนการสอน เพราะหากไม่มีผู้เรียนแล้วการเรียนการสอนก็จะไม่เกิดขึ้น ครูผู้สอนจำเป็นต้องรู้พื้นฐานของนักเรียนที่ตนจะสอนก่อนว่าเป็นอย่างไร เมื่อกำหนดจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนก็ต้องคำนึงว่าต้องการให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะใด การคัดเลือกเนื้อหาตลอดจนการคัดเลือกกิจกรรมการเรียนการสอนก็จำเป็นต้องคำนึงว่าจะจัดอย่างไรจึงจะเหมาะสมกับความสามารถและความสนใจของผู้เรียนเป็นส่วนรวม และขณะเดียวกันจะต้องสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนด้วย และในขั้นสุดท้ายคือผลการสอน ซึ่งผู้สอนจะต้องประเมินผลการเรียนการสอนที่จัดขึ้นว่าได้ทำให้ผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงมีความรู้ความเข้าใจเกิดทักษะแล้วเจตคติตามจะประสงค์ที่วางไว้หรือไม่เพียงใด ผู้เรียนจึงมีความเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนโดยตลอดตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการเรียนการสอน องค์ประกอบที่ 2 คือ จุดประสงค์การเรียนการสอน จุดประสงค์การเรียนการสอนคือ ความคาดหวังของการจัดกระบวนการเรียนการสอน ที่ต้องการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ดังนั้นจุดประสงค์การเรียนการสอนจึงมีความชัดเจนกว่าจุดประสงค์ของหลักสูตร และรายวิชา จุดประสงค์จะระบุให้ผู้เรียนบรรลุถึงพฤติกรรมการเรียนรู้ในระดับใดเพื่อที่จะสามารถทำการประเมินตรวจสอบได้ว่า กระบวนการจัดการเรียนการสอนนั้นเป็นไปตามเป้าหมายจริงหรือไม่ ถ้าไม่เป็นไปตามเป้าหมายจะมีวิธีการตรวจสอบปรับแก้กระบวนการเรียนการสอนอย่างไร และองค์ประกอบที่ 3 เนื้อหาสาระ เนื้อหาสาระเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ การเลือกเนื้อหาสาระที่จะนำมาสอนนั้นจำเป็นต้องคำนึงถึงความยากง่ายให้พอเหมาะกับความสามารถของผู้เรียน และขณะเดียวกันต้องให้มีความต่อเนื่องกับความรู้พื้นฐานเดิมของผู้เรียนด้วย ซึ่งเนื้อหาสาระสามารถจำแนกเป็น 3 ประเภทหลัก ได้แก่ ข้อเท็จจริง ความคิดรวบยอด และหลักการหรือเหตุผล

นอกจากนี้ สมคิด สร้อยน้ำ (2542: 4-5) กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญของการเรียนการสอนไว้ดังนี้

1. ครูหรือผู้สอน เป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งในการสอน เพราะจะทำให้การสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการเตรียมการสอนของครูจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง คุณภาพของผู้เรียนนั้นจะมีความเกี่ยวข้องกับคุณภาพในการสอนของครูโดยตรง ดังนั้นครูจะต้องรู้จักปรับปรุงเทคนิคการสอนและวิธีการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาในแต่ละเรื่องที่จะสอนเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้มากที่สุด

2. นักเรียนหรือผู้เรียน เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการสอนและจะขาดไม่ได้ เพราะถ้าหากไม่มีผู้เรียนการเรียนการสอนจะไม่เกิดขึ้น ครูจำเป็นต้องรู้จักผู้เรียนก่อน และองค์ประกอบที่เกี่ยวกับผู้เรียนคือ ความถนัดทางการเรียน ความสามารถทางสติปัญญาที่จะทำให้เข้าใจในสิ่งที่ครูสอน และมีความมานะพยายามในการเรียน

3. หลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์ที่โรงเรียนจัดให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายปลายทางที่ต้องการ ส่วนสำคัญของหลักสูตร ได้แก่ จุดประสงค์ของการเรียนการสอน เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล

4. วิธีสอน หมายถึง วิธีการที่ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งใช้เทคนิคการสอน เนื้อหาวิชา และ สื่อการสอน เพื่อที่จะให้บรรลุจุดประสงค์ของการสอน ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ นั้น ผู้สอนจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับเทคนิควิธีสอนแบบต่างๆ เพราะเทคนิควิธีการสอนแต่ละอย่างจะเหมาะสมและใช้ได้ ดีเฉพาะเนื้อหาวิชาหนึ่ง หรือกลุ่มผู้เรียนกลุ่มหนึ่ง

5. สื่อการสอน สื่อการสอนจัดว่าเป็นองค์ประกอบของการเรียนการสอน เป็นตัวกลางที่ช่วยให้การเรียน การสอนประสบความสำเร็จตามจุดประสงค์ของการสอนได้รวดเร็วขึ้น ปัจจุบันสื่อการสอน หมายถึง วัตถุสิ่งของ บุคคล ตลอดจนเทคนิคและวิธีการซึ่งสามารถเป็นตัวกลางทำให้การเรียนการสอนบรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งเอาไว้เป็น อย่างดี

6. การประเมินผล การเรียนการสอนจะบรรลุจุดประสงค์ของการสอนหรือไม่นั้น ผู้สอนสามารถทราบได้ จากการประเมินผล ซึ่งการประเมินผลจะต้องประเมินผลทั้งผู้เรียนและระบบการสอนของครูว่าเป็นอย่างไร มี ข้อบกพร่องตรงไหน เพื่อที่จะได้ทำการปรับปรุงแก้ไข ซึ่งใช้วิธีการต่างๆหลายวิธีการ เพื่อให้การเรียนการสอนได้ผล สมบูรณ์ตรงตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

ดังนั้น อาจสรุปได้ว่า ความสำคัญของการเรียนการสอนมีดังต่อไปนี้ ได้รับความรู้และความเข้าใจใน บทเรียน หรือเนื้อหาวิชาที่ครูสอน มีทักษะและความสามารถในการพัฒนาความรู้ที่ดี มีเจตคติที่ดีต่อสิ่งที่ผู้เรียนได้ เรียนรู้ นั้น มีความสามารถนำวิชาความรู้ไปใช้ได้ รวมถึงการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน และสามารถนำ ความรู้ที่ได้เรียนรู้ไปศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมต่อไปได้

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1 งานวิจัยภายในประเทศ

ริเรืองรอง รัตนวิไลสกุล (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาคุณลักษณะครูพึงประสงค์ของนักศึกษาและอาจารย์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาคุณลักษณะครูพึงประสงค์และคุณลักษณะ ครูที่ทำให้นักศึกษาเป็นบัณฑิตพึงประสงค์ของสังคม ของนักศึกษาและอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอม เกล้าธนบุรี เพื่อนำผลการวิจัยนี้เป็นแนวทางในการพัฒนาอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีให้ สอดคล้องกับความคาดหวังของนักศึกษา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษา ผลการวิจัย พบว่า ทักษะคตินักศึกษาที่มีต่ออาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี เห็นว่าอาจารย์ส่วนหนึ่งยัง มีลักษณะยึดมั่นในคำสอนของตนเอง และอาจารย์บางส่วนมีบุคลิกภาพอบอุ่นเป็นกันเองกับนักศึกษา นักศึกษา และอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะพึงประสงค์แตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) โดยอาจารย์จะให้ความสำคัญในการสอนและด้านวิชาการ ซึ่งแตกต่างจากนักศึกษาที่ให้ความสำคัญในด้านคุณธรรม ด้านสังคม และด้านการปฏิบัติตนของครูมากกว่า นอกจากนี้นักศึกษาและอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะครูที่จะทำให้นักศึกษาเป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ของสังคมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) โดยอาจารย์เห็นว่าคุณลักษณะครูที่จะทำให้นักศึกษาเป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ของสังคมได้ จะต้องเป็นผู้ที่มีความพร้อมในด้านวิชาการ ซึ่งต่างกับนักศึกษาที่เห็นว่าควรเป็นครูที่สามารถสร้างความรู้สึกรู้สึกเชื่อมั่นและความมั่นคงทางจิตใจให้กับนักศึกษามากกว่า

ทัศนีย์นารถ ลิ้มสุทธีวันภูมิ (2555: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาคุณลักษณะพึงประสงค์ของครูตามความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์คณะบัญชี มหาวิทยาลัยกรุงเทพ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็น และจัดอันดับความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์ที่มีต่อคุณลักษณะพึงประสงค์ของครูโดยรวมและรายด้าน 5 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านทักษะและเทคนิคการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านบุคลิกภาพและความเป็นผู้นำ และด้านคุณธรรมของครู และเพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อคุณลักษณะพึงประสงค์ของครูระหว่างกลุ่มนักศึกษาที่มีเพศ ระดับชั้นปีที่ศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างสุ่มที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาคณะบัญชีชั้นปีที่ 1 - 4 หลักสูตรปกติ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 300 คน และอาจารย์ 18 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเที่ยงตรงรายด้านระหว่าง 0.83 ถึง 1.00 การวิเคราะห์ข้อมูลในสถิติเบื้องต้น การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้วยสถิติที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัย พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะพึงประสงค์ของครูของนักศึกษาและอาจารย์ คณะบัญชี มหาวิทยาลัยกรุงเทพทั้งโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ผลการจัดอันดับคุณลักษณะพึงประสงค์ของครูตามความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์รายด้าน 5 อันดับแรก เรียงจากมากไปน้อย คือ ด้านคุณธรรมของครู ด้านบุคลิกภาพและความเป็นผู้นำ ด้านวิชาการ ด้านการวัดและประเมินผล และด้านทักษะและเทคนิคการสอน ซึ่งมีค่าความเฉลี่ยความคิดเห็นสูงกว่า 4.00 และผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มนักศึกษาที่มีเพศ ระดับชั้นปีที่ศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน พบว่ามีความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน โดยนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อคุณลักษณะพึงประสงค์ของครูโดยรวมและรายด้านสูงกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

วิภาวี เวทวงศ์ (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะของครูดีเด่นสายงานสอน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน คุณลักษณะของครูดีเด่นสายงานสอน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดลำดับความสำคัญขององค์ประกอบ และเสนอแนวทางการกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินครูดีเด่น เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 3,000 คน ประกอบด้วย บุคคล 3 กลุ่ม ได้แก่ นักวิชาการ คณะกรรมการประเมินให้รางวัลครูจาก 6 หน่วยงาน คือคุรุสภา สมาคมวิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ มูลนิธิสमान-คุณหญิงเบญจา

แสงมะลิ มุลนิธิโทรเพื่อการส่งเสริมวิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทย กรมสามัญศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และครูที่ได้รับรางวัลจาก 6 หน่วยงานดังกล่าว วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ผลการวิจัย พบว่า คุณลักษณะของครูดีเด่นสายงานการสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมี 8 องค์ประกอบ เรียงตามลำดับความสำคัญขององค์ประกอบ ดังนี้ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านความเป็นประชาธิปไตย ด้านผลงานวิชาการ ด้านการพัฒนาตนและช่วยเหลือเพื่อนครู ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านบุคลิกภาพ และด้านความรักและความศรัทธาต่ออาชีพครู ซึ่งทั้ง 8 องค์ประกอบสามารถอธิบายความแปรปรวนร่วมได้ร้อยละ 58.13 ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ครูดีเด่นสายงานสอน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากจะต้องมีองค์ประกอบของการเป็นครูที่ดี และการเป็นคนดีแล้วยังต้องมีผลงานอีกด้วย

สุวรรณา ภัทรเบญจพล และอนุวัฒน์ วัฒนพิชญากุล (2557: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์ในมหาวิทยาลัยอุบลราชธานีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ โดยทำการศึกษาเชิงพรรณนา ภาคตัดขวาง กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีและอาจารย์ทุกคณะในมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี เก็บข้อมูลตัวอย่างด้วยแบบสอบถามในช่วงเดือนกันยายน 2556 แบบสอบถามที่ใช้ประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ในการศึกษาครั้งนี้พัฒนาโดย สุคนธา ทองบริสุทธิ์ เป็นเครื่องมือที่มีผลการตรวจสอบคุณภาพตามหลักการทั้งความตรงของเนื้อหา (Content validity) และความแม่นยำในระดับดี (Reliability: Cronbach Alpha Coefficient = 0.97) การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติเชิงพรรณนา คือคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการอธิบายข้อมูล และเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างระหว่างอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ในแต่ละด้านด้วยสถิติไคร์พารามิเตอร์ Mann Whitney U test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ผลการศึกษาวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างจำนวน 314 คน ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามโดยสมัครใจ เป็นนักศึกษา 246 คน คิดเป็นร้อยละ 78.34 และอาจารย์ 68 คน คิดเป็นร้อยละ 21.66 ผลการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์จำแนกตามรายด้าน คือ ด้านความสามารถในการสอน ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านการให้คำปรึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่าครูผู้สอนควรมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากทุกๆ ด้าน และให้ความสำคัญกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมและจริยธรรมมากที่สุด และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มนักศึกษากับอาจารย์พบว่า กลุ่มอาจารย์ให้ความสำคัญกับคุณลักษณะด้านความสามารถในการสอนและคุณธรรมจริยธรรมสูงกว่าความคิดเห็นของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และพบว่ากลุ่มตัวอย่างต้องการเห็นอาจารย์มหาวิทยาลัยมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในทุกด้าน เพราะสิ่งเหล่านี้เป็นคุณสมบัติที่ทำให้อาจารย์สามารถปฏิบัติหน้าที่ในฐานะครูได้อย่างสมบูรณ์ นอกจากนี้ผลการศึกษายังบ่งชี้ว่ามหาวิทยาลัยควรดำเนินการเพื่อพัฒนาบทบาทการให้คำปรึกษาของอาจารย์ให้ชัดเจน

3.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ชีชาวัน และซาเดฮิ (Shishavan & Sadeghi, 2009) ได้ทำการศึกษาเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษของอาจารย์และนักเรียนชาวอิหร่าน กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาได้แก่ อาจารย์สอนภาษาอังกฤษ 59 คน และนักเรียนมัธยม นักเรียนในสถาบันสอนภาษาที่เรียนภาษาอังกฤษ และนักศึกษามหาวิทยาลัย จำนวน 215 คน ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์สอนภาษาอังกฤษควรจัดการบ้านและให้นักเรียนทำกิจกรรมเป็นกลุ่มในชั้นเรียน นอกจากนั้นอาจารย์ควรเตรียมการสอนมาเป็นอย่างดี มีการวางแผนการสอนที่เป็นระบบและมีการประเมินผลนักเรียนอยู่เป็นระยะ ในส่วน of นักเรียนมีความเห็นว่าอาจารย์ที่ดีควรจะมี ความชำนาญรอบรู้ในภาษาที่สอน มีความรู้ในด้านการสอน และมีการใช้เทคนิคต่างๆ ร่วมกับการสอน นอกจากนั้น อาจารย์ควรจะมีบุคลิกภาพที่ดีและประพฤติปฏิบัติดีกับนักเรียน

ปาร์ค และลี (Park & Lee, 2006) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะที่มีประสิทธิภาพของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษในมุมมองของครูและนักเรียนมัธยมในประเทศเกาหลี กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา ได้แก่ ครูมัธยม 169 คน และนักเรียน 339 คน โดยศึกษาคุณลักษณะ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถทางภาษาอังกฤษ ด้านความรู้ในการสอน และด้านทักษะทางสังคม ผลการวิจัยพบว่า ครูมัธยมในประเทศเกาหลีมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติด้านความสามารถทางภาษาอังกฤษซึ่งเป็นด้านที่สูงที่สุด ในทางกลับกัน นักเรียนมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในด้านความรู้ในการสอน นักเรียนที่มีผลการเรียนดีมีความคิดเห็นที่แตกต่างกับนักเรียนที่มีผลการเรียนอ่อนในด้านความรู้ในการสอนและด้านทักษะทางสังคม ขณะที่นักเรียนชายมีความคิดเห็นที่แตกต่างกับนักเรียนหญิงในด้านทักษะทางสังคม

ดินเซอร์และคณะ (Dincer et al., 2013) ได้ทำการศึกษาเรื่องคุณลักษณะของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะหลักของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพ มีทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ ด้านทักษะทางสังคม ด้านความรู้ในการสอน ด้านความรู้ในวิชาที่สอน และด้านบุคลิกภาพ นอกจากนั้นผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษควรมีคุณลักษณะครบทั้ง 4 ด้านในสัดส่วนที่เท่ากัน เพื่อการสอนที่ดีและมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ สรุปได้ว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์มีความสำคัญในฐานะที่เป็นข้อมูลเบื้องต้น ที่จะนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาเพื่อสามารถผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ คู่ความดี มีความคิดสร้างสรรค์และดำรงชีวิตอย่างมีความสุขได้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ตามความคิดเห็นของ นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น” ในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีขั้นตอน การดำเนินการศึกษาตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากร ได้แก่ นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น กรุงเทพมหานคร ภาคการศึกษาที่ 2 ปี การศึกษา 2557 ชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 1,200 คน ซึ่งสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่นได้มีการจัดการเรียนการสอน นักศึกษาจำนวน 3 คณะ ได้แก่ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ และคณะบริหารธุรกิจ

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 291 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling Technique)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น เพื่อสอบถามความคิดเห็นของ นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่นที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น เป็น แบบสอบถามจำนวน 1 ชุด แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น แบบสอบถามเป็นแบบ ตรวจสอบรายการ (Check Lists)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่นที่มีต่อคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น เป็นคำถามที่ครอบคลุมเนื้อหา 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถ ในการสอน ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม และด้านการให้คำปรึกษา โดยแบบสอบถามเป็น

แบบมาตรฐานค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ โดยให้ค่าน้ำหนักคะแนน ดังนี้

เห็นด้วยมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
เห็นด้วยมาก	ให้	4	คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	ให้	3	คะแนน
เห็นด้วยน้อย	ให้	2	คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อรวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย - ญี่ปุ่น

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

- 2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.2 กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย
- 2.3 กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
- 2.4 สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง
- 2.5 นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และ การใช้ภาษา โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะกับข้อคำถาม
- 2.6 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำกลับไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบอีกครั้ง
- 2.7 นำแบบสอบถามไปหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของข้อคำถามแต่ละข้อ ผลการหาค่า IOC ได้ค่า IOC อยู่ที่ 0.67 – 1.00
- 2.8 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) กับนักศึกษา จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ในสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น จากนั้น นำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .94
- 2.9 จัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปแจกนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่นักศึกษาตอบเสร็จแล้วกลับคืน โดยผู้วิจัยได้ปรับแบบสอบถามคืนจากนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวด้วยตนเอง จากเป้าหมายการเก็บจำนวน 291 ฉบับ ได้รับคืน จำนวน 291 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้คืนมาทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ จัดหมวดหมู่ ลงรหัสและวิเคราะห์หาค่าทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ข้อมูลที่วิเคราะห์มีดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์โดยการหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาศาสนาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่นที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean: $\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย กำหนดเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 103)

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 – 5.00	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
2.51 – 3.50	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.50	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาศาสนาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่นที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น จำแนกตามเพศ ชั้นปีที่ศึกษา และคณะที่ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

3.1 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาศาสนาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่นที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น จำแนกตามเพศ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การทดสอบค่าที (t-test)

3.2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาศาสนาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่นที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา และคณะที่ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA: F-test) กรณีพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น” ในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น โดยรวมและเป็นรายด้าน 4 ด้าน คือ ด้านความสามารถในการสอน ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม และด้านการให้คำปรึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยขอเสนอสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	แทน	จำนวนนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่นในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{x}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
MD	แทน	ค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (Mean Difference)
S.D. Er.	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standard Deviation Error)
df	แทน	ระดับชั้นของความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Squares)
t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
F	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน F-distribution
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็นที่ค่าสถิติทดสอบจะตกอยู่ในช่วงปฏิเสธสมมติฐาน
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายและสมมติฐานของการวิจัย ผู้วิจัยได้นำเสนอแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น โดยรวมและเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถในการสอน ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม และด้านการให้คำปรึกษา

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามเพศ ชั้นปีที่ศึกษาและคณะที่ศึกษา วิเคราะห์โดยการทำการทดสอบทีสำหรับความคิดเห็นจำแนกตามเพศชายและเพศหญิง สำหรับความคิดเห็นจำแนกตามชั้นปีที่ศึกษาและคณะที่ศึกษาใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ในกรณีพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe)

ตอนที่ 4 การศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่นที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น จากแบบสอบถามปลายเปิด โดยวิธีการแจกแจงความถี่ และนำเสนอในเชิงบรรยาย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น จำแนกตามเพศ ชั้นปีที่ศึกษา และคณะที่ศึกษา โดยใช้ค่าความถี่และร้อยละ ดังปรากฏในตาราง 1 ต่อไปนี้

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่นแสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ ชั้นปีที่ศึกษา และคณะที่ศึกษา

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	169	58.10
- หญิง	122	41.90
รวม	291	100

2. ชั้นปีที่ศึกษา		
- ปีที่ 1	79	27.10
- ปีที่ 2	93	32.00
- ปีที่ 3	52	17.90
- ปีที่ 4	67	23.00
รวม	291	100
3. คณะที่ศึกษา		
- วิศวกรรมศาสตร์	89	30.60
- บริหารธุรกิจ	90	30.90
- เทคโนโลยีสารสนเทศ	112	38.50
รวม	291	100

จากตาราง 1 พบว่า นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 169 คน คิดเป็นร้อยละ 58.10 ที่เหลือเป็นนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่นเพศหญิง จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 41.90

ด้านชั้นปีที่ศึกษา ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 32.00 นักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 27.10 ชั้นปีที่ 4 จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 23.00 และน้อยที่สุดเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 17.90

ด้านคณะที่ศึกษา นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาที่ศึกษาคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 38.50 นักศึกษาที่ศึกษาคณะบริหารธุรกิจ จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 30.90 และน้อยที่สุดเป็นนักศึกษาที่ศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 30.60

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น โดยรวมและเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถในการสอน ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม และด้านการให้คำปรึกษา

ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น โดยรวมและเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถในการสอน ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม และด้านการให้คำปรึกษา โดยแจกแจงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังปรากฏในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่นโดยรวมและรายด้าน

ข้อ	ด้าน	n = 291		ระดับ
		$\bar{x}$	S.D.	
1.	ด้านความสามารถในการสอน	4.35	0.43	มาก
2.	ด้านบุคลิกภาพ	4.63	0.40	มากที่สุด
3.	ด้านคุณธรรมและจริยธรรม	4.60	0.40	มากที่สุด
4.	ด้านการให้คำปรึกษา	4.20	0.61	มาก
รวม		4.45	0.37	มาก

จากตาราง 2 พบว่า นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.45$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านสูงสุด ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ($\bar{x} = 4.63$) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ($\bar{x} = 4.60$) อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านความสามารถในการสอน ($\bar{x} = 4.35$) และด้านการให้คำปรึกษา ($\bar{x} = 4.20$) ตามลำดับ

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น ด้านความสามารถในการสอน จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	ด้านความสามารถในการสอน	n = 291		ระดับ
		$\bar{x}$	S.D.	
1.	มีการเตรียมการสอนก่อนเข้าสอน	4.67	0.48	มากที่สุด
2.	มีการชี้แจงแผนการเรียนรู้รายวิชาเพื่อให้นักศึกษาเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้	4.51	0.61	มากที่สุด
3.	มีการวัดผลการเรียนรู้ก่อนทำการสอนเพื่อทดสอบความรู้พื้นฐานของนักศึกษา	4.09	0.87	มาก
4.	สามารถสร้างบรรยากาศที่กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ในห้องเรียนได้	4.37	0.69	มาก
5.	มีการนำเทคนิคการเรียนการสอนใหม่ๆ มาใช้ในการสอนอยู่เสมอ	4.28	0.68	มาก

6.	มีการนำประสบการณ์ต่างๆ มาใช้ประกอบการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาที่เรียน	4.37	0.68	มาก
7.	มีการนำสื่อการสอนต่างๆ ที่น่าสนใจมาใช้ในการประกอบการสอน	4.25	0.71	มาก
8.	มีการสรุปเนื้อหาของบทเรียนทุกครั้งเพื่อทบทวนความเข้าใจของผู้เรียน	4.34	0.74	มาก
9.	มีการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	4.31	0.74	มาก
10.	มีการสอนโดยเน้นการฝึกปฏิบัติเพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจมากขึ้น	4.27	0.73	มาก
รวม		4.35	0.43	มาก

จากตาราง 3 พบว่า นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ด้านความสามารถในการสอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.35 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 1 มีการเตรียมการสอนก่อนเข้าสอน โดยมีค่าเฉลี่ย 4.67 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ข้อ 2 มีการชี้แจงแผนการเรียนรายวิชาเพื่อให้นักศึกษาเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย 4.51 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด ได้แก่ ข้อ 3 มีการวัดผลการเรียนรู้ก่อนทำการสอนเพื่อทดสอบความรู้พื้นฐานของนักศึกษา มีค่าเฉลี่ย 4.09

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ตามความคิดเห็นของนักศึกษาศูนย์เทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น ด้านบุคลิกภาพ จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	ด้านบุคลิกภาพ	n = 291		ระดับ
		$\bar{x}$	S.D.	
1.	มีความเป็นกันเองกับนักศึกษา	4.71	0.51	มากที่สุด
2.	แต่งกายเหมาะสมกับวัย โอกาสและสถานที่	4.61	0.66	มากที่สุด
3.	พูดจาชัดเจน ถูกต้องเป็นไปตามธรรมชาติ	4.64	0.58	มากที่สุด
4.	มีมารยาทและวางตัวได้อย่างเหมาะสม	4.60	0.59	มากที่สุด
5.	มีสุขภาพสมบูรณ์ แข็งแรง	4.52	0.67	มากที่สุด
6.	มีอารมณ์ขัน ร่าเริงแจ่มใส	4.68	0.53	มากที่สุด
7.	มีความกระตือรือร้นและตื่นตัวในการสอน	4.74	0.48	มากที่สุด
8.	มีการแสดงออกถึงความเอาใจใส่กับนักศึกษา	4.67	0.57	มากที่สุด

9.	มีการร่วมมือกับอาจารย์ท่านอื่นในการแลกเปลี่ยน ความรู้และอบรมสั่งสอนนักศึกษา	4.40	0.72	มาก
10.	มีความจริงใจในการถ่ายทอดความรู้	4.73	0.48	มากที่สุด
รวม		4.63	0.40	มากที่สุด

จากตาราง 4 พบว่า นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ด้านบุคลิกภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.63 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 9 ข้อ โดยรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 7 มีความกระตือรือร้นและตื่นตัวในการสอน โดยมีค่าเฉลี่ย 4.74 รองลงมา ได้แก่ ข้อ 10 มีความจริงใจในการถ่ายทอดความรู้ ($\bar{x} = 4.73$) ส่วนรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยระดับมากมี 1 ข้อ ได้แก่ ข้อ 9 มีการร่วมมือกับอาจารย์ท่านอื่นในการแลกเปลี่ยนความรู้และอบรมสั่งสอนนักศึกษา มีค่าเฉลี่ย 4.40

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น ด้านคุณธรรมและจริยธรรม จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	ด้านคุณธรรมและจริยธรรม	n = 291		ระดับ
		$\bar{x}$	S.D.	
1.	มีความยุติธรรมต่อนักศึกษาในด้านการประเมินผล	4.62	0.56	มากที่สุด
2.	มีความรับผิดชอบ ตรงเวลา ปฏิบัติหน้าที่ครบถ้วน ไม่บกพร่อง	4.67	0.54	มากที่สุด
3.	รักษาชื่อเสียง มีความรักและศรัทธาในอาชีพ อาจารย์	4.58	0.58	มากที่สุด
4.	มีความอดทนอดกลั้น สามารถควบคุมอารมณ์ได้	4.54	0.63	มากที่สุด
5.	รับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา	4.65	0.59	มากที่สุด
6.	ประพฤติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ	4.34	0.84	มาก
7.	มีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่แสวงหาผลประโยชน์จาก นักศึกษา	4.74	0.49	มากที่สุด
8.	กล่าวตักเตือนนักศึกษาเมื่อเห็นว่านักศึกษามีความ ประพฤติไม่ถูกต้อง	4.59	0.58	มากที่สุด
9.	ไม่ใช้เวลาในการสอนไปทำกิจกรรมอื่นที่สร้าง ผลประโยชน์ต่อตนเอง	4.60	0.67	มากที่สุด

10.	ไม่นำผลงานคนอื่นมาเป็นผลงานของตนเอง	4.71	0.53	มากที่สุด
รวม		4.60	0.40	มากที่สุด

จากตาราง 5 พบว่า นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ด้านคุณธรรมและจริยธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.60 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 9 ข้อ โดยรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 7 มีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่แสวงหาผลประโยชน์จากนักศึกษา มีค่าเฉลี่ย 4.74 รองลงมา ได้แก่ ข้อ 10 ไม่นำผลงานคนอื่นมาเป็นผลงานของตนเอง มีค่าเฉลี่ย 4.71 ตามลำดับ ส่วนรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยระดับมากมี 1 ข้อ ได้แก่ ข้อ 6 ประพฤติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ มีค่าเฉลี่ย 4.34

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น ด้านการให้คำปรึกษา จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	ด้านการให้คำปรึกษา	n = 291		ระดับ
		$\bar{x}$	S.D.	
1.	ให้ข่าวสารและข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับญี่ปุ่นที่เป็นประโยชน์แก่นักศึกษาอยู่เสมอ	4.36	0.74	มาก
2.	ให้คำปรึกษาในการวางแผนการเรียน	4.29	0.79	มาก
3.	ให้คำแนะนำเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในการเรียนของนักศึกษา	4.47	0.69	มาก
4.	มีการติดตามผลการเรียนของนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	4.33	0.77	มาก
5.	ให้คำปรึกษาในเรื่องส่วนตัวของนักศึกษา	3.80	0.99	มาก
6.	มีการติดตามผลนักศึกษาที่รับคำปรึกษาไปแล้วทั้งในเรื่องการเรียนและเรื่องส่วนตัว	4.01	0.96	มาก
7.	มีหลักจิตวิทยาในการให้คำปรึกษา	4.07	0.85	มาก
8.	สามารถให้คำปรึกษาในด้านอาชีพการงานในอนาคตกับนักศึกษาได้	4.20	0.90	มาก
9.	กำหนดเวลาให้นักศึกษาเข้าพบเพื่อขอคำปรึกษาอย่างสม่ำเสมอ	4.17	0.89	มาก
10.	สามารถให้คำแนะนำในการเรียนต่อประเทศญี่ปุ่นได้	4.32	0.81	มาก
รวม		4.20	0.61	มาก

จากตาราง 6 พบว่า นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ด้านการให้คำปรึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.20 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 3 ให้คำแนะนำเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในการเรียนของนักศึกษา โดยมีค่าเฉลี่ย 4.47 รองลงมา ได้แก่ ข้อ 1 ให้ข่าวสารและข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับญี่ปุ่นที่เป็นประโยชน์แก่นักศึกษาอยู่เสมอ โดยมีค่าเฉลี่ย 4.36 ตามลำดับ ส่วนรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด ได้แก่ ข้อ 5 ให้คำปรึกษาในเรื่องส่วนตัวของนักศึกษา มีค่าเฉลี่ย 3.80

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ตามความคิดเห็นของนักศึกษาศาสนาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น โดยรวมและเป็นรายด้านจำแนกตามเพศ

ข้อ	ด้าน	ชาย (n = 169)		หญิง (n = 122)	
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.
1.	ด้านความสามารถในการสอน	4.32	0.40	4.37	0.46
2.	ด้านบุคลิกภาพ	4.59	0.37	4.69	0.41
3.	ด้านคุณธรรมและจริยธรรม	4.57	0.37	4.65	0.44
4.	ด้านการให้คำปรึกษา	4.17	0.54	4.24	0.70
	รวม	4.41	0.32	4.49	0.43

จากตาราง 7 พบว่า นักศึกษาเพศชายมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.41 ส่วนนักศึกษาเพศหญิง พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากเช่นกัน ($\bar{x} = 4.49$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาเพศชายและนักศึกษาเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ด้านบุคลิกภาพอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59 และ 4.69 ตามลำดับ

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น โดยรวมและเป็นรายด้านจำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา

ข้อ	ด้าน	ชั้นปีที่ 1 (n = 79)		ชั้นปีที่ 2 (n = 93)		ชั้นปีที่ 3 (n = 52)		ชั้นปีที่ 4 (n = 67)	
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.
1.	ด้านความสามารถในการสอน	4.43	0.52	4.33	0.40	4.33	0.45	4.29	0.48
2.	ด้านบุคลิกภาพ	4.67	0.44	4.61	0.37	4.58	0.48	4.66	0.41
3.	ด้านคุณธรรมและจริยธรรม	4.59	0.51	4.61	0.83	4.53	0.54	4.67	0.38
4.	ด้านการให้คำปรึกษา	4.36	0.53	4.20	0.59	4.22	0.58	4.00	0.72
รวม		4.51	0.32	4.44	0.33	4.41	0.44	4.40	0.41

จากตาราง 8 พบว่า ส่วนใหญ่นักศึกษามีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่นโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยที่นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.51 รองลงมา ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 โดยมีค่าเฉลี่ย 4.44 ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มีค่าเฉลี่ย 4.41 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.40 ตามลำดับ

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามคณะที่ศึกษา

ข้อ	ด้าน	วิศวกรรม ศาสตร์ (n = 89)		เทคโนโลยี สารสนเทศ (n = 112)		บริหารธุรกิจ (n = 90)	
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.
1.	ด้านความสามารถในการสอน	4.44	0.43	4.23	0.42	4.40	0.41
2.	ด้านบุคลิกภาพ	4.66	0.35	4.54	0.45	4.71	0.34
3.	ด้านคุณธรรมและจริยธรรม	4.62	0.33	4.53	0.47	4.68	0.35
4.	ด้านการให้คำปรึกษา	4.29	0.53	4.04	0.61	4.32	0.65
รวม		4.50	0.33	4.33	0.39	4.53	0.35

จากตาราง 9 พบว่า นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.53 รองลงมา ได้แก่ นักศึกษาคณะ

วิศวกรรมศาสตร์ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.50 ส่วนนักศึกษาคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.33 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามเพศ ชั้นปีที่ศึกษาและคณะที่ศึกษา วิเคราะห์โดยใช้การทดสอบที (t-test) สำหรับความคิดเห็นจำแนกตามเพศชายและเพศหญิง สำหรับความคิดเห็นจำแนกตามชั้นปีที่ศึกษาและคณะที่ศึกษาใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA: F-test) ในกรณีพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe)

ตาราง 10 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามเพศ

ข้อ	ด้าน	ชาย		หญิง		t	p
		(n = 169)		(n = 122)			
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1.	ด้านความสามารถในการสอน	4.32	0.40	4.37	0.46	-1.12	0.14
2.	ด้านบุคลิกภาพ	4.59	0.37	4.69	0.41	-2.12	0.80
3.	ด้านคุณธรรมและจริยธรรม	4.57	0.37	4.65	0.44	-1.78	0.16
4.	ด้านการให้คำปรึกษา	4.17	0.54	4.24	0.70	-0.99	0.007*
	รวม	4.41	0.32	4.49	0.43	-1.780	0.004*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 10 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น จำแนกตามเพศพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ในระดับสูงกว่านักศึกษาเพศชาย ซึ่งผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ได้ตั้งไว้ว่า นักศึกษาเพศชายและนักศึกษาเพศหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่นโดยรวมแตกต่างกัน

เมื่อทำการเปรียบเทียบเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการให้คำปรึกษา

รายด้านที่เหลือ นักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 11 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ตามความคิดเห็นของ นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา

ด้าน	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. ด้านความสามารถในการสอน	ระหว่างกลุ่ม	0.808	3	0.269	1.467	0.224
	ภายในกลุ่ม	52.715	287	0.184		
	รวม	53.524	290			
2. ด้านบุคลิกภาพ	ระหว่างกลุ่ม	0.394	3	0.131	0.848	0.469
	ภายในกลุ่ม	44.449	287	0.155		
	รวม	44.843	290			
3. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม	ระหว่างกลุ่ม	0.652	3	0.217	1.352	0.258
	ภายในกลุ่ม	46.123	287	0.161		
	รวม	46.775	290			
4. ด้านการให้คำปรึกษา	ระหว่างกลุ่ม	4.871	3	1.624	4.481	0.004*
	ภายในกลุ่ม	103.989	287	0.362		
	รวม	108.859	290			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	0.540	3	0.180	1.314	0.270
	ภายในกลุ่ม	39.346	287	0.137		
	รวม	39.886	290			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 11 นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา พบว่า โดยภาพรวม นักศึกษาที่ศึกษาในชั้นปีที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อทำการเปรียบเทียบเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาในชั้นปีที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการให้คำปรึกษา ส่วนด้านความสามารถในการสอน ด้านบุคลิกภาพ และด้านคุณธรรมและจริยธรรม นักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe) ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 12

ตาราง 12 การทดสอบความแตกต่างของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น ด้านการให้คำปรึกษา จำแนกเป็นรายคู่ ตามชั้นปีที่ศึกษา

ด้าน	ชั้นปี	ชั้นปี	MD	S.D. Er.	p
ด้านการให้คำปรึกษา	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	.15861	.09210	.399
		ชั้นปีที่ 3	.13768	.10749	.651
		ชั้นปีที่ 4	.36524*	.09997	.004
	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 1	-.15861	.09210	.399
		ชั้นปีที่ 3	-.02093	.10423	.998
		ชั้นปีที่ 4	.20663	.09646	.207
	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 1	-.13768	.10749	.651
		ชั้นปีที่ 2	.02093	.10423	.998
		ชั้นปีที่ 4	.22755	.11125	.245
	ชั้นปีที่ 4	ชั้นปีที่ 1	-.36524*	.09997	.004
		ชั้นปีที่ 2	-.20663	.09646	.207
		ชั้นปีที่ 3	-.22755	.11125	.245

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 12 พบว่า นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น ชั้นปีที่ 1 กับ ชั้นปีที่ 4 มีความคิดเห็นด้านการให้คำปรึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ นักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติ

ตาราง 13 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ตามความคิดเห็นของ นักศึกษาศาสนาเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามคณะที่ศึกษา

ด้าน	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	P
1. ด้านความสามารถในการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2.652	2	1.326	7.507	0.001*
	ภายในกลุ่ม	50.872	288	0.177		
	รวม	53.524	290			
2. ด้านบุคลิกภาพ	ระหว่างกลุ่ม	1.535	2	0.767	5.103	0.007*
	ภายในกลุ่ม	43.308	288	0.150		
	รวม	44.843	290			
3. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม	ระหว่างกลุ่ม	1.266	2	0.633	4.005	0.019*
	ภายในกลุ่ม	45.509	288	0.158		
	รวม	46.775	290			
4. ด้านการให้คำปรึกษา	ระหว่างกลุ่ม	4.831	2	2.415	6.687	0.001*
	ภายในกลุ่ม	104.029	288	0.361		
	รวม	108.859	290			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2.310	2	1.155	8.854	0.000*
	ภายในกลุ่ม	37.575	288	0.130		
	รวม	39.886	290			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 13 นักศึกษาศาสนาเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น จำแนกตามคณะที่ศึกษา พบว่า โดยภาพรวม นักศึกษาที่ศึกษาคณะต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อทำการเปรียบเทียบเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกด้าน ซึ่งผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ได้ตั้งไว้ว่า นักศึกษาที่ศึกษาคณะต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่นในแต่ละด้านและโดยรวมแตกต่างกัน

เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe) ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 14

ตาราง 14 การทดสอบความแตกต่างของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น จำแนกเป็นรายคู่ ตามคณะที่ศึกษา

ด้าน	คณะ	คณะ	MD	S.D. Er.	p
ด้านความสามารถ ในการสอน	วิศวกรรมศาสตร์	เทคโนโลยีสารสนเทศ	.21502*	.05968	.002
		บริหารธุรกิจ	.04381	.06283	.784
	เทคโนโลยีสารสนเทศ	วิศวกรรมศาสตร์	-.21502*	.05968	.002
		บริหารธุรกิจ	-.17121*	.05950	.017
	บริหารธุรกิจ	วิศวกรรมศาสตร์	-.04381	.06283	.784
		เทคโนโลยีสารสนเทศ	.17121*	.05950	.017
ด้านบุคลิกภาพ	วิศวกรรมศาสตร์	เทคโนโลยีสารสนเทศ	.11828	.05507	.101
		บริหารธุรกิจ	-.05041	.05797	.685
	เทคโนโลยีสารสนเทศ	วิศวกรรมศาสตร์	-.11828	.05507	.101
		บริหารธุรกิจ	-.16869*	.05490	.010
	บริหารธุรกิจ	วิศวกรรมศาสตร์	.05041	.05797	.685
		เทคโนโลยีสารสนเทศ	.16869*	.05490	.010
ด้านคุณธรรมและ จริยธรรม	วิศวกรรมศาสตร์	เทคโนโลยีสารสนเทศ	.10197	.05645	.197
		บริหารธุรกิจ	-.05303	.05942	.672
	เทคโนโลยีสารสนเทศ	วิศวกรรมศาสตร์	-.10197	.05645	.197
		บริหารธุรกิจ	-.15500*	.05627	.024
	บริหารธุรกิจ	วิศวกรรมศาสตร์	.05303	.05942	.672
		เทคโนโลยีสารสนเทศ	.15500*	.05627	.024
ด้านการให้ คำปรึกษา	วิศวกรรมศาสตร์	เทคโนโลยีสารสนเทศ	.24723*	.08534	.016
		บริหารธุรกิจ	-.03237	.08984	.937
	เทคโนโลยีสารสนเทศ	วิศวกรรมศาสตร์	-.24723*	.08534	.016
		บริหารธุรกิจ	-.27960*	.08508	.005
	บริหารธุรกิจ	วิศวกรรมศาสตร์	.03237	.08984	.937
		เทคโนโลยีสารสนเทศ	.27960*	.08508	.005

ด้าน	คณะ	คณะ	MD	S.D. Er.	p
รวม	วิศวกรรมศาสตร์	เทคโนโลยีสารสนเทศ	.17062*	.05129	.004
		บริหารธุรกิจ	-.02300	.05400	.913
	เทคโนโลยีสารสนเทศ	วิศวกรรมศาสตร์	-.17062*	.05129	.004
		บริหารธุรกิจ	-.19363*	.05113	.001
	บริหารธุรกิจ	วิศวกรรมศาสตร์	.02300	.05400	.913
		เทคโนโลยีสารสนเทศ	.19363*	.05113	.001

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 14 นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น จำแนกเป็นรายคู่ ตามคณะที่ศึกษา พบว่า โดยภาพรวม นักศึกษาที่ศึกษาคณะต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ คู่ที่ 1 นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์กับนักศึกษาคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ และคู่ที่ 2 ได้แก่ นักศึกษาคณะเทคโนโลยีสารสนเทศกับนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความสามารถในการสอน และด้านการให้คำปรึกษา นักศึกษาที่เรียนคณะที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 คู่ เช่นกัน ได้แก่ คู่ที่ 1 นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์กับนักศึกษาคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ และคู่ที่ 2 ได้แก่ นักศึกษาคณะเทคโนโลยีสารสนเทศกับนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ

ส่วนด้านบุคลิกภาพ และด้านคุณธรรมและจริยธรรม พบว่า นักศึกษาที่เรียนคณะที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 คู่ เช่นกัน ได้แก่ นักศึกษาคณะเทคโนโลยีสารสนเทศกับนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น

ในตอนท้ายของแบบสอบถามสำหรับการวิจัย ผู้วิจัยได้เว้นช่องว่างไว้เพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น นอกเหนือจากที่ได้ตอบแล้วในแบบสอบถามตอนที่ 1 และตอนที่ 2 เพื่อเป็นการเพิ่มพูนในส่วนเนื้อหาของแบบสอบถามให้ข้อมูลสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำเอาเนื้อหาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของนักศึกษามานำเสนอ ดังนี้

ตาราง 15 ค่าความถี่ ร้อยละของความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น	จำนวนผู้ตอบ	ความถี่	ร้อยละ
ความคิดเห็น	48		35.56
1. มีความเป็นกันเอง ไม่สร้างความกดดันให้นักศึกษา		35	25.93
2. มีความกระตือรือร้น ตื่นตัวในการสอน		8	5.93
3. มีความเข้าใจในตัวนักศึกษา รับฟังและคอยช่วยเหลือนักศึกษา		5	3.70
ข้อเสนอแนะ	87		64.44
4. ควรจะดูแลเอาใจใส่นักศึกษาให้ทั่วถึงเป็นรายบุคคล		36	26.67
5. อาจารย์ชาวญี่ปุ่นควรจะพูดภาษาไทยได้บ้างเพื่อที่จะสามารถสื่อสารกับนักศึกษาได้เข้าใจมากขึ้น		16	11.85
6. ควรจะสอน และเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับวัฒนธรรมญี่ปุ่นให้นักศึกษาฟัง		9	6.67
7. ควรจะมีเทคนิคหรือวิธีการจำคำศัพท์ต่างๆ มาสอน เพื่อช่วยให้นักศึกษาอยากเรียน และเข้าใจบทเรียนมากขึ้น		9	6.67
8. ควรจะสร้างบรรยากาศในการเรียนให้สนุกสนาน ไม่น่าเบื่อ		6	4.44
9. ควรนำข่าวสารเกี่ยวกับทุนญี่ปุ่นมาประชาสัมพันธ์ในคาบเรียน		4	2.96
10. ควรให้ความรู้เกี่ยวกับประเทศญี่ปุ่นนอกเหนือจากบทเรียน		4	2.96
11. อาจารย์ชาวไทยควรจะออกเสียงภาษาญี่ปุ่นให้ชัดเจน		3	2.22

จากตาราง 15 ผลการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการจัดลำดับความถี่ (Frequency) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น พบว่า นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่นมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น จำนวน 135 คน โดยแบ่งเป็นความคิดเห็น 48 คน คิดเป็นร้อยละ 35.56 และข้อเสนอแนะ 87 คน คิดเป็นร้อยละ 64.44

นักศึกษาส่วนใหญ่ได้ให้ความคิดเห็นว่า อาจารย์มีความเป็นกันเอง ไม่สร้างความกดดันให้นักศึกษา จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 25.93 รองลงมา ได้แก่ อาจารย์มีความกระตือรือร้น ตื่นตัวในการสอน จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 5.93 และน้อยที่สุด คือ อาจารย์มีความเข้าใจในตัวนักศึกษา รับฟังและคอยช่วยเหลือนักศึกษา จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.70

ด้านข้อเสนอแนะ นักศึกษาส่วนใหญ่เสนอว่า อาจารย์ควรจะดูแลเอาใจใส่นักศึกษาให้ทั่วถึงเป็นรายบุคคล จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67 รองลงมา ได้แก่ อาจารย์ชาวญี่ปุ่นควรจะพูดภาษาไทยได้บ้างเพื่อที่จะสามารถสื่อสารกับนักศึกษาได้เข้าใจมากขึ้น จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 11.85 และน้อยที่สุด คือ อาจารย์ชาวไทยควรจะออกเสียงภาษาญี่ปุ่นให้ชัดเจน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2.22

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น ในด้านความสามารถในการสอน ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม และด้านการให้คำปรึกษา ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น จำแนกตามเพศ ชั้นปีที่ศึกษา และคณะที่ศึกษา
3. เพื่อศึกษาข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ประชากร ได้แก่ นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น กรุงเทพมหานคร ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2557 ชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 1,200 คน ซึ่งสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่นได้มีการจัดการเรียนการสอนนักศึกษาจำนวน 3 คณะ ได้แก่ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะบริหารธุรกิจ

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 291 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling Technique)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น เพื่อสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่นที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น เป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ชุด แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น แบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check Lists)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่นที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น เป็นคำถามที่ครอบคลุมเนื้อหา 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถในการสอน ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม และด้านการให้คำปรึกษา โดยแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ โดยให้ค่าน้ำหนักคะแนน ดังนี้

เห็นด้วยมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
เห็นด้วยมาก	ให้	4	คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	ให้	3	คะแนน
เห็นด้วยน้อย	ให้	2	คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อรวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย - ญี่ปุ่น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปแจกนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่นักศึกษาตอบเสร็จแล้วกลับคืน โดยผู้วิจัยได้ไปรับแบบสอบถามคืนจากนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวด้วยตนเอง จากเป้าหมายการเก็บจำนวน 291 ฉบับ ได้รับคืน จำนวน 291 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้คืนมาทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ จัดหมวดหมู่ ลงรหัสและวิเคราะห์หาค่าทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ข้อมูลที่วิเคราะห์มีดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์โดยการหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่นที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean: $\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย
3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่นที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น จำแนกตามเพศ ชั้นปีที่ศึกษา และคณะที่ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

3.1 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่นที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น จำแนกตามเพศ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การทดสอบค่าที (T-test)

3.2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่นที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา และคณะที่ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA: F-test) กรณีพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่นที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น สรุปผลได้ดังนี้

1. นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 169 คน คิดเป็นร้อยละ 58.10 ที่เหลือเป็นนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่นเพศหญิง จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 41.90 ด้านชั้นปีที่ศึกษา ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 32.00 เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 27.10 ชั้นปีที่ 4 จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 23.00 และน้อยที่สุด เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 17.90 ด้านคณะที่ศึกษา นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาที่ศึกษาคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 38.50 นักศึกษาที่ศึกษาคณะบริหารธุรกิจ จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 30.90 และน้อยที่สุด เป็นนักศึกษาที่ศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 30.60

2. ผลการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น โดยรวมทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.45$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านบุคลิกภาพ ($\bar{x} = 4.63$) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ($\bar{x} = 4.60$) อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านความสามารถในการสอน ($\bar{x} = 4.35$) และด้านการให้คำปรึกษา ($\bar{x} = 4.20$) ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏผล ดังนี้

2.1 ด้านความสามารถในการสอน พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.35 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 1 มีการเตรียมการสอนก่อนเข้าสอน โดยมีค่าเฉลี่ย 4.67 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ข้อ 2 มีการชี้แจงแผนการเรียนรายวิชาเพื่อให้ นักศึกษาเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย 4.51 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยระดับ

มากที่สุด ได้แก่ ข้อ 3 มีการวัดผลการเรียนรู้ก่อนทำการสอนเพื่อทดสอบความรู้พื้นฐานของนักศึกษา มีค่าเฉลี่ย 4.09

2.2 ด้านบุคลิกภาพ พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.63 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 9 ข้อ โดยรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 7 มีความกระตือรือร้นและตื่นตัวในการสอน โดยมีค่าเฉลี่ย 4.74 รองลงมา ได้แก่ ข้อ 10 มีความจริงใจในการถ่ายทอดความรู้ ค่าเฉลี่ย 4.73 ส่วนรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยระดับมากมี 1 ข้อ ได้แก่ ข้อ 9 มีการร่วมมือกับอาจารย์ท่านอื่นในการแลกเปลี่ยนความรู้และอบรมสั่งสอนนักศึกษา มีค่าเฉลี่ย 4.40

2.3 ด้านคุณธรรมและจริยธรรม นักศึกษามีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.60 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 9 ข้อ โดยรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 7 มีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่แสวงหาผลประโยชน์จากนักศึกษา มีค่าเฉลี่ย 4.74 รองลงมา ได้แก่ ข้อ 10 ไม่นำผลงานคนอื่นมาเป็นผลงานของตนเอง มีค่าเฉลี่ย 4.71 ตามลำดับ ส่วนรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยระดับมากมี 1 ข้อ ได้แก่ ข้อ 6 ประพฤติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ มีค่าเฉลี่ย 4.34

2.4 ด้านการให้คำปรึกษา นักศึกษามีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.20 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ รายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 3 ให้คำแนะนำเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในการเรียนของนักศึกษา มีค่าเฉลี่ย 4.47 รองลงมาได้แก่ ข้อ 1 ให้ข่าวสารและข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับญี่ปุ่นที่เป็นประโยชน์แก่นักศึกษาอยู่เสมอ โดยมีค่าเฉลี่ย 4.36 ตามลำดับ ส่วนรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด ได้แก่ ข้อ 5 ให้คำปรึกษาในเรื่องส่วนตัวของนักศึกษา มีค่าเฉลี่ย 3.80

3. ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่นจำแนกตามเพศ ชั้นปีที่ศึกษา และคณะที่ศึกษา

3.1 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่นจำแนกตามเพศ พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นโดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่นในระดับสูงกว่านักศึกษาเพศชาย ซึ่งผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ได้ตั้งไว้ว่า นักศึกษาเพศชายและนักศึกษาเพศหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่นโดยรวมแตกต่างกัน เมื่อทำการเปรียบเทียบเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการให้คำปรึกษา ส่วนด้านความสามารถในการสอน ด้านบุคลิกภาพ และด้านคุณธรรมและจริยธรรม นักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา พบว่า โดยภาพรวม นักศึกษาที่ศึกษาในชั้นปีที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อทำการเปรียบเทียบเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาในชั้นปีที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการให้คำปรึกษา ส่วนด้านความสามารถในการสอน ด้านบุคลิกภาพ และด้านคุณธรรมและจริยธรรม นักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการให้คำปรึกษา จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe) พบว่า มีความแตกต่างกันจำนวน 1 คู่ ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 แตกต่างกับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ในระดับสูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 4 ส่วนคู่อื่นๆ นักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น จำแนกตามคณะที่ศึกษา พบว่า โดยภาพรวม นักศึกษาที่ศึกษาคณะต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทำการเปรียบเทียบเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกด้าน ซึ่งผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ได้ตั้งไว้ว่า นักศึกษาที่ศึกษาคณะต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ในแต่ละด้านและโดยรวมแตกต่างกัน เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe) พบว่า โดยภาพรวม นักศึกษาที่ศึกษาคณะต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ คู่ที่ 1 นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์กับนักศึกษาคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ และคู่ที่ 2 ได้แก่ นักศึกษาคณะเทคโนโลยีสารสนเทศกับนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความสามารถในการสอน และด้านการให้คำปรึกษา นักศึกษาที่เรียนคณะที่ต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 คู่ เช่นกัน ได้แก่ คู่ที่ 1 นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์กับนักศึกษาคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ และคู่ที่ 2 ได้แก่ นักศึกษาคณะเทคโนโลยีสารสนเทศกับนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ ส่วนด้านบุคลิกภาพ และด้านคุณธรรมและจริยธรรม พบว่า นักศึกษาที่เรียนคณะที่ต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ นักศึกษาคณะเทคโนโลยีสารสนเทศกับนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น สรุปได้ดังนี้

นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่นมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น จำนวน 135 คน โดยแบ่งเป็นความคิดเห็น 48 คน คิดเป็นร้อยละ 35.56 และข้อเสนอแนะ 87 คน คิดเป็นร้อยละ 64.44

นักศึกษาส่วนใหญ่ได้ให้ความคิดเห็นว่า อาจารย์มีความเป็นกันเอง ไม่สร้างความกดดันให้นักศึกษา จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 25.93 รองลงมา ได้แก่ อาจารย์มีความกระตือรือร้น ตื่นตัวในการสอน จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 5.93 และน้อยที่สุด คือ อาจารย์มีความเข้าใจในตัวนักศึกษา รับฟังและคอยช่วยเหลือนักศึกษา จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.70

ด้านข้อเสนอแนะ นักศึกษาส่วนใหญ่เสนอว่า อาจารย์ควรจะดูแลเอาใจใส่นักศึกษาให้ทั่วถึงเป็นรายบุคคล จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67 รองลงมา ได้แก่ อาจารย์ชาวญี่ปุ่นควรพูดภาษาไทยได้บ้าง เพื่อที่จะสามารถสื่อสารกับนักศึกษาได้เข้าใจมากขึ้น จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 11.85 และน้อยที่สุด คือ อาจารย์ชาวไทยควรออกเสียงภาษาญี่ปุ่นให้ชัดเจน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2.22

อภิปรายผล

จากสรุปผลการวิจัยมีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลการวิจัยดังนี้

จากผลการวิจัยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ตามความคิดเห็นของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทัศนีย์นารถ ลิ้มสุทธีวันภูมิ (2554) ที่ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูตามความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์คณะบัญชี มหาวิทยาลัยกรุงเทพ โดยผลการวิจัย พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูของนักศึกษา และอาจารย์ คณะบัญชี มหาวิทยาลัยกรุงเทพทั้งโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ผลการจัดอันดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูตามความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์รายด้าน 5 อันดับแรก เรียงจากมากไปน้อย คือ ด้านคุณธรรมของครู ด้านบุคลิกภาพและความเป็นผู้นำ ด้านวิชาการ ด้านการวัดและประเมินผล และด้านทักษะและเทคนิคการสอน นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏผลดังนี้

1. ด้านความสามารถในการสอน พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะอาจารย์มีการเตรียมการสอนก่อนเข้าสอน และมีการชี้แจงแผนการเรียนรายวิชาเพื่อให้นักศึกษาเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชีฮวัน และซาเดฮิ (Shishavan & Sadeghi, 2009) ที่กล่าวว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษของอาจารย์และนักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษชาวอิหร่านนั้น อาจารย์ควรเตรียมการสอนเป็นอย่างดี มีการวางแผนการสอนที่เป็นระบบและมีการประเมินผลนักเรียนอยู่เป็นระยะ

2. ด้านบุคลิกภาพ พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะอาจารย์มีความกระตือรือร้น และตื่นตัวในการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจักรแก้ว นามเมือง (2555) ที่กล่าวว่า บุคลิกภาพของอาจารย์ที่ดีด้านอารมณ์ อาจารย์ควรมีความกระตือรือร้นและตื่นตัวที่จะรับรู้หรือถ่ายทอดความรู้ต่างๆ ให้กับนักศึกษา

3. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะอาจารย์มีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่แสวงหาผลประโยชน์จากนักศึกษา และไม่นำผลงานคนอื่นมาเป็นผลงานของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ริเรื่องรอง รัตนวิไลสกุล (2545) ที่ได้ศึกษาคุณลักษณะครูพึงประสงค์ของนักศึกษาและอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ผลการวิจัย พบว่า ทศนคติของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ให้ความสำคัญในด้านคุณธรรม ด้านสังคม และด้านการปฏิบัติตนของอาจารย์มากกว่าให้ความสำคัญในการสอนและด้านวิชาการ

4. ด้านการให้คำปรึกษา พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะอาจารย์ให้คำแนะนำเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ใน การเรียนของนักศึกษา และให้ข่าวสารและข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับญี่ปุ่นที่เป็นประโยชน์แก่นักศึกษาอยู่เสมอ ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ เบิร์กและสเตฟไฟ (Burke & Steffire, 1979) ได้สรุปความสำคัญของการให้ คำปรึกษาว่า การให้คำปรึกษาเป็นสัมพันธ์ทางวิชาชีพ ระหว่างผู้ให้คำปรึกษาที่ผ่านการฝึกอบรมกับผู้รับ คำปรึกษา สัมพันธภาพนี้ปกติเป็นสัมพันธ์ทางสองต่อสอง ระหว่างผู้ให้คำปรึกษากับผู้รับคำปรึกษา แต่อาจมีคณ มากในกรณีของการให้คำปรึกษากลุ่ม ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาเข้าใจตนเอง และสิ่งแวดล้อม สามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้ด้วยตนเอง

ข้อเสนอแนะ

จากผลวิจัยดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้นำมาพิจารณาและมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 เนื่องจากผลวิจัยพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น ด้านความสามารถในการสอน ในรายชื่อที่ต่ำที่สุดคือ มีการวัดผล การเรียนรู้ก่อนทำการสอนเพื่อทดสอบความรู้พื้นฐานของนักศึกษา ดังนั้น อาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่นควรจะต้องมี การวัดผลประเมินผลก่อนการเรียนในทุกรายวิชาเพื่อที่จะได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาทั้ง ก่อนและหลังเรียน

1.2 ด้านบุคลิกภาพ พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่ สอนภาษาญี่ปุ่น ในรายชื่อที่ต่ำที่สุดคือ อาจารย์มีการร่วมมือกับอาจารย์ท่านอื่นในการแลกเปลี่ยนความรู้และ อบรมสั่งสอนนักศึกษา ดังนั้น อาจารย์ชาวไทยกับอาจารย์ชาวญี่ปุ่นควรมีการปรึกษาหารือหรือพูดคุยแลกเปลี่ยน ความรู้ ความคิดเห็น กลวิธีการสอนต่างๆ ให้มากขึ้น เพื่อเป็นประโยชน์แก่นักศึกษา

1.3 ด้านคุณธรรมและจริยธรรม พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ อาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ในรายชื่อที่ต่ำที่สุดคือ ประพฤติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ เนื่องจากเน้น

สอนภาษาญี่ปุ่นในแง่ของภาษา จึงไม่ได้ลงถึงรายละเอียดในการสอนด้านศาสนา เพราะฉะนั้น อาจารย์ควรมีการสอดแทรกเรื่องคุณธรรม จริยธรรมและศาสนาในการสอนด้วย

1.4 ด้านการให้คำปรึกษา พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ในรายชื่อที่ต่ำที่สุดคือ ให้คำปรึกษาในเรื่องส่วนตัวของนักศึกษา ดังนั้น อาจารย์ควรมีการกระตุ้นให้นักศึกษามาปรึกษาเรื่องอื่นๆ นอกจากเรื่องการเรียนรู้ เพื่อเป็นการสร้างสัมพันธ์ที่ดีระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่นกับนักศึกษาของมหาวิทยาลัยอื่นๆ

2.2 ควรมีการวิจัยถึงปัญหาในการเรียนของนักศึกษาที่เรียนภาษาญี่ปุ่น ในด้านต่างๆ ของนักศึกษาทุกคณะและทุกชั้นปี

TNI

TAHITI - NICHI INSTITUTE OF TECHNOLOGY

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (ม.ป.ป.). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). เอกสารประกอบหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544: คู่มือการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- คุรุสภา. (2534). สำนักเลขาธิการ. คณะอนุกรรมการส่งเสริมวิชาชีพครู. รายงานการศึกษาเรื่องเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- จักรแก้ว นามเมือง. (2555). บุคลิกภาพของครูและลักษณะการสอนที่ดี. วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ ฉบับพิเศษ (วิทยาเขตพะเยา) ประจำปี 2555. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา. 32-38.
- เจแปนฟาร์นเดชั่น. (2556). ผลสำรวจสถาบันสอนภาษาญี่ปุ่นในต่างประเทศ ประจำปี 2012 (ตัวเลขล่าสุด). จดหมายข่าวตะวันออก, 61, 1-3.
- จำเนียร ศิลพานิช. (2538). หลักและวิธีการสอน. กรุงเทพฯ: เจริญรุ่งเรืองการพิมพ์.
- ดวงเดือน พันธุมนานิน. (2524). จิตวิทยาจริยธรรมและจิตวิทยาภาษา. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ทัศนีย์นารถ ลิ้มสุทธิวันภูมิ. (2555) คุณลักษณะพึงประสงค์ของครูตามความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์ คณะบัญชี มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, สุทธิปริทัศน์, 26(78), 143 – 166.
- ทิตินา แคมมณี. (2547). ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีรศักดิ์ อัครบรร. (2542). ความเป็นครู. ภูเก็ต: สถาบันราชภัฏภูเก็ต.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. (2534). หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: บริษัท เอส เอ็ม เอ็ม จำกัด.
- นวลละออ สุภาผล. (2527). ทฤษฎีบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นิภา นิธยาน. (2530). การปรับตัวและบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประกาศรี สีหอำไพ. (2550). พื้นฐานการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรรณอร อุสุภาพ. (2546). การศึกษาด้านชีวิตคุณภาพการจัดการเรียนการสอนในสถาบันราชภัฏสกลนคร. สกลนคร: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสกลนคร.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). (2538). พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์. กรุงเทพฯ: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตโต). 2534. พุทธศาสตร์กับการแนะแนว. กรุงเทพฯ: กองทุนวัฒนธรรมเพื่อการศึกษา และปฏิบัติธรรม.

- พุทธทาสภิกขุ. (2529). *ฟ้าสาบระหว่าง 50 ปี ที่สวนโมกข์ (ตอนที่ 1)*. กรุงเทพฯ: การพิมพ์พระนคร.
- ไพพรรณ เกียรติโชติชัย. (2536). *ความเป็นครู*. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- ยนต์ ชุ่มจิต. (2541). *ความเป็นครู*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ยนต์ ชุ่มจิต. (2550). *ความเป็นครู*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ริเรื่องรอง รัตนวิไลสกุล. (2545). การศึกษาคุณลักษณะครูพึงประสงค์ของนักศึกษาและอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. *วารสารวิจัยและพัฒนา มจร*, 25(2), 149-165.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2541). *การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*. กรุงเทพฯ: เลิฟแอนด์ลิฟเพรส.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2544). *การพัฒนาการเรียนการสอนทางการอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิชัย ดิสสระ. (2535). *การพัฒนาหลักสูตรและการสอน*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วิภาวี เวทวงศ์. (2545). “การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะของครูดีเด่นสายงานการสอน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน”. *วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีวิทยาการศึกษา* บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศิริลักษณ์ ห้าวหาญ. (2544). *การศึกษาความต้องการบริการให้คำปรึกษาของนักศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการให้คำปรึกษา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมคิด สร้อยน้ำ. (2542). *หลักการสอน*. อุดรธานี: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏอุดรธานี.
- สวนา พรพัฒน์กุล. (2522). *จิตวิทยาทั่วไป*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สายหยุด จำปาทอง. (2531). *การบริหารในวิทยาลัยครูโครงการฝึกหัดครูชนบท*. กรุงเทพฯ: กรมการฝึกหัดครู.
- สุชาดากร เพชรปานิ. (2548). คุณลักษณะที่สำคัญของครูดีเด่น: คุณธรรมและความรู้. *วารสารวิจัย และ การวัดผลการศึกษา*, 3, 196-211.
- สุวรรณา ภัทรเบญจพล และอนุวัฒน์ วัฒนพิชญากุล. (2557). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. *ว.เภสัชศาสตร์อีสาน*, 9, 127.
- เสนีย์ มีทรัพย์. 2530. “คุณธรรมนิยมในทัศนะของท่านพุทธทาสภิกขุ” *จริยธรรมกับการศึกษาโครงการตำราและเอกสารวิชาการ คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*.
- แสงสุรีย์ สำอางค์กุล. (2535) *จิตวิทยาบุคลิกภาพ เล่ม 4 : หมวดที่ว่าด้วย การปรับปรุงแก้ไขบุคลิกลักษณะ และวิธีการปรับตัวบางประการ*. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ คณะมนุษยศาสตร์ ภาควิชาจิตวิทยา.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2549). *คู่มือการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : คุรุสภาลาดพร้าว.

- อรรถัย มูลคำ และสุวิทย์ มูลคำ. (2544). *การบูรณาการหลักสูตรและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- อาภา จันทรสกุล. (2545). *ทฤษฎีและเทคนิคการปรีกษาในสถาบันการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เอกศักดิ์ บุตรลัษ. (2537). *ครูและการสอน (Teacher and teaching)*, เพชรบุรี: ภาควิชาหลักสูตรและการสอนคณะวิชาครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏเพชรบุรี.
- Burke, H.M. Jr., & Steffle, B. (1979) *Theories of Counseling*. ZNew York: McGraw-Hill Book Company.
- Carroll, John B. (1974). Learning Theory for The Classroom Teacher In Jarvis G.A. *The Challenge of Communication*. Illinois: National Textbook Company.
- Collins cobuild Dictionary English Language (1987). London: William Collins Sons Ltd.
- Costley, Dan L. and Ralph Todd. *Human Relations in Organizations*. St.Paul: West Publishing Company.
- Dincer, A., Goksu A., Takkac A. & Yazici M. (2013). Common Characteristics of an Effective English Language Teacher. *Educational Research Association The International Journal of Educational Researchers* 2013, 4(3), pp. 1-8.
- Gelso, Charles J.; Bruce R. Fretz. (1992). *Counseling Psychology*. New York : Holt Rinehart and Winston
- Good, C.V. (1973). *Dictionary of education*. New York: McGraw-Hill Book Company.
- Gove, P.B. (1965). *Webster's third new international dictionary*. Springfield: G.&C. Merriarm Company.
- Jones, A. (1970). *School Counseling in Practice*. London Ward Lock Education.
- Longman Dictionary of Contemporary English*. (1995) London: Longman Group.
- Park, G-P. & Lee H-W. (2006). The Characteristics of Effective English Teachers As Perceived by High School Teachers and Students in Korea. *Asia Pacific Education Review* 2006, 7(2), pp. 236-248.
- Porter, Burton F. (1980). *The Good Life: Alternatives in Ethics*. Macmillan publishing Co.
- Shishavan, H.B. & Sadeghi, K. (2009). Characteristics of an Effective English Language Teacher as Perceived by Iranian Teachers and Learners of English. *English Language Teaching*, 2(4), December 2009.

ภาคผนวก

TNI

ภาคผนวก ก

เอกสารเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

TNI

สำนักวิชาพื้นฐานและภาษา
สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น
1771/1 ถนนพัฒนาการ
สวนหลวง กรุงเทพมหานคร
10250

8 ธันวาคม 2557

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.สมทรง สุภาพ

สิ่งที่แนบมาด้วย แบบประเมินการหาค่าความสอดคล้อง (ค่า IOC) ของข้อคำถามแต่ละข้อในแบบสอบถาม

ด้วย ดิฉัน นางสาวพรรัตน์ เย็นใจ อาจารย์ประจำแผนกภาษาญี่ปุ่น ปัจจุบันกำลังทำวิจัยเพื่อศึกษา
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ปีงบประมาณ 2557 เรื่อง “คุณลักษณะที่พึงประสงค์
ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น”

จึงได้พิจารณาเห็นว่า ดร.สมทรง สุภาพ อาจารย์ประจำแผนกภาษาอังกฤษ ประจำกลุ่มวิชา
ภาษาต่างประเทศ สาขาวิชาศึกษาทั่วไป คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เป็น
ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถที่จะให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยเพื่อศึกษา
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้เกียรติเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าว
ขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(พรรัตน์ เย็นใจ)

อาจารย์ประจำแผนกภาษาญี่ปุ่น
สำนักวิชาพื้นฐานและภาษา

สำนักวิชาพื้นฐานและภาษา
สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น
1771/1 ถนนพัฒนาการ
สวนหลวง กรุงเทพมหานคร
10250

8 ธันวาคม 2557

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์บัณฑิต อนุญาหงษ์

สิ่งที่แนบมาด้วย แบบประเมินการหาค่าความสอดคล้อง (ค่า IOC) ของข้อคำถามแต่ละข้อในแบบสอบถาม

ด้วย ดิฉัน นางสาวพรรัตน์ เย็นใจ อาจารย์ประจำแผนกภาษาญี่ปุ่น ปัจจุบันกำลังทำวิจัยเพื่อศึกษา
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ปีงบประมาณ 2557 เรื่อง “คุณลักษณะที่พึงประสงค์
ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น”

จึงได้พิจารณาเห็นว่า อาจารย์บัณฑิต อนุญาหงษ์ อาจารย์ประจำแผนกภาษาอังกฤษ เป็นผู้เชี่ยวชาญ
ที่มีความรู้ความสามารถที่จะให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยเพื่อศึกษาคุณลักษณะที่
พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้เกียรติเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าว
ขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

TNI

(พรรัตน์ เย็นใจ)

อาจารย์ประจำแผนกภาษาญี่ปุ่น
สำนักวิชาพื้นฐานและภาษา

สำนักวิชาพื้นฐานและภาษา
สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น
1771/1 ถนนพัฒนาการ
สวนหลวง กรุงเทพมหานคร
10250

8 ธันวาคม 2557

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์อารยา หงษ์จินดาเกศ

สิ่งที่แนบมาด้วย แบบประเมินการหาค่าความสอดคล้อง (ค่า IOC) ของข้อคำถามแต่ละข้อในแบบสอบถาม

ด้วย ดิฉัน นางสาวพรรัตน์ เย็นใจ อาจารย์ประจำแผนกภาษาญี่ปุ่น ปัจจุบันกำลังทำวิจัยเพื่อศึกษา
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ปีงบประมาณ 2557 เรื่อง “คุณลักษณะที่พึงประสงค์
ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น”

จึงได้พิจารณาเห็นว่า อาจารย์อารยา หงษ์จินดาเกศ อาจารย์ประจำแผนกภาษาอังกฤษ เป็น
ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถที่จะให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยเพื่อศึกษา
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้เกียรติเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าว
ขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(พรรัตน์ เย็นใจ)

อาจารย์ประจำแผนกภาษาญี่ปุ่น
สำนักวิชาพื้นฐานและภาษา

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามความคิดเห็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น
ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น

TNI

คำชี้แจง

★โปรดตอบคำถามต่อไปนี้ อย่างครบถ้วนทุกข้อ และตอบตามความเป็นจริงให้มากที่สุด
คำตอบของท่านไม่มีผลกระทบต่อตัวท่านแต่อย่างใดทั้งสิ้น

★โปรดตอบคำถามทุกข้ออย่างสมบูรณ์ อย่าเว้นข้อหนึ่งข้อใดไว้ มิฉะนั้น ข้อมูลที่ได้รับจะ

แบบสอบถามความคิดเห็น คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ตามความคิดเห็นของ
นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น

ตอนที่ 1 ด้านข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ☐ ที่กำหนดให้

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. ชั้นปีที่ศึกษา ☐ ปีที่ 1 ☐ ปีที่ 2 ☐ ปีที่ 3 ☐ ปีที่ 4
3. คณะที่ศึกษา ☐ คณะวิศวกรรมศาสตร์ ☐ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ ☐ คณะบริหารธุรกิจ

ตอนที่ 2 ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น
ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้ในแต่ละข้อ แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง □ ให้ตรงกับความคิดเห็น
 ของนักศึกษามากที่สุด

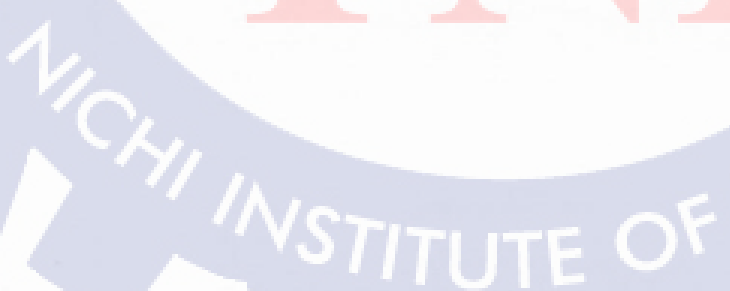
5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน				
	5	4	3	2	1
ด้านความสามารถในการสอน					
1. มีการเตรียมการสอนก่อนเข้าสอน					
2. มีการชี้แจงแผนการเรียนรายวิชาให้นักศึกษาเข้าใจวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้					
3. มีการวัดผลการเรียนรู้ก่อนทำการสอนเพื่อทดสอบความรู้พื้นฐานของนักศึกษา					
4. สามารถสร้างบรรยากาศที่กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ในห้องเรียนได้					
5. มีการนำเทคนิคการเรียนการสอนใหม่ๆ มาใช้ในการสอนอยู่เสมอ					
6. มีการนำประสบการณ์ต่างๆ มาใช้ประกอบการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาที่เรียน					
7. มีการนำสื่อการสอนต่างๆ ที่น่าสนใจมาใช้ในการประกอบการสอน					
8. มีการสรุปเนื้อหาของบทเรียนทุกครั้งเพื่อทบทวนความเข้าใจของผู้เรียน					
9. มีการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง					
10. มีการสอนโดยเน้นการฝึกปฏิบัติเพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจมากขึ้น					
ด้านบุคลิกภาพ					
1. มีความเป็นกันเองกับนักศึกษา					
2. แต่งกายเหมาะสมกับวัย โอกาสและสถานที่					
3. พูดจาชัดเจน ถูกต้องเป็นไปตามธรรมชาติ					
4. มีมารยาทและวางตัวได้อย่างเหมาะสม					
5. มีสุขภาพสมบูรณ์ แข็งแรง					
6. มีอารมณ์ขัน ร่าเริงแจ่มใส					
7. มีความกระตือรือร้นและตื่นตัวในการสอน					
8. มีการแสดงออกถึงความเอาใจใส่นักศึกษา					
9. มีการร่วมมือกับอาจารย์ท่านอื่นในการแลกเปลี่ยนความรู้และอบรมสั่งสอนนักศึกษา					
10. มีความจริงใจในการถ่ายทอดความรู้					

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน				
	5	4	3	2	1
ด้านคุณธรรมและจริยธรรม					
1. มีความยุติธรรมต่อนักศึกษาในด้านการประเมินผล					
2. มีความรับผิดชอบ ตรงเวลา ปฏิบัติหน้าที่ครบถ้วน ไม่บกพร่อง					
3. รักษาชื่อเสียง มีความรักและศรัทธาในอาชีพอาจารย์					
4. มีความอดทนอดกลั้น สามารถควบคุมอารมณ์ได้					
5. รับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา					
6. ประพฤติตนตามหลักศีลธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ					
7. มีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่แสวงหาผลประโยชน์จากนักศึกษา					
8. กล่าวตักเตือนนักศึกษาเมื่อเห็นว่านักศึกษามีความประพฤติไม่ถูกต้อง					
9. ไม่ใช้เวลาในการสอนไปทำกิจกรรมอื่นที่สร้างประโยชน์ต่อตนเอง					
10. ไม่นำผลงานคนอื่นมาเป็นผลงานของตนเอง					
ด้านการให้คำปรึกษา					
1. ให้ข่าวสารและข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับญี่ปุ่นที่เป็นประโยชน์แก่นักศึกษาอยู่เสมอ					
2. ให้คำปรึกษาในการวางแผนการเรียน					
3. ให้คำแนะนำเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในการเรียนของนักศึกษา					
4. มีการติดตามผลผลการเรียนของนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ					
5. ให้คำปรึกษาในเรื่องส่วนตัวของนักศึกษา					
6. มีการติดตามผลนักศึกษาที่รับคำปรึกษาไปแล้วทั้งในเรื่องการเรียนและเรื่องส่วนตัว					
7. มีหลักจิตวิทยาในการให้คำปรึกษา					
8. สามารถให้คำปรึกษาในด้านอาชีพการงานในอนาคตกับนักศึกษาได้					
9. กำหนดเวลาให้นักศึกษาเข้าพบเพื่อขอคำปรึกษาอย่างสม่ำเสมอ					
10. สามารถแนะนำในการเรียนต่อประเทศญี่ปุ่นได้					

TNI

THAI - NICHI INSTITUTE OF TECHNOLOGY

ตอนที่ 3

ด้านความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของอาจารย์สอนภาษาญี่ปุ่นที่พึงประสงค์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะของอาจารย์สอนภาษาญี่ปุ่นที่พึงประสงค์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณในความร่วมมือ

ผู้วิจัย

ภาคผนวก ค

ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม

TNI

ตาราง 16 แสดงค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach)

Reliability

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.942	40

จากตาราง 16 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .94

ภาคผนวก ง

แบบประเมินการหาค่าความสอดคล้อง (ค่า IOC)
ของข้อคำถามแต่ละข้อในแบบสอบถาม โดยผู้เชี่ยวชาญ

TNI

แบบประเมินการหาค่าความสอดคล้อง (ค่า IOC) ของข้อคำถามแต่ละข้อในแบบสอบถาม

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. ดร.สมทรง สุภาพ อาจารย์ประจำแผนกภาษาอังกฤษ ประจำกลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศ สาขาวิชาศึกษาทั่วไป คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
2. อ.บัณฑิต อนุญาหงษ์ อาจารย์ประจำแผนกภาษาอังกฤษ สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น
3. อ.อารยา หงษ์จินดาเกศ อาจารย์ประจำแผนกภาษาอังกฤษ สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น

คำชี้แจง: แบบประเมินการหาค่าความสอดคล้อง (ค่า IOC) ของข้อคำถามแต่ละข้อในแบบสอบถาม
ความคิดเห็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบัน
เทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่นนี้ จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญประเมิน โดยผู้วิจัยจะได้นำผลการประเมินไปวิเคราะห์หาค่า
ความสอดคล้องของข้อคำถามแต่ละข้อ ซึ่งข้อคำถามแบ่งออกเป็น 4 ด้านๆ ละ 10 ข้อ ดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านความสามารถในการสอน

ด้านที่ 2 ด้านบุคลิกภาพ

ด้านที่ 3 ด้านคุณธรรมและจริยธรรม

ด้านที่ 4 ด้านการให้คำปรึกษา

กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างความคิดเห็นของข้อคำถามที่กำหนดให้ โดยมีค่าระดับความคิดเห็น
ดังต่อไปนี้

+1 = แน่ใจว่าข้อคำถามมีความเหมาะสมในการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ
อาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น

0 = ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความเหมาะสมในการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ
อาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น

-1 = แน่ใจว่าข้อคำถามไม่มีความเหมาะสมในการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์
ของอาจารย์ที่สอนภาษาญี่ปุ่น ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น

รายการประเมิน	ความคิดเห็น		
	+1	0	-1
ด้านความสามารถในการสอน			
1. มีการเตรียมการสอนก่อนเข้าสอน			
2. มีการชี้แจงแผนการเรียนรายวิชาเพื่อให้นักศึกษาเข้าใจวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้			
3. มีการวัดผลการเรียนรู้ก่อนทำการสอนเพื่อทดสอบความรู้พื้นฐานของนักศึกษา			
4. สามารถสร้างบรรยากาศที่กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ในห้องเรียนได้			
5. มีการนำเทคนิคการเรียนการสอนใหม่ๆ มาใช้ในการสอนอยู่เสมอ			
6. มีการนำประสบการณ์ต่างๆ มาใช้ประกอบการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาที่เรียน			
7. มีการนำสื่อการสอนต่างๆ ที่น่าสนใจมาใช้ในการประกอบการสอน			
8. มีการสรุปเนื้อหาของบทเรียนทุกครั้งเพื่อทบทวนความเข้าใจของผู้เรียน			
9. มีการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง			
10. มีการสอนโดยเน้นการฝึกปฏิบัติเพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจมากขึ้น			
ด้านบุคลิกภาพ			
1. มีความเป็นกันเองกับนักศึกษา			
2. แต่งกายเหมาะสมกับวัย โอกาสและสถานที่			
3. พุดจาชัดเจน ถูกต้องเป็นไปตามธรรมชาติ			
4. มีมารยาทและวางตัวได้อย่างเหมาะสม			
5. มีสุขภาพสมบูรณ์ แข็งแรง			
6. มีอารมณ์ขัน ร่าเริงแจ่มใส			
7. มีความกระตือรือร้นและตื่นตัวในการสอน			
8. มีการแสดงออกถึงความเอาใจใส่นักศึกษา			
9. มีการร่วมมือกับอาจารย์ท่านอื่นในการแลกเปลี่ยนความรู้และอบรมสั่งสอนนักศึกษา			
10. มีความจริงจังในการถ่ายทอดความรู้			
ด้านคุณธรรมและจริยธรรม			
1. มีความยุติธรรมต่อนักศึกษาในด้านการประเมินผล			
2. มีความรับผิดชอบ ตรงเวลา ปฏิบัติหน้าที่ครบถ้วน ไม่บกพร่อง			
3. รักษาชื่อเสียง มีความรักและศรัทธาในอาชีพอาจารย์			
4. มีความอดทนอดกลั้น สามารถควบคุมอารมณ์ได้			
5. รับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา			
6. ประพฤติตนตามหลักศีลธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ			
7. มีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่แสวงหาผลประโยชน์จากนักศึกษา			
8. กล่าวตักเตือนนักศึกษาเมื่อเห็นว่านักศึกษามีความประพฤติไม่ถูกต้อง			
9. ไม่ใช้เวลาในการสอนไปทำกิจกรรมอื่นที่สร้างประโยชน์ต่อตนเอง			

10. ไม่นำผลงานคนอื่นมาเป็นผลงานของตนเอง			
รายการประเมิน	ความคิดเห็น		
	+1	0	-1
ด้านการให้คำปรึกษา			
1. ให้ข่าวสารและข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับญี่ปุ่นที่เป็นประโยชน์แก่นักศึกษาอยู่เสมอ			
2. ให้คำปรึกษาในการวางแผนการเรียน			
3. ให้คำแนะนำเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในการเรียนของนักศึกษา			
4. มีการติดตามผลผลการเรียนของนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ			
5. ให้คำปรึกษาในเรื่องส่วนตัวของนักศึกษา			
6. มีการติดตามผลนักศึกษาที่รับคำปรึกษาไปแล้วทั้งในเรื่องการเรียนและเรื่องส่วนตัว			
7. มีหลักจิตวิทยาในการให้คำปรึกษา			
8. สามารถให้คำปรึกษาในด้านอาชีพการงานในอนาคตกับนักศึกษาได้			
9. กำหนดเวลาให้นักศึกษาเข้าพบเพื่อขอคำปรึกษาอย่างสม่ำเสมอ			
10. สามารถแนะนำในการเรียนต่อประเทศญี่ปุ่นได้			

ลงชื่อ.....ผู้เชี่ยวชาญ

()

TNI

NICHI INSTITUTE OF TECHNOLOGY

ภาคผนวก จ

ผลการวิเคราะห์ค่า IOC

TNI

ตาราง 17 แสดงผลการวิเคราะห์หาค่า IOC ของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน

ด้านความสามารถในการสอน						
ข้อ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			คะแนนรวม	คะแนนเฉลี่ย	การแปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
8	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านบุคลิกภาพ						
ข้อ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			คะแนนรวม	คะแนนเฉลี่ย	การแปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
5	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
6	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ด้านคุณธรรมและจริยธรรม						
ข้อ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			คะแนนรวม	คะแนนเฉลี่ย	การแปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านการให้คำปรึกษา						
ข้อ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			คะแนนรวม	คะแนนเฉลี่ย	การแปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
3	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
6	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
7	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก ฉ

ประวัติย่อผู้วิจัย

TNI

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ - ชื่อสกุล

พรรตน์ เย็นใจ

วัน เดือน ปีเกิด

27 พฤศจิกายน 2532

สถานที่เกิด

กรุงเทพมหานคร

สถานที่อยู่ปัจจุบัน

7/6 หมู่ที่ 2 ตำบลบางแก้ว อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ
รหัสไปรษณีย์ 10540

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน

อาจารย์ประจำ แผนกภาษาญี่ปุ่น (JPN)

สถานที่ทำงานปัจจุบัน

สถาบันเทคโนโลยีไทย - ญี่ปุ่น

ประวัติการศึกษา

1771/1 ถนนพัฒนาการ สวนหลวง กรุงเทพมหานคร 10250

พ.ศ. 2556

ศศ.บ.ภาษาญี่ปุ่น มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

TNI

THAI - NICHI INSTITUTE OF TECHNOLOGY

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล วิชาณี เพ็งเนตร
 วัน เดือน ปีเกิด 2 มิถุนายน 2526
 สถานที่อยู่ปัจจุบัน 42/33 ซอย 143 ถนน นวมินทร์
 แขวงนวลจันทร์ เขตบึงกุ่ม กทม. 10230
 สถานที่ทำงาน 1771/1 สำนักวิชาพื้นฐานและภาษา สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น
 ถนนพัฒนาการ สวนหลวง กรุงเทพฯ 10250
 โทร. 02-7632600 ต่อ 2834
 ตำแหน่งงาน อาจารย์ประจำแผนกภาษาอังกฤษ

ประวัติการศึกษา

- Certificate in Academic Writing, University of Queensland, Australia
- ศศ.บ. (ภาษาอังกฤษธุรกิจ) มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
- M.A.A., Central Queensland University, Australia
- กศ.ม. (บริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยนเรศวร
- D. Prof., (Transdisciplinary Study), Central Queensland University, Australia

TNI